

UNIVERSAL
LIBRARY

OU_202066

UNIVERSAL
LIBRARY

mania University Library

K.81.6

A44S

Accession No. 15 2-71.

s book should be returned on or before the date
ked below.

ಮನೋಹರ ಗ್ರಂಥ ಪ್ರಕಾಶನ ಸಮಿತಿಯು

ಹೊಸ ಬಿಡುಮುತ್ತು ೧

ಸ ಖೀ ಗೀ ತ

ಅಂಬಿಕಾತನಯ ದತ್ತ

೧೯೪೦

ಪ್ರಕಾಶಕರು:
ಜಿ. ಬಿ. ಜೋಶಿ
ಮನೋಹರ ಗ್ರಂಥಮಾಲಾ
ಧಾರವಾಡ

CHECKED 1958

ಈ ಗ್ರಂಥದ ಒಡೆತನವು ಗ್ರಂಥಕರ್ತರಿಗೇ ಸೇರಿದೆ.

ಮುದ್ರಕರು:
ಕೆ. ಜಿ. ರಾಯದುರ್ಗ
ಮೋಹನ ಮುದ್ರಣಾಲಯ
ಧಾರವಾಡ

ಸಂದರ್ಭ ಸೂಚನೆ

‘ಗುರುದೇವ’ನು ಕವೀಂದ್ರ ರವೀಂದ್ರನೊಂದರೆ ಅರ್ಥವು ಗಮ್ಯವಾದೀತು. ಇದು ಗುರುವಿಗೆ ನಮನ. ‘ಶಾಂತಿ’ಯಲ್ಲಿ ಸಮಾಧಾನಕ್ಕೆ ಆವಾಹನವಿದೆ. ‘ಮಾಯಾಕಿನ್ನರಿ’ಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಗೆ ಒಂದು ಕಥೆ ಇದೆ. ಕಾಡಸಿದ್ಧ-ಮರುಳಸಿದ್ಧ ಎಂಬ ಮಹಾತ್ಮರೊಬ್ಬರು ಉತ್ತರ ದಿಗ್ವಿಜಯ ತೀರಿಸಿ ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಆಗ ಕೊಲ್ಲಾಪುರದ ಮಾಯೆಯೆಂಬ ಯೋಗಿನಿಯು ಸಾವಿರ ಯೋಗಿಗಳನ್ನು ಸೋಲಿಸಿ ತನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಉಳಿಗದಾಳುಗಳನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೂಡಿದುದನ್ನು ಕೇಳಿದರು. ಮಾಯೆಯೊಡನೆ ಇವರ ವಾಗ್ವಾದವು ಅನೇಕ ದಿನ ನಡೆದು ಮಾಯೆಯು ಎಲ್ಲ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧರಿಗೈ ಸೋತಳು. ಅದರಿಂದ ಅವಳು ಕುಪಿತಳಾಗಿ ಮಂತ್ರ-ತಂತ್ರದಿಂದಾ

ದರೂ ಅವರನ್ನು ಗೆಲ್ಲಲು ಹವಣಿಸಿದಳು. ಸಿದ್ಧರು ಮಾಯೆಯನ್ನೇ ಮಂತ್ರಬಲದಿಂದ ಕಿನ್ನರಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಹೊರಟರು. ಮೊದಲಸಲ ಆ ಕಿನ್ನರಿಯನ್ನು ಬಾರಿಸಬೇಕೆಂದಾಗ ಪ್ರಣಯ-ಕುಪಿತ ಮಾನಿನಿಯಂತೆ ಅದು ಸಿಡಿಮಿಡಿಯಿತು, ಶ್ರುತಿಗೊಡಲಿಲ್ಲ; ಆಗ ಸಿದ್ಧರು ಮಾನಿನಿಯನ್ನು ಒಲಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಯೆಯನ್ನು ಒಲಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು, ಗೆಜ್ಜೆ-ಪೈಜಣ ಕಟ್ಟಿದ ಮಾಯೆಯೇ ಕಿನ್ನರಿಯ ಮೈಯಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಜಗವು ಬೆರಗಾಗುವಂತೆ ದಿವ್ಯಸಂಗೀತವನ್ನು ಹೊರಸೂಸಿದಳು. 'ತುಂಬಿ ಬಂದಿತ್ತು' ಈ ಪದ್ಯದ ಸಂದರ್ಭ ಹೀಗಿದೆ: ಈ ಹಾಡು ಬಸವಣ್ಣನವರ ಜೀವನದ ಕೊನೆಯ ದಿನಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ " ತಲೆದಂಡ " ಎಂಬ ನಾಟಕದೊಳಗಿನದು. ರಾಯಮುರಾರಿಯ ಕಣ್ಣೆದಿರು ಬಸವಣ್ಣನವರ ಸಮಾಧಿಯ ಕೆಲಸ ನಡೆದಿರುವಾಗ ಮುದುಕ ಜಂಗಮನೊಬ್ಬನು ತನ್ನ ಸ್ವಾನುಭವದ ಈ ಹಾಡನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿರುವನು. ರಾಯಮುರಾರಿಗೆ ಅದು ಬಿಜ್ಜಳ-ಬಸವಣ್ಣನವರ ಚರಿತೆಗೂ ಕಾಲಕ್ಕೂ ಅನ್ವಯಿಸುವದೆಂದು ತೋರುವದು. ಸುತ್ತಲಿದ್ದ ವರಿಗೂ, ಸಭಿಕರಿಗೂ ಹಾಗೆಯೇ ತೋರುವದು. " ತಲೆದಂಡ "ದ ಕೊನೆಯ ಪದ್ಯವೇ ಇದು. ಇದರೊಳಗಿನ ಮೂರು ನುಡಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಬರುವ 'ತುಂಬಿ ಬಂದಿತ್ತು' ಎಂಬ ಮೌತಿಕೆ ಒಂದೊಂದು ನುಡಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಅರ್ಥವಿದೆ. ೧. ತುಂಬಿಕೊಂಡು ಬಂದಿತ್ತು. ೨. ದುಂಬಿ-ಭ್ರಮರವು ಬಂದಿತ್ತು. ೩. ಕಾಲವು ತುಂಬಿ ಬಂದಿತ್ತು. ಹಾಡನ್ನು ಕಿನ್ನರಿಯೊಡನಾಗಲಿ, ಏಕದಾರಿಯೊಡನಾಗಲಿ ಹೇಳಿದರೆ ಸೊಗಸು ಹೆಚ್ಚು. ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಅದು ಹಾಗೆ ಹೇಳಲಾಗುವದು. ನಾಮಸ್ಮರಣೆಯ ಪ್ರಾರಂಭದ ಸುಖವನ್ನು ಕಾಳರಾತ್ರಿಯ ಎರಡದಲ್ಲಿ 'ಆ ದಿನ ನೆನೆದು' ಹಂಬಲಿಸಿ ಮುಂದಿನ ಪರಿಣಾಮಕ್ಕೆ ಹಾರಯಿಸಿದ್ದಾಗಿದೆ. 'ಕೈ ತಾ ಬಾ' ಎಂಬುದು ಜಗದ ರೂಪ-ರೂಪವನ್ನೂ ರೂಪಿಸುವ ಸೌಂದರ್ಯ-ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಇದೆ. 'ಮನಸುಖರಾಯನ

ಮಗಳು' ಬಾಹ್ಯ-ಸೌಂದರ್ಯಕ್ಕೆ ಮನವೋತಿದ್ದಾಳೆ, ಒಳ-ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಕಾಣದಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ಬಾಹ್ಯದ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲೂ ಅಂತರ್ಯದ ಗುಟ್ಟು ಇರುವದನ್ನೂ ಮನಸ್ಸು ಕಾಣಬೇಕು. 'ಸರ್ವಂ ಖಲ್ವಿದಂ ಬ್ರಹ್ಮ'. 'ಕವಿಕಲ್ಪನೆ'ಯು ನೀರಿಗಿಂತ ಶಾಂತ, ನಿದ್ರೆಗಿಂತ ಮೋಹಕವಾಗಿಲ್ಲವೆ? ಭಂದೋ-ಗತಿಯನ್ನು ಕಂಡು ಈ ಕವನ ಹೇಳಬೇಕು. 'ನಿದ್ರೆ'ಯ ಸಂಹಾರಕ-ಸ್ವರೂಪದ ನಾಲ್ಕು ನೆಲೆಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಿದ್ದಾಗಿದೆ. ಬೇಸತ್ತು ಕಲ್ಪನೆಯು, ಆಟವಾಡಿ ದಣಿದ ಹುಡುಗ ತಾಯಿ-ಮಡಲಿಗೆ ಬರುವಂತೆ ರಾತ್ರಿಗೆ ಮೊರೆಹೋಗುವದಲ್ಲವೆ? ಜೋಳದ ಕಡ್ಡಿ(ವಂಟು)ಗೆ ಸುತ್ತಿರುವ ಸೊಪ್ಪೆಯನ್ನು ಚಿಕ್ಕಂದಿನಲ್ಲಿ ಊವಿ ಆನಂದಿಸಿದವರು 'ರವದಿ'ಯ ಅಫ-ವನ್ನು ಸ್ವಾರಸ್ಯ-ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕಾಣಬಹುದು. 'ಜೀನು ಹುಟ್ಟು' 'ಆನಂದವೇ' ಈ ಎರಡು ಕವನಗಳಲ್ಲಿ ಹರ್ಷಾನುಭವದ ಎರಡು ಪರಿಗಳ ಎರಡು ಭಾವಲಹರಿಗಳಿವೆ. ದಿವಂಗತ ಸಕ್ಕರಿ ಬಾಳಾಚಾರ್ಯರು ಕವಿಗಳಿರುವಂತೆ ಕೀರ್ತನಕಾರರೂ ಆಗಿದ್ದರು. 'ರಕ್ಷಿಸು ಕರ್ನಾಟಕ ದೇವಿ' ಎಂಬ ಅವರ ಪದ್ಯ ಕೇಳಿದವರಿಗೆ ಅವರ ಕನ್ನಡ ಭಕ್ತಿ ತಿಳಿದಿದೆ. ಅವರು ದಿವಂಗತರಾದಾಗ್ಗೆ ಬರೆದ ಪದ್ಯಗಳಿವು. ದಾರಿದ್ರ್ಯದ ದುರ್ದೈವವನ್ನೂ ಸಮಾಜದ ಕುರುಡುತನವನ್ನೂ ಅನುಭವಿಸಿದವರು 'ತಿರುಕ'ನ ಹೃದಯ ತಿಳಿಯಬಲ್ಲರು. ಕಾವ್ಯ-ಪರಾಗ'ವು ರಸಿಕ ಭ್ರಮರನಿಗಾಗಿಯೇ ಕಾಯ್ದುಕೊಂಡಿದೆ. 'ವಸಂತಮುಖ'ವು ವಸಂತ ಪ್ರಾರಂಭವನ್ನು ವರ್ಣಿಸುವದು. ಹೂತಂಥ ಹುಣಿಸೆಮರವನ್ನು ನೋಡಿ ಊಹೆಗೆ ಬಂದ ಚಿತ್ರದ ಸಾಲೊಂದು ಮುಂದಿನ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿತವಾಗಿದೆ. ಚಿತ್ರವು ಸಂಚಾರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ತಾನೆ ಶಾಂತಿಯ ಸ್ಥಾಯಿಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದೆ. 'ಚಿತ್ರಾ' ನಕ್ಷತ್ರದ ಮಳೆಯ ನಂತರ ಸಂಜೆಗೆ ತೋರಿದ 'ಸಾಧನಕೇರಿ'ಯ ಸೊಬಗನ್ನು 'ಕುರುಡು ಚಿತ್ತಿಯ ಮಳೆ'ಯಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾಗಿದೆ. ಮುಂದಿನ ಎರಡು ಪದ್ಯಗಳು ನನ್ನ ಒಂದು

ಸ ಖೀ ಗೀ ತ

ಪ ರಿ ವಿ ದಿ

ಗುರುದೇವ	೧
ಶಾಂತಿ	೨
ಮಾಯಾಕನ್ನರಿ	೪
ತುಂಬಿ ಬಂದಿತ್ತು	೭
ಆ ದಿನ ನೆನೆದು	೯
✓ಬಾ ಕೈ ತಾ	(೧೦)
ಮನಸುಖರಾಯನ ಮಗಳು	೧೧
ಕವಿಕಲ್ಪನೆ	೧೪
ನಿದ್ದೆ	೧೬
ರಾತ್ರಿಗೆ	೧೮
ರವದಿ	೨೦
ಜೇನುಹುಟ್ಟು	೨೨
ಅನಂದವೇ !	೨೫
ಶಾಂತಕವಿಗಳ ವಿಶ್ರಾಂತಿ	೨೭
ತಿರುಕ	೨೮
✓ಪರಾಗ	೨೯
ವಸಂತಮುಖ	೩೦
ಶ್ರಾವಣದ ವೈಭವ	೩೧
ಹೂತೂದ ಹುಣಸಿ	೩೬
ಚಿತ್ರಿಯ ಮಳೆಯ ಸಂಜೆ	೩೯
ರಾಧೆಯ ಪಾಡು	೪೨
ಮನೆಗೆ ಹೋಗವ್ವಾ !	೪೫
✓ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಾಂವಾ	೪೭ ✓
ನಲ್ಲ ನಲ್ಲಿಯರ ಲಲ್ಲಿ	೪೯
ಚಿರಂತನ	೫೧
✓ಪುಟ್ಟ ವಿಧವೆ	೫೩
ಚಿಗರಿಗಂಗಳ ಚೆಲುವಿ	೫೫
ಬೈರಾಗಿಯ ಹಾಡು	೫೭
ಧಾರವಾಡದ ತಾಯಿ	೫೮
ಮೊದಲ ಮಾತು	
ಸಖೀಗೀತ	೬೫

ಗುರುದೇವ

ನುಡಿದು ಬೇಸತ್ತಾಗ | ದುಡಿದುಡಿದು ಸತ್ತಾಗ
ಜನಕ ಹಿಗ್ಗಿನ ಹಾಡು ನೀಡಾಂವಾ
ನಿನ್ನಾಂಗ ಆಡಾಕ | ನಿನ್ನಾಂಗ ಹಾಡಾಕ
ಪಡೆದು ಬಂದವ ಬೇಕೊ ಗುರುದೇವಾ

ಮಕ್ಕಳಾಗ್ಯಾಡೀದಿ | ಹಕ್ಕಾಳಾಗಿ ಹಾಡೀದಿ
ಚೆಕ್ಕಾಳಾಗಿ ನೋಡೀದಿ ಗುರುದೇವಾ
ಬಳ್ಳಾಳಾಗಿ ಕುಣಿದೀದಿ | ಬೆಳಕಿನ್ನಾಗ ತಣಿದೀದಿ
ಹೂವಾಗಿ ಅರಳೀದಿ ಗುರುದೇವಾ

ಬೆಳೆಯಾಗಿಸಾಡೀದಿ | ಗಾಳಾಳಾಗ ಬೀಸಾಡೀದಿ
ಮೆಳೆಯಾಗ ಕೂಸಾಡೀದಿ ಗುರುದೇವಾ
ಬಿಸಿಲ್ಪಣ್ಣ ಉಂಡೀದಿ | ಬೆಳದಿಂಗಳ ಕಂಡೀದಿ
ಚಳಿಮುದ್ದು ಕೊಂಡೀದಿ ಗುರುದೇವಾ

ಮೂಡಲಕ ಮೂಡೀದಿ | ಪಡುವಲಕ ಓಡೀದಿ
ದಿಕ್ಕೆಲ್ಲ ಕೂಡೀದಿ ಗುರುದೇವಾ
ಹಾಡಿ ಹಣ್ಣಾದಿ ನೀ | ಜಗದ ಕಣ್ಣಾದಿ ನೀ
ದುಡಿದು ಸಣ್ಣಾದಿ ನೀ ಗುರುದೇವಾ

ಶಾಂತಿ

ಏ ! ಬಾ, ಬಾರೆ ಗುಣವಂತಿ || ಪಲ್ಲ ||
ತಳಕಿತ್ತಿ ಓಡೆಲೆ | ತಳವೂರಿದ ಚಿಂತಿ
ನಿಲ್ಲೆಲೆ ಚಿರಶಾಂತಿ || ಅ. ಸ. ||

ತಂಬೂರಿ ತುಂಬೆಲ್ಲಾ
ಕೀಸರ ಬಾಸರ
ಬೇಸರ ಬಂದೈತತಿ

ಸಖೀಗೀತ

ಆ ಸರ ಈ ಸರ
ತಲೆಗೊಂದು ತರತರ
ಬಾಯ್ ಬಿಡತಾವ ತಂಟಿ

ಎದಿ-ಗುಡಿ ಉಡುಗಿತ್ತ
ಮನ ಮಡಿ ಮಾಡಿತ್ತ
ಕಣ್ ಕದಾ ಮುಚ್ಚಿಟ್ಟಿತಿ
ಬಿರುಗಾಳಿ ಬೀಸಿತ್ತ
ಬಾಗಿಲ ತೆರೆದಿತ್ತ
ನೆರೆದಿತ್ತ ಹುಡಿ ಸಂಟಿ

ಕರೆದಾರಿ ನಾಲಿಗಿ
ನಿನ್ನೆದೆ ಹಾಲಿಗಿ
ಬಾಯಾಸೆ ಬಿಡತ್ಪಿಟಿ
ಬಾಯಾರಿ ಕಾಯಲೊ
ಹಸಿವೇರಿ ಸಾಯಲೊ
ಹೇಳೊಮ್ಮೆ, ಏನಂಟಿ ?

ಇದ್ದದ್ದು ಬರಿ-ದಾರಿ
ಬುದ್ದಿದು ಉರಿ-ದಾರಿ
ನಿದೊಂದು ಹರದಾರಿ
ದಣುವಿನ ಮ್ಯಾಲಣಿವು
ಜನುಮದ್ದು ಬಿತ್ತಣವು
ಹೋದಲ್ಲೆ ನೀ ನಿಂಟಿ

ನಾಯಾಕಿನ್ನರಿ

ಮರುಳು ಮಾಡಾಕ ಹೋಗಿ ಮರುಳಸಿದ್ಧನ ನಾರಿ
ಮರುಳಾಙ್ಗಾಳ ಜಂಗಮಯ್ಯಗ
ಕಿನ್ನರಿ ಆಙ್ಗಾಳ ಕೈಯ್ಯಾಗ
ನುಡಿದಾಳ ಬಂದ್ವಾಂಗ ಮೈಯ್ಯಾಗ

|| ಪಲ್ಲ ||

ಆಡುತಾಡುತ ಬಂದು ಸಿಂಗಾರಸೊಳ್ಳಿ ಹಾಂಗ
ಹಾಡಿಲೆ ಕಿವಿಗಲ್ಲ ಕಡಿದ್ವೇನ
ಹಾದಿ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡ ಗುಂಗಿಯ ಹುಳಧಾಂಗ
ಗುಣುಗುಣು ಗೊಣಗುಟ್ಟಿ ನುಡಿದ್ವೇನ
ತನ್ನೊಡೆಯನ ಕೂಡ ಚಿನ್ನಾಟ ನಡಿಸಿದ
ಕುನ್ನಿ ಕುಜ್ಜುಗುಡುವಾಟ ಹಿಡಿದ್ವೇನ
ಮುಟ್ಟಿದರ ಮುರುಕುವ ವಯ್ಯಾರ ಕಲಿತೆಲ್ಲಿ
ಸುಳ್ಳನ ಸಿಡಿಮಿಡಿ ಸಿಡಿದ್ವೇನ

ಎದಿಗೊತ್ತಿ ಹಿಡಿದರು ಮುತ್ತಿಟ್ಟು ಮತ್ತಿಷ್ಟು
 ಮುಳುಮುಳು ಸುಮ್ಮನೆ ಅತ್ತೀನ
 ಕೈಯಾಡಿಸಿದಂತೆ ಮೈಕದ್ದು ನಡುಗುವಿ
 ಇದು ಹೊಸ ಗಮಕದ ಗತ್ತೀನ
 ಮೊದಲ ಬೆಟ್ಟಿಗೆ ಬಂದ ಮಳ್ಳೆಣ್ಣು ಮಾಡಿಧಾಂಗ
 ತುಟಿಕಚ್ಚಿ ತಡನರಿಸಿ ತಡದೇನ
 ತಂತ್ಯಲ್ಲ; ಜೀವದ ತಂತು ನೀ. ಅಂತನ
 ಶ್ರುತಿ ಹಿಡಿದು ಜತಿ ಹಿಡಿದು ನಡದೇನ

ಕಂಕಣ ಕಾಲುಂಗರಕ ಮೆಲ್ಲು ಸಿರ-ಛಂದಕ
 ಕುಣಿತಾನ ನಡೆಧಾಂಗ ಕಾಲಾಸಗ
 ಕರಗಿ ಬಾ, ಅರಗಿ ಬಾ, ಎರಗಿ ಬಾ, ಸಣ್ಣಾಗಿ
 ಸಕ್ಕರಿ ಬೆರೆಧಾಂಗ ಹಾಲಾಸಗ
 ನಂಬಿಸಿ, ರಂಬಿಸಿ, ಚುಂಬಿಸಿ, ಎದೆಗೊಂಬಿ
 ಬಿಂಬೀಸಿ ಎದೆಯೊಳಗ ಅಂಧಾಂಸಗ
 ಝಣಣ ಮಿಡಿದಾವ ತಂತಿ; ಗೆಜ್ಜೆ ಪೈಜಣ ಕಟ್ಟಿ
 ಮಾಯೆಯೆ ಮೈಯೊಳಗ ಬಂಧಾಂಸಗ

ಅಗಲಿದ ಇನಿಯನ ಫಕ್ಕನೆ ನೋಡುತ
 ಬಸಿರ ಹೂ ಕುಲುಕುಲು ಸಕ್ಕಾಂಗ
 ನಲ್ಲ ಮುಟ್ಟಿದ ಗಲ್ಲ, ಸಲ್ಲೆಯ ಮೈಯೆಲ್ಲ
 ಹಿಗ್ಗಿನ ಮುಳ್ಳಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಾಂಗ
 ಜುಮ್‌ಜುಮು ರುಮುಜುಮು ಗುಂಗುಣು ದುಮುದುಮು
 ನಾದದ ನದಿಯೊಂದು ನಡೆಧಾಂಗ
 ಗಲ್ಲಗಲ್ಲಕೆ ಹಚ್ಚಿ ನಲ್ಲನಲ್ಲೆಯರಿರುಳು
 ಗುಜುಗುಜು ಗುಲುಗುಲು ನುಡಿಧಾಂಗ

ಸಂಜೀಯ ಮುಗಿಲಾಗ ರೋಜ್‌ಬಿಲ್ಲ ಪಟವೊಂದು
 ಗಾಳಿ-ಸುಳಿಗೆ ಶ್ರುತಿ ಒಡಿಧಾಂಗ
 ಗಗನಸಂಚಾರದ ನಾರದನ ವೀಣೆಯ
 ಹಾಡೀನ ತೆರಿತೆರಿ ಬಡಿಧಾಂಗ
 ಮಂಕಾಗಿ ಮೂಕಾದ ಮನದ ಮಿಡುಕಾಟದ
 ಮೊಗ್ಗಿಗೆ ಬಾಯಿಲ್ಲಿ ಬಡಿಧಾಂಗ
 ಹೆಣ್ಣೊಡು ಜೇನ್ನೊಣ ಮುದ್ದಾಡಿ ಕಚ್ಚಾಡಿ
 ಹೂಜೀನ ಹನಿಹನಿ ಕುಡಿಧಾಂಗ

ಆತನೀತನವಂತ ಯಾತನದ ಯಾತನೆಯ
 ಯಾತ ಕಿರುಗುಟ್ಟೋದು ನಿಂಧಾಂಗ
 ನಾನೀನ ನುಡಿ ನುಂಗಿ ತಾನೀನ ತಾನೆ ತಾ
 ತಾನಾಗಿ ತನನನ ಬಂಧಾಂಗ
 ರಂಗೊಂದು ದಂಗೊಂದು ಗುಂಗೊಂದು ಬಂದಕ್ಕೊಂದು
 ಹತ್ತಾಗಿ ಚತ್ತಾಗಿ ಸುಳಿಧಾಂಗ
 ದಣಿದ ಜೀವದ ಮ್ಯಾಲೆ ಜೇನಿನ ಸುರಿಮಳೆ
 ಜೇಂಗುಟ್ಟೆ ಹನಿಹನಿ ಇಳಿಧಾಂಗ

ಪ್ರಕೃತಿ ಪುರುಷಗೆ ಸೋತು ಪ್ರಾಣಂದ್ಲ ಜಿಯೆ ನೂತು
 ಅನುಭವದ ಕಿವಿಮಾತು ಅಧಾಂಗ
 ಹಾಸಾದ ಹಾಡೀಗೆ ಹೊಕ್ಕಾತು ಕಿನ್ನರಿ
 ನೆಯ್ಕೆಯೊಳಗ ನೂಲು ಹೋಧಾಂಗ
 ಜೀವದ ರಸ ಹಿಂಡಿ ತುಂತ್ನೂರು ಮಳೆಯಾಗಿ
 ತಂತಿಯ ತುಂಬಿಲ್ಲ ಸಿಡಿಧಾಂಗ
 ಮರುಳ ಸಿದ್ಧನ ಕೈಯ್ಯ ಕಿನ್ನರಿಯಾಗಿ ಸಿಕ್ಕ
 ಮಾಯೆಯೆ ಮೈಗೆ ಮೈ ನುಡಿಧಾಂಗ

ತುಂಬಿ ಬಂದಿತ್ತು.

ತುನ್ಮಾ ತುನ್ಮಾ ತುನ್ಮಾತುನ್ಮಾ ತುನ್ಮಾತುನ್ಮಾ ತುನ್ಮಾ ತುನ್ಮಾ

ತುಂಬಿ ಬಂದಿತ್ತೆನ ತಂಗೀ

ತುಂಬಿ ಬಂದಿತ್ತು || ೨೩ ||

ಬೆಳಕಿಗಿಂತ ಬೆಳ್ಳಗೆ ಇತ್ತು

ಗಾಳಿಗಿಂತ ತೆಳ್ಳಗೆ ಇತ್ತು

ಜಡಿಯಿಂದಿಳಿದ ಗಂಗಿ ಹಾಂಗ

ಚಂಗನೆ ನೆಗೆದಿತ್ತು

ಮೈಯೊಳಗಿರುವ ಮೂಲಿಮೂಲಿಗೂ

ಮೂಡಿ ಬಂದಿತ್ತು

ಅಡ್ಡಮುಡಿಗೂಡಿ ಸಡುವಂತೆಲ್ಲಾ

ಮುಳಿಗಿಸಿ ಬಿಟ್ಟಿತ್ತು ತಂಗಿ

ತುಂಬಿ ಬಂದಿತ್ತು || ತುವಾ ತುವಾ

ಹೂವಿಗಿರುವ ಕಂಪು ಇತ್ತು
ಹಾಡಿಗಿರುವ ಇಂಪು ಇತ್ತು
ಜೀವದ ಮಾತು ಕಟ್ಟಿಧಾಂಗ
ಎದ್ಯಾಗ ನಟ್ಟಿತ್ತು
ವರ್ಮದ ಮಾತು ಆಡಿದ್ದಾಂಗ
ಮರ್ಮಕ ಮುಟ್ಟಿತ್ತು
ಬೆಳಕಿಗೆ ಮರಳಿ ಕಮಲವರಳಿ
ಜೀನ ಬಿಟ್ಟಿತ್ತು ತಂಗೀ
ತುಂಬಿ ಬಂದಿತ್ತು || ತುಮ್‌ತುಮ್‌

ಕಾಲದ್ದಾಂಗ ಕಪ್ಪಗಿತ್ತು
ಸಾವಿನ್ನಾಂಗ ತೆಪ್ಪಗಿತ್ತು
ಹದ್ದು ಬಂದು ಹಾವಿನ ಮ್ಯಾಲೆ
ಎರಗಿದಂತಿತ್ತು
ಇರುಳು ಮಬ್ಬಿನಾಗ ಹಗಲಿನ ಬೆಳಕು
ಕರಗಿದಂತಿತ್ತು
ಗುಂಗು ಹಿಡಿದು ತಂಗಿದಾಗ
ತುಂಬಿ ನಿಂತಿತ್ತು ಈಗ
ತುಳಿಕೆ ಹೋಗಿತ್ತು
ತಂಗೀ ತುಂಬಿ ಬಂದಿತ್ತು || ತುಮ್‌ತುಮ್‌

ಆ ದಿನ ನೆನೆದು

ಭಾಸಹಾಸಗಳಲ್ಲಿ ಜೀವ ತೇಲುತ್ತಿರಲು

ನಿನ್ನ ನಾಮವು ಬಂತು ಸಿಡಿಲು ಸಿಡಿದಂತೆ
ಹೇಸಿಗೆಯ ಹೂವ ಮೂಸಿಡುವ ತುಂಬಿಗೆ ದೂರ-
ದಲ್ಲಿರುವ ನಂದನದ ಕಂಪು ಬಡಿದಂತೆ

ಪ್ರೇಮಸಂಕೇತಗಳನೆಂದು ಧಾಳಾಧೂಳಿ-

ಯಿಂದ ಕುಣಿದೆನು ನಾನು ವ್ರಾತ್ಯಶುಕದಂತೆ
ಮಾಮರನ ಚಿಗುರನ್ನು ಕನಸಿನಲ್ಲಿಯೆ ಕಂಡು
ಕಣ್ಮುಚ್ಚಿ ಕುಕಿಲುತಿಹ ತರುಣ ಪಿಕದಂತೆ

ಹಿರಿ ಬೆಳಕು ಬರುತಿಹುದು, ನರುಗಂಪ ತರುತಿಹುದು

ಇನ್ನು ಇಂದಿಗು ಗುಪ್ತಗಂಗೆ ಹರಿದಂತೆ
ಅರಿತಿಲ್ಲ ಆ ನೇಹ, ಮರೆತಿಲ್ಲ ಆ ನೆನಪು,
ಏಕೆಯಿರುವದೊ ಮೊದಲಿಗಿದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ

‘ ಒಂದೆ ಒಂದೇ ’ ಎಂದು ರಸಸಿದ್ಧಿಗಾಗೆಂದು

ಸಿದ್ಧನಾಗಾರ್ಜುನನು ತಿರುಗಿದಂತೆ

‘ ಒಂದೆ ಮಾತಾಡು ಪತಿ ’ ಎಂದು ವಿರಹಿಣಿ ತನ್ನ

ವೃತ್ಯುಶಯ್ಯೆಯ ಮೇಲೆ ಮರುಗಿದಂತೆ

ಇಂದು ಎನ್ನುತ್ತಿರುವೆ ಗುಟುಕು ಕೊಡು ತೊಟಕು ಕೊಡು,

ಆತ್ಮಘಾತಕಿಯಾದ ಕಾಡಬೇಗೆ

ನಂದಿಸೈ, ಭಕ್ತಿಯಲಿ ಸಂಧಿಸೈ, ಕುಡುವೆ ನಾ

ಹಸಿದು ಒಂದವ ಹಾಲು ಕುಡಿದ ಹಾಗೆ

ಬಾ ಕೈ ತಾ

ಮನಸಿನಲ್ಲಿ ಹೊಳೆದವನೆ

ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದವನೆ

ಜೀವನವನೆ ತೊಳೆದವನೆ

ಎಲ್ಲಿರುವೆ ಬಾ!

ಚೆಲುವಿನಲ್ಲಿ ಮಾಗಿರುವೆ

ಒಲವಿನಲ್ಲಿ ಬಾಗಿರುವೆ

ಜಗದ ರೂಪವಾಗಿರುವೆ

ಕೈಗೆ ಕೈಯ ತಾ!

ಹಳ್ಳ ಹೊಳೆಗೆ ನೂಗಿದಾಗ

ಹೂ ಹೂವಿಗೆ ತಾಗಿದಾಗ

ಹಕ್ಕಿ ಕೆರಳಿ ಕೂಗಿದಾಗ

ಮೂಡಿದವನೆ ಬಾ!

ಗಂಡು-ಹೆಣ್ಣು ಕೂಡಿದಾಗ

ತಾಯಿ ಕೂಸ ನೋಡಿದಾಗ

ಜೀವ ಸೌಖ್ಯ ತೋಡಿದಾಗ

ಬಹನೇ ಕೈ ತಾ!

ಕಿರಣ ಹಸಿರ ಮುದ್ದಿಡುತ್ತಿರೆ

ಬಿಂಬ ಬಸಿರ ಬಗೆದು ಬರೆ

ತುಂಬಿ ತನ್ನ ಗುಂಗಿನೊಳಿರೆ

ಕುಣಿದವನೇ ಬಾ!

ಕಣ್ಣು ಕಣ್ಣು ಸೆಳೆಯುತ್ತಿರೆ

ಮೆಳೆಗೆ ಮಣ್ಣೆ ಮೊಳೆಯುತ್ತಿರೆ

ಮೋಡ ಬಿಲ್ಲ ತೆಳೆಯುತ್ತಿರೆ

ಚಾಚಿದ ಕೈ ತಾ!

ಮನಸುಖರಾಯನ ಮಗಳು

ಗೌರಿಹುಣ್ಣಿವೆ ಒಂಟು ಕಾರ ದುರ್ದಿನ ನಿಂತು;
 ಹಾರಿ ಹಾತೊರೆದು ಗೋಳಾಡುತ್ತಿಹೆನು
 ಅರಸುಮಗಳಿಗು ಹೊರಗೆ ಹೋಗಗೊಡರೈ! ನನ್ನ
 ಕನ್ನೆವಾಡದಿ ಕೂತು ನೋಡುತ್ತಿಹೆನು
 ಎತ್ತೆತ್ತು ತೆರೆದಿರುವ ಹತ್ತು ಕಿಟಕಿಗಳಿಂದ
 ಒತ್ತೊತ್ತಿ ಬರುತಿರುವ ನೋಟಗಳನು
 ಎಷ್ಟು ದಿವಸನುಭವಿಸಿ ಕಡೆಗೆ ಕಳೆಯಲುಬಹುದು
 ಸೃಷ್ಟಿ ಚದುರಿಯ ಮಾಟ ಮಾಟಗಳನು
 * * * *

ಓಲಾಡುತ್ತಿವೆ ಹಕ್ಕಿ ತೇಲಾಡುತ್ತಿವೆ ಹಕ್ಕಿ
 'ಗೌರಿಹುಣ್ಣಿವೆ ಒಂಟು ಒಂಟು' ಎಂದು
 ಹಾರಾಡುತ್ತಿವೆ ಮತ್ತೆ ಚೀರಾಡುತ್ತಿವೆ ತಿಳಿದು
 ತಮ್ಮ ಜನ್ಮವಿದೊಂದು ಹಬ್ಬವೆಂದು
 ಹಕ್ಕಿಗಳ ಬಳಗವನ್ನೆಲ್ಲ ರೆಕ್ಕೆಯ ಬಲದಿ
 ಋಕ್ಕಿ ಹಾರುವದೆಂಬ ಹರ್ಷದಿಂದ
 ಚೊಕ್ಕ ಬೆಳ್ಳಿಯ ಕಂಕ ಕಿಂಕಿಲಿಸಿ ಸುಡಿಸುತಿದೆ
 ದಿಕ್ಕುದಿಕ್ಕನು ಧ್ವನಿಯ ಸ್ಪರ್ಶದಿಂದ
 ಚೀಚೀಚೀ ಚೀಚೀಚೀ ಚೀಚೀಚೀ ಚೀಚೀ ಚಳಿ-
 ಗಾಲದಾರತಿಯೊರೆವ ಕರಿಯ ಗುಬ್ಬಿ
 ಚೀಚೀಚಿಲಿಪಿಲಿಗುಡುವ ಗುಬ್ಬಿಗಳ ಮುಂದೆ ಬಿಳಿ-
 ಗರಿ ಸೆಟಿಸಿ ಕುಣಿಯುತ್ತಿದೆ ಉಬ್ಬಿಯುಬ್ಬಿ

ಬರುವ ಸುಗ್ಗಿಯ ಕೂಗು ಕಲಿತು ಇಡಬೇಕೆಂದು
 ಈಗಿಂದ ಕೋಗಿಲೆಯು ಕುಕಿಲುತಿಹುದು
 ಕರಿಕಾಗಿ ಕಾವಾಗುಡಲು ಕೆಂಗಾಗಿ ಗೂಗಿಡುವ
 ನೋಟ ನಡುಹಗಲೊಳಗೆ ಕಾಣಬಹುದು
 ಹಿಂಗಾರಿ ಮಳೆಯಾಸೆಯಿಂದ ಹಾರುತ್ತಿರುವ
 ಚಾತಕದ ಆತುರತೆ ಚೆಂದವಾಯ್ತು
 ತಿಂಗಳನ ಹಾಲ್ಕುಡಿದು ಜಾಗರದಿಯೊರೆಯುವ ಚ-
 ಕೋರ ರವ ಬೆಳಗಿನಲಿ ಮಂದವಾಯ್ತು
 * * * * *
 ಉಗುರುಬೆಚ್ಚಗೆ ಬಿದ್ದ ಬಿಸಿಲು ಗಾಳಿಗೆ ನಡುಗೆ
 ಚಳಿಯ ಮುಂಚೂಣಿಯೆಂದೆನಿಸುತ್ತಿಹುದು
 ಹಗುರಾಗಿ ಜಾರುವಿರುಳನ್ನು ಕಾಣುತ್ತ ಜೀವ
 ಬೇಸಿಗೆಯ ರಾತ್ರಿಯನು ನೆನೆಸುತ್ತಿಹುದು
 ಹಲವು ಬಣ್ಣದ ಸಂಜೆ ದಿಗಲುಬಡಿಸುತ್ತ ಬರಲು
 ಜೀವಕೋಟಿಯ ಮೈಯ ದಣಿವು ಹೋಯ್ತು
 ನೆಲವು ಪಚ್ಚೆಯ ಹೊಲವು, ಮುಗಿಲು ಹೀರಕದ ಮನೆ
 ಅಡವಿಗಡವಿಯ ಹೊನ್ನ ಬಣಿವೆಯಾಯ್ತು
 ಅಮೃತದರವಟ್ಟಿಗೆಯೊ, ಹಾಲ ಅಲೀಮನೆಯೊ,
 ಎಂಬಂತೆ ಬೆಳ್ಳಿಂಗಳಿದ್ದ ಇರುಳು
 ಅಮೃತಾನುಭವವಾಗಿ ಅರಗುಟುಕು ಆದಂತೆ
 ಎನಿಸಿ ಕೊರಗುವದೆಲ್ಲ ಜನರ ಕರುಳು
 ಚಿಕ್ಕಿ ಚಕ್ಕನೆ ಹೊಳೆದು ಬಿಳಿವೋಡಗಳ ಮುಸುಕು
 ಹೊಕ್ಕು ಫಕ್ಕನೆ ಮತ್ತೆ ಹೊರಗೆ ಬಂದು
 ನಕ್ಕು ನಗಿಸುತ್ತಲಿವೆ ಅಕ್ಕರದ ನೋಟಕರ—
 ಚಿಕ್ಕಮಕ್ಕಳ ಆಟ ಸ್ಮೃತಿಗೆ ತಂದು

ಸೊಂಪುಳ್ಳ ಸೇವಂತಿಗಂಪು ಪೇರಲಗಂಪು
 ಬಂತು, ಬಿಡದಿರಲು ಮುಂಜಾವ ಜೊಂಪು
 ತಂಪುಗಾಳಿಯ ಕೂಡ ಕುಣಿಯುತ್ತ ಹಾಡುತ್ತ
 ' ಹಂಪುಗಾಲದ ಸೆಂಪು ಸೊಂಪು ಸೊಂಪು '

* * * *

ಗೊಲ್ಲತಿಯು ನಾನಾಗಿ ಅಲೆದಾಡಿ ಬೀದಿಯಲಿ
 ತಿರಿದು ಈಚಲಚಾಪೆ ಹೆಣೆಯಬಹುದು
 ಬಲ್ಲಂತೆ ನಾನು ನಾಡಾಡಿ ಡೊಂಬತಿಯಾಗಿ
 ಗಣಿಮಿಣಿಗಳನ್ನೇರಿ ಕುಣಿಯಬಹುದು
 ತಿರಿಪೆ ಅಸ್ತವೆ ಇರಲಿ ಹರಕು ಆರಿವೆಯೆ ಬರಲಿ
 ಓರಿಗೆಯ ಮೈಯೊಡನೆ ತಿರುಗಬಲ್ಲೆ
 ನೆರಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲೊ ತಿರುಳೆ ಮೈಗರೆದಿರಲು
 ಅಂಥ ಒಗೆತನವನ್ನು ಮರೆಯೊ ಒಲ್ಲೆ

ಆ ಅನಾಹತದ ಸಂಗೀತ ಕೇಳುವದೆಂದೊ?
 ಮುಂದ್ನು ನುಡಿಗಾಗಿ ಹುಸಿದಿಹುದು ಕಿವಿಯು
 ನಾ ಅರಸಿ; ನೀ ಅರಸ. ಉಚ್ಚ ಸೀಚನೆ ಬರಲಿ.
 ಒಗರಿದುವ ವರೆಗಂತು ಹುಳಿಯೆ ಸವಿಯು
 ನಾನು ಮನಸುಖರಾಯನೆಂಬ ರಾಜನ ಮಗಳು
 ನರಳುತಿಹೆ ಬಂಧನವ ಅಡಸಿಕೊಂಡು
 ಏನಾರೆ ಮಾಡಿ ಯಾರಾರೆ ಬಂದಿಲ್ಲಿಂದ
 ಎಲ್ಲಾದರೂ ಹೋಗಿ ಬಿಡಿಸಿಕೊಂಡು
 ತೆರೆದ ಕರಣವ ಮುಚ್ಚಿ ಮರೆಯು ದೈವವನರಸಿ
 ಇಷ್ಟುದಿನ ಬಳಲಿದುದು ಅಷ್ಟೆ ಸಾಕು
 ಧರೆಯ ಸಿರಿ ಸೂರೆ ಹೋಗುತ್ತಿರಲು ಬರ ಏಕೆ?
 ಕಣ್ಣ ಚೆಲುವನು ಮೊದಲು ಉಣ್ಣಬೇಕು

ಕವಿಕಲ್ಪನೆ

(ನೀರು) “ ಬಿಸಿಲಿಗೆ ಬೇಸತ್ತು
ಹೋದೆನು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು
ಮೋಡನಾಗಿ ಮೇಲೆ
ಚರಿಸುವೆ ನಭದೊಳಗಾಮೇಲೆ
ಚಂದ್ರ ಸೂರ್ಯರನ್ನು
ಮುಸಕುವೆ ನಿಮಿಷದೊಳಗೆ ನಾನು
ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕಗಳನು
ಉದರಲು ಉದರದಿ ಹಿಡಿಯುವೆನು
ಶಾಂತಿ ವಶಪಡುವವರು
ಭೂವಿಗಿ ನಾನಲ್ಲದೆ ಯಾರು ? ”

* * * *

(ನಿದ್ರೆ) ರಣ ರಣ ರಣ ಬಿಸಿಲು;
ಸುತ್ತಲು ಬರಿ ಬಿಸಿಲೇ ಬಿಸಿಲು

ಸಖೀಗೀತೆ

ಎತ್ತ ನೋಡಿದರೂ
ಬಿಸಿಲೇ ಬಿಸಿಲು ಕೆಳಗೆ ಮೇಲೂ;
ಕೆರೆ ಹೊಳೆ ಹಳ್ಳಗಳು
ಜಗದೊಳಗೆಲ್ಲಾ ಬತ್ತಿರಲು
ಪಾಂಥನು ಬಂದಿರಲು
ಕೊಡುವದು ಆಶ್ರಯವನು ನೆಳಲು
ಮಲಗಿರಲವನಲ್ಲಿ,
ಕನಸನು ಕಂಡನಷ್ಟರಲ್ಲಿ;
ಹೂವಿನ ತೋಟಗಳು
ಹೆಣ್ಣಿನ ಕಣ್ಣಿನ ನೋಟಗಳು
ಹರಿಯುವ ಹಳ್ಳಗಳು
ತಾವರೆ ತುಂಬಿದ ಕೊಳ್ಳಗಳು
ನವರತ್ನದ ಮಹಲು
ಕಳಸವೆ ಮುಟ್ಟಿತದರ ಮುಗಿಲು
ಸಾವಿರಾರು ಕನಸು
ಕಂಡನು. ಮರುಳಾಯಿತು ಮನಸು
ಇಂತಹ ನೋಹಕರು
ಇಳಿಯೊಳು ಅವಳಲ್ಲದೆ ಯಾರು ?

* * * *

ಕವಿಕಲ್ಪನೆಯಲ್ಲೇ ?
ಇದನ್ನೂ ಅವಳೇ ಕಟ್ಟಿಲ್ಲೇ ?
ಶಾಂತಳು ಮೋಹಕಳು
ಜಗದಲಿ ಅವಳೊಬ್ಬಳೇ ಇಹಳು

ನಿದ್ದೆ

ಮೂಡುವೆಳೆನೇಸರನ ಕಮಲಮುಖ ಕಂಡಿಲ್ಲ
ಹಾಡುವೆಳೆಹಕ್ಕಿಗಳ ಹಾಡುಗಳ ಕೇಳಿಲ್ಲ
ಆಡುವೆಳೆಮಕ್ಕಳೊಡನಾಡಿಲ್ಲ, ಓಡುವೆಳೆ-
ಕರುಗಳೊಡನೊಡಲಿಲ್ಲ

ನೋಡಿದ್ದ ಕನಸನ್ನೆ ತಿರುತಿರುಗಿ ನೋಡುತ್ತ
ಬೇಡಿದ್ದರೂ ಮತ್ತೆ ಬೇಡಿದ್ದ ಹಾಗಾಗಿ
ಕಾಡಿದ್ದ ಕೇಡಿದ್ದ ಬಾಡಿದ್ದ ನಿದ್ದೆಯೊಡ-
ಗೂಡಿದ್ದ ಕಾಮಿಯಂತೆ

ಸೊಲ್ಲಿದ್ದರೂ ನುಡಿಯ ಸೊಗಸುಸಿಗದೆಂದಿಗೂ
ಬಲ್ವಿದ್ದರೂ ಬಲ್ಲತನಕೆ ಸಲ್ಲಾಗುವದು
ಎಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಬಂದು ಗಂಟುಬಿದ್ದಿದ್ದ ನಿ-

ದ್ದೆಯ ಸಂಗ ಸಾಕು ಸಾಕು

ಒಲ್ಲೆನಿಸಿ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ನನ್ನ ಎದೆಗುಂಡಿಕೆಯು
ಝಲ್ಲೆನಿಸಿ ಬೆಚ್ಚಿ ಎಚ್ಚರಿಯೆ ಮೆಚ್ಚನು ಹೊಚ್ಚಿ
ಕಲ್ಲೆನಿಸಿದಂತೆ ಮಾಡುವಳು ಇವಳೇ ನಿದ್ರೆ,

ಕಲ್ಪಾಂತ ಕಾಲ ರೌದ್ರೆ

ನಿದ್ದೆ ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಕೆ ಪಂಚತ್ವವೀವಂಥ
ಎದ್ದೆಯಿದು, ರಾಕ್ಷಸರು ಬಗಕೆ ಕಟ್ಟಿದ ರಕ್ಷೆ
ನಿದ್ದೆ ಸಂಸಾರಸಾರವನು ಹೀರುವ ಜಿಗಳಿ

ಸುಖ ನುಂಗುವಂಥ ನೆಗಳಿ

ನಿದ್ದೆಯೆಂದರೆ ಕಣ್ಣು-ಕಟ್ಟು ಮಾಡುವ ಮೋಡಿ
ನಿದ್ದೆಯೆಂದರೆ ಕಲ್ಲುಮಾಡ ಚಡದಿಹ ಬೇಡಿ
ನಿದ್ದೆಯೆಂದರೆ ಸಪ್ಪಗಿಹ ಸಾವು, ಮಾಗಿಯೊಳು
ಮಡಿಯೆ ಮಲಗಿದ್ದ ಹಾವು

ಎ ನಿದ್ದೆ ! ಎನಿದ್ದೆ ! ಎನಾದೆ ನೀನು ಹಾ !
ಎನು ಸಂಜೀವನೀ ! ಜೀವಹರಳಾದೆ ನೀ !
ಎನಿದ್ದೆ ! ಎಲೆ ನಿದ್ದೆ ! ಇಕೊ ಬಿದ್ದೆ ! ಎದ್ದಿದ್ದೆ !
ಧಡಕ ಕಡಕೊಂಡು ಬಿದ್ದೆ !

ಎ ನಿದ್ದೆ ! ಎನಿದ್ದೆ ? ಎನಾದೆ ನೀನು ಹೇ !
ಎನು ಸಂಜೀವಕನು ನಿರ್ಜೀವನಾದನೇ !
ಎ ನಿದ್ದೆ ! ಎಲೆ ನಿದ್ದೆ ! ಬಿದ್ದಿದ್ದೆ ! ಇಗೋ ಎಬ್ಬೆ !
ಝಾಡಿಸಿದೆನಿದ್ದ ನಿದ್ದೆ !

ರಾತ್ರಿಗೆ—

[ಮುಗಿಲಂಗಳದಲ್ಲಿ ಕೂಡಹತ್ತಿರುವ ಮೋಡಗಳ ಕಡೆಗೆ ನಿರ್ಜೀವವಾಗಿ ನೋಡುತ್ತಿರುವಾಗ, ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಒಲೆ ನಿಸುತ್ತಿದ್ದ ರೂ, ಪರ್ಯುತ್ಸುಕತೆಯು ವಿಷದಂತೆ ಅಂತಃಕರಣವನ್ನೆಲ್ಲ ತುಂಬಹತ್ತಲು, ಪ್ರಸವೀಶಕ್ತಿಯ ಸ್ಥಿತಿಯು ಏನಾಗುತ್ತಿದ್ದೀತು ?]

ನಾಲಿಗಿಲ್ಲದ ಗಂಟೆಯಂತಾಯಿತೀ ಬಾಯಿ,
ಜಾಲದೊಳು ಸಿಕ್ಕ ಹಕ್ಕಿಯವೊಲಾಯಿತು ಮನವು,
ತಾಲವಿರಹಿತವಾಯಿತರ್ಥವೂ ಶಿವಶಿವಾ !

ಜೀವ ನಿರ್ಜೀವವಾಯ್ತು

ಸಖೀಗೀತ

ಎವಿಧ ಬಣ್ಣಗಳಾಟ ಕಾಣಿಸದು ಕಂಗಳಿಗೆ,
ನವರಸದ ಸಂಗೀತ ಕೇಳಿಸದು ಕಿವಿಗಳಿಗೆ,
ಸವಿಯನರಿಯದು ಜಿಹ್ವೆ, ಪರಿಮಳಂಗಳ ತಾರ-
ತಮ್ಯ ತಿಳಿಯದು ಮೂಗಿಗೆ

ಎಶ್ವವೋಹನಕರೀ! ಶ್ರೀ ನಿಶಾದೇವಿಯೇ!
ನಶ್ವರದ ಪರಿಚಯವು ಬಹಳಾಯ್ತು. ಇನ್ನೆನೆಗೆ
ಶಾಶ್ವತದ ಪದದೋರು, ನಿಜೆ ಮರಣಗಳೆಂಬ
ಮೊಲೆಯುಣಿಸು; ಬಂದೆ ನಾನು

ಹಸಿದು ಬಂದಿಹೆನುಣಿಸು, ನೀರಡಿಸಿ ಬಂದಿಹೆನು
ತುಸು ನೀರ ಕುಡಿಸೆನೆಗೆ, ತೂಕಡಿಸಿದೊಡನೆ ನಾ
ಹೊಸಲಾಲಿಯನ್ನೆಂದು ನಿನ್ನ ತೊಡೆಯನು ಹಾಸಿ
ಮಲಗಿಸೆನಗದರ ಮೇಲೆ

ಹುಣ್ಣಿಮೆಯ ಚಂದ್ರಮನು ಹಲವು ಸಲ ಕೃತ್ತಿಕೆಯ
ಹೆಣ್ಣಿಗಾನಂದವನಿತ್ತರೂ, ಹಲವು ಸಲ
ಹಣ್ಣಿಲೆಗಳುದುರಿ ಬನ ಹಸುರಾದರೂ ತಿರುಗಿ
ನಿದ್ರಿಸುನೆ ನಿನ್ನ ಬಳಿಗೆ

ಜಲ್ಪನೆಯ ಬೇಸರಿಕೆ ಬಂತೆನೆಗೆ, ಸೊಗಯಿಸುವ
ಕಲ್ಪನೆಯು ಕೂಡ ಬಳಲಿತು, ಶ್ರಾಂತನಾದೆ ನಾ,
ಕಲ್ಪಾಂತಕಾಲ ಬಂದರು ನಿನ್ನ ನಂಬುವೆನು,
ನನ್ನ ವಟಪತ್ರವಾಗು

ರವದಿ

ಸೂಚನೆ:— ನನ್ನ ಮನಸನು ನಾನು ಕುಳಿತು ರಂಜಿಸುತ್ತಿರಲು
ತನ್ನ ಮನವಿಯನಿಡಲು ಬಂದ ಬಡವನ ಹಾಗೆ
, ಮನ್ನಣೆಯು , ಎಂದೆನುತ ಪಡುವಲದ ಗಾಳಿಯೊಡ
ಬಂದಿತೆನ್ನುಂದೆಯೇನೋ !

ಕಸದಂತೆ ಬಿದ್ದಂಥ ರವದಿ ಕಂಡೆನು ನಾನು
ಕಸವೆಂದು ಒಗೆದಂಥ ರವದಿ ಕಸವಾಗಿತ್ತು
ಕಸವಲ್ಲವೆಂದು ನಾನೆತ್ತಿದೆನು; ಅಂತೆಯೇ
ಕಸವಾಗಲಿಲ್ಲ ರವದಿ

“ ಕಸಕಡ್ಡಿಗಳ ಕೂಡ ಬಿದ್ದಂಥ ರವದಿಯೇ !
ಹೊಸಹಾಡುಗಳು ನಿನ್ನವೆಲ್ಲಿ ಹೋಗಿಹವೀಗ ?
ಹೊಸಹಾಡುಗಳ ಹಾಡು, ಹೊಸನಾಡುಗಳ ನೋಡು-
ದಕೆ ಮನಸು ಓಡುದೀಗ

ಭವದ ಬಂಧಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯದೇ ಸಡಲಿಸುವ
ರವದೆ ! ನಿನ್ನಯ ರವವ ಕೇಳಿ ಕುಣಿದೆನು ದಣಿಯೆ;
ನವನವಾನಂದವನ್ನೀಯ್ದು ನಿನಗಾಗ್ಗೆ ಮಾ-
ಧವನ ಕೊಳಲೊಂದೆ ಸಮವು ”

ರವದಿಯನ್ನೆತ್ತಿ ತುಟಿಹಚ್ಚು ತೂದಿದೆನು ನಾ;
ರವವು ಹೊರಡದು ಒಮ್ಮೆ ಹೊರಟಂತೆ ಈಗೇಕೋ ?
ಹವಣಿಸುವೆನಿಷ್ಟೊತ್ತು, ಹೊರಚಲ್ಲಬಾರದೇ
ಒಮ್ಮೆ ಹೊರಟಂತೆ ಸ್ವರವು !

ಬಕ್ಕನೇ ಬತ್ತಲೇ ಹಗಲಿರುಳು ತಿರುಗಿದೆನು
ದಿಕ್ಕುದಿಕ್ಕಿಗೆ ಚಿಕ್ಕ ಗೆಳೆಯಂದಿರೊಂದಿಗೇ
ಚಿಕ್ಕಂದಿನೊಳು ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಉದುತ್ತ

ಬಾಯಿಂದ 'ಊ, ಊ' ಎಂದು

ಹಕ್ಕಿಹಾಡದಗಾಲ, ಚಳಿಗಾಲವಿದ್ದರೂ
ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ ಹಾಡುವೆವು ಹಗಲಿಲ್ಲ ಇರುಳಿಲ್ಲ;
ಹಕ್ಕಿ ಇಂಥವು ನೋಡಿ ನಕ್ಕವಾಗೂ ಕೂಡ

ಝಿಂ, ದಿಕ್ಕು ಚಕ್ಕಂದದಿಂದ.

ನಡಿಗೆಯೊಳಗಿನ ಡಾಲು ಕಂಡು ನಾಚಿತು ನವಿಲು;
ನಡದೊಳಗನುಡದಾರದಿಂದೆದ್ದ ಗಲಗಿಲವು
ಕಡಗ ಗೆಜ್ಜೆಗಳೆರಡು ಅಡಿಗಡಿಗೆ ಅಲೆದಾಡಿ

ರುಮುಝುಮೆಂದೆದ್ದ ಸರವು

ನುಡಿಗೆ ಬಂದದ್ದೆಂದು ನಗುವ ಹುಡುಗರ ಕಂಡು
ನಡು ಊರಿನೊಳು ಕೂಡ, ಜನರಿಗನಿಸಿತೊ ಆಗ-
ಬಡಗ ಹುಡುಗರು ಏನು ಕೊಳಲೊಡುತ್ತಿರುವರೋ
ನೀಲಗಿರಿ ದರಿಗಳೊಳಗೆ !

ಹರಿವ ಮನಸಿಗೆ ಕಾಣುವಂಥ ಗೊಂಬೆಗಳನ್ನು
ಹಿರಿಹಿರಿ ಹಿಗ್ಗುತದರಂತೆ ಪಾಟಿಯಮೇಲೆ
ಬರೆನು ಹೋಗಲು ಕೀಚಿ ಚೀರಿದಂತಾಗೆ,

ಬಾಲಕರ ಮೈನಡುಗುವಂತೆ

ಮರೆತು ನಿನ್ನನ್ನೊದ ಹೋಗಲೊಡ ಹಾಗಾಗಿ
ಝರಿಗೆ ನೀರಡಿಸಿ ಬಂದದನು ಬರಿ ಕಂಡಂತೆ
ಭರದಿ ಬೆಳೆಯುವ ಗಿಡಕೆ ಸಿಡಿಲು ಬಡಿದಂತೆ ಆಹ!

ಮನವು ದೃಶ್ಯವೆಡವಾಯ್ತು

ಇನ್ನೂ ವಿರಾಜಿಪಿರುಳಿನ ಹೆರಳುಭಂಗಾರ
ಇನ್ನು ಮೆಲೆ ನೆರೆಸುವ ಶೀತಲ ಮರೀಚಿಗಳ
ಜೊನ್ನು ಸಹ ನನ್ನ ಸೊಗಸಿನ ಹೂವು ಬಾಡುತಿರೆ
ವಿರಸವೆಂದೆನಿಸದಿರದೇ ?

ಭಿನ್ನ ನಾದೆನು, ನನಗೆ ತೋಚದಾಯಿತು ಹಾದಿ;
'ಭಿನ್ನ ಮನವನು ತಿರುಗಿ ಹೇಗೆ ಬೆಸೆಯಲಿ?' ಎಂದು
ನನ್ನ ಮನಸಿಗೆ ನಾನು ಕೇಳುವಂತಿರೊಳೆನಗೆ
ರವದಿಯುತ್ತರವು ಬಂತು:

ಮಧುವಾಸದೇಗೆಂವು ಪೋವುದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ
ಮಧುರ ಕಂಠವು ಅದರ ಕೂಡ ಬತ್ತುವದಿತ್ತು
ವಿಧುರನಂತೀ ಜಗವು ಬಳಲುವದು ಸುಖವಿಂಗು-
ತಾಗ ಅರಜೀವವಾಗಿ.

ವಿಧಿಚಕ್ರ ದಿಸರಾತ್ರಿ ತಿರುತಿರುಗಿ ಸುಗ್ಗಿ ಬರೆ
ಬದ್ಧಿರ ಜಗದಂತೆನಗೆ ಹರ್ಷವಿಮ್ಮಡಿಯಾಯ್ತು
ಮಧುರತರಸ್ವರ ಕೇಳಿ ಸಾಂದ್ರ ಆನಂದದಿಂದಲಿ
ಹರಿದಂಥ ಕೂಗುಗಳನು

ಅಗ ಉನ್ಮನನಾಗಿ ರವದೆಯನ್ನೊಡುತ್ತ
ಅಗ ಮರಿಮರುತನೊಲು ಸುಖದ ಗೀತಗಳನ್ನು
ಜಾಗುವಾಡದೆ, ಜಗವ ತೂಗಿಸುತ ಹಗಲಿರುಳು
ಹೊರಟೆ ನಾ ಮುಗಿಲಿನೊಳಗೆ

ಃ
ಅಗ ಆನಂದ ಪರಮಾವಧಿಯನೇರಿತೈ !
ಯೋಗ ಹೊಂದಿತು ಮನಸು ತನ್ನ ಕನಸುಗಳಲ್ಲಿ;
ಭೋಗಿಸಿದನೋ ನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಮರೆತಿದ್ದ ಜ-
ನ್ಮಾಂತರದ ಸುಖಗಳನ್ನು !

ಜೇನುಹುಟ್ಟು

ಕಾಡಿನೊಳು ಗಿಡಬಳ್ಳಿಗಳನು ಸುತ್ತಾಡಿ ನಾ
ನಾಡಿನೊಳಗಿನ ತೋಟಗಳನು ನೆರೆನೋಡೀಗ
ಬಾಡಿ ಬಳಲುತ್ತ ಜೇನು ಹಸಿ ತೊಟಕು ದೊರಕದೇ
ತಿರುಗಾಡಿ ತಿರುಗಿ ಬಂದೆ

ಬೆಂದು ಬಿಸಿಲಿಗೆ ನೊಸಲ ಬೆವರನೊರೆಸುತ್ತ ಒಂದು
ಒಂದು ಬೇವಿನ ಬುಡಕೆ ನಿಂದು ಅಳವಳದಿಂದ
“ ಎಂದಿಗೂ ಸಿಗಲಾರೆಯಾ, ಜೇನಿನರಸಿಯೇ ! ”

ಮನದ ಕಡುನೊಂದು ಎಂದೆ

ಎನ್ನುತೀಪರಿ ಕಾಲ ಚಾಚಿ ಬೇಸರದಿಂದ
ಬೆನ್ನ ಭೂಮಿಗೆ ಹಚ್ಚಿ ಮಲಗುವನಿತರೊಳೆನ್ನ
ಕಣ್ಣೆದಿರು ಗಿಡದೊಳಗೆ ಗುಟ್ಟಿನಂತಡಗಿರುವ
ಜೇನ ಹಿರಿಹುಟ್ಟು ಕಂಡೆ !

ಅಬ್ಬರದ ಬೇಸಿಗೆಯ ಬೇಟಗಾರತಿ ರತಿಯ
ಹುಬ್ಬೆ! ಹರೆಯದ ಬಯಕೆಗಳು ಕೊಬ್ಬ ಹೊರಡಿಸಿದ
ನಿಬ್ಬಣವೆ! ಕಬ್ಬಣವ ಮಣಿಸಲಳವುಳ್ಳ ಕಾ-
ಮನ ಕೈಯ ಬಿಲ್ಲುಗಬ್ಬೇ !

ಹಬ್ಬವೇ! ಕರಳು ಮರುಳಾಗಿ ಹಾಡುವ ಹಾಡು-
ಗಬ್ಬವೇ! ಉಬ್ಬಿದೆಯಿಂದ ಕೆಲೆದೆಂದೆ ನಾ-
ನೊಬ್ಬನೇ ನಿನ್ನನ್ನು ಬೆಟ್ಟಿಯಾಗುವೆನಿಂದು
ನಿಟ್ಟಿರುಳಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು

ಕಾರಿರುಳ ಕತ್ತಲೆಯ ಗವಿಗೆ ಗೊತ್ತಾದಂತೆ
ಹಾರುಗಾಲಿನ ಭರದಿ ಗಿಡದಡಿಗೆ ತಲುಪಿದೆನು
ದಾರಿಕಾರರ ಹಾಗೆ, ನೀರಡಿಸಿ, ಬೇಸಿಗೆಯ
ನಡುಹಗಲಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದು

ಮೂರು ಬೊಟ್ಟಿನ ಮೇಲೆ ಕಂಡೆ ಕಟ್ಟಿದ ಮುಗಿಲು
ಹಾರಿದೆನು ಜೇಂಗೊಡಕೆ, ಹೀರಿದೆನು ಬಾಯ್ಬಿಚ್ಚಿ
ತೀರಿದರು ತಣಿವಿಲ್ಲ ಮೈಮರೆಯೆ ಕುಡಿದರೂ
ಮನದಣಿಯಿಲ್ಲ ಕಡೆಗೂ

ಆನಂದವೇ !

ಗೆಳೆಯರ ಸಮೂಹದೊಳು ನಗುತ ಕೆಲೆಯುತ ಕಾಲ
ಕಳೆದೆನು; ವಿಹಂಗಗಳ ಗಗನದೊಳಗಿನ ಗಮನ,
ಮಳೆಗಳಾಡುವ ಪಗಡಿ-ಪಕ್ಕಂಗಳನ್ನು ಹೂ-
ಚಿಗುರೆಯ ಲೀಲೆಯನ್ನು

ಹಳಿಯದಿನಿಸುಳಿಸದಲೆ ಸಕಲವನು ಭೋಗಿಸುತ
ಬೆಳೆದೆ, ಹನಿ ಬಿಡದೆ ನಿನ್ನ ನು ಸವಿದೆನಾನಂದ !
ಗಿಳಿಯು ಕುಡುಚೊಗಚೆಯೊಳು ಅಡಗಿದಂತಹ ರಸವ
ನೋಡಿ ಗಡ ಹೀರುವಂತೆ

ಅಕ್ಕಿಕ್ಕಿಗಳ ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕಿಗಳ ಸುರಿದ ಬೆ-
ನ್ನಕ್ಕರದೊಳೇರಿ, ಭೋರಂಗಿಗಳ ಭುಂಕಾರ-
ವಕ್ಕುಸಿ ಸಂಕೇತದಂತೆ, ದುಂಬಿಯ ಹಲವು
ಬಣ್ಣದಾ ಪಕ್ಕಗಳನು

ಸಿಕ್ಕಿಸಿಕ್ಕಿತಿರಿದೀಗಯೆನುತ ಹೊಲಗದ್ದೆಗಳ
ಹೊಕ್ಕು, ಸಿಗದಿದ್ದರೂ ನಕ್ಕಿನಾನಂದವೇ !
ನಕ್ಕು ನಗಿಸುತಲೆನಗೆ ಮನೆಯಿಂದಲೆಳೆದೊಯ್ದೆ
ಬಿಸಿಲುಮಳೆಚಳಿಗಳಲ್ಲಿ

ಹಾಲುಗಲ್ಲದ ಬಾಲನೊಲು ಕಂದ! ಆನಂದ!
ಕಾಲುಗಳನಿಡುತ ಬಾ ದಟ್ಟಡಿಯ ಚಂದದಲಿ
ಬಾಲಕರನಂತ ಲೀಲೆಗಳನ್ನು ತೋರುತ್ತ
ಮುತ್ತಿ! ಬಾ! ಮುದ್ದೆ ಬಾರೈ!

ಸಾಲಲಾರದೆ ಕಂಠ, ಗದ್ದದ ವಚನಗಳು
ಮೇಲು ಮೇರೆಯ ಎೂರಿ ಬಾಯ್ಬಿರೆದು ತೇಲುವವು
ನಾಲಿಗೆಗು ನಿಲುಕಲಾರದ ನುಡಿಗಳನ್ನು ನಾ
ನುಡಿಯುವದದಾವ ತೆರದಿ?

ಬಾ ನನ್ನ ಹೃದಯಮಂದಿರದ ಬಾಗಿಲ ತೆರೆದೆ
ಯಾ ನಿನ್ನ ರೂಪಕ್ಕೆ ಜಗವು ಮರುಳಾಯಿತೋ
ಆ ನಿನ್ನ ರೂಪವನೆ ಧರಿಸಿ ಬಾ, ಬೀವತದ
ಸಾರ್ವಭೌಮನೆ ಮೆಲ್ಲನೆ.

ಈ ನನ್ನ ಯಂತರಂಗದ ಸಭಾಮಂಟಪವ
ನಾನೆನ್ನ ಕೆನ್ನೀರಿನಿಂದ ತಳಿಹೊಡೆದೆನ್ನೆ
ಬಾ, ನನ್ನಿಯೇ ನಿನ್ನ ಗದ್ದಿಗೆಯೊಲಾಗುವದು
ಎರಡನು ಪಟ್ಟದರಸೇ !

ನಗೆಯು ನಗರಾಜನಲಿ ಹರವ ಗಂಗಾನದಿಯ
ಮಿಗಿಲಾದ ಹರಿಹಡೊಲು ಹರಿಯೆ ಸೂಸಲು ತಡೆಯು;
ಸೊಗಸೆ! ನಿನ್ನ ನ್ನಾಗ್ಗೆ ಬೊಗಸೆಯಿಂದಲಿ ಕುಡಿದೆ-
ಕುಡಿದು ನೊರೆಯುಳ್ಳ ನೀರು

ಚಿಗಿತವಾಕಾಂಕ್ಷೆಗಳು ಚಿಕ್ಕಂದಿನಲಿ, ನಿನ್ನ
ಹಗಲಿನೊಳು ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷಗಳಂತೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತ
ಮುಗಿಲನ್ನು ಭೇದಿಸುತ್ತೇರಲಿಚ್ಛಿಸುತಿಹವು
ಹಾರು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಮುಗಿಲೇ !

ಶಾಂತಕವಿಗಳ ವಿಶ್ರಾಂತಿ

ನಟ ತೆರೆಯ ಮರೆಯಾದ ಆಟ ತೀರಿಸಿಕೊಂಡು,
ಭಟ ಸಮರದಿಂದ ತೆರಳಿದ ಆರಸನರಮನೆಗೆ;
ಪಟು ಪಾಡುಗಾರ ತುಟಿ ಮುಚ್ಚಿ ದನು ನಾಡು-
ನುಡಿಗಳ ಹಾಡುಗಳನು ಹಾಡಿ.

ಅಟಮಟದ ಮಾತಲ್ಲ; ನಾಡೆ ನಾರಾಯಣನು,
ದಿಟವಾಗಿ 'ನುಡಿಯೆ ಸಿರಿ' ಎಂದು ಕೀರ್ತನೆಗೈದು
ಹಟದಿ ಕೀರ್ತನಗಾರ ಬೆವರನೊರಿಸಲು ಹಿಂದೆ
ಸರಿದ ವಿಶ್ರಾಂತಿಗಾಗಿ.

* * * * *

ಮುಪ್ಪಾಗಿ ಜಿರಿಯಾದ ಬಟ್ಟೆಯನು ಬೀಸಾಡಿ
ದಪ್ಪನ್ನ ಹೊಸದೊಡಿಗೆಯನು ಬೇಡಲಂಬರಕೆ
ಸಪ್ಪಗಿನ ನುಡಿಗಾಗಿ ಉಪ್ಪು ತರಹೋಗಿಹರು
ರಸವಂತಿಯಿರುವ ಕಡೆಗೆ.

ಸಿ ಪ್ಪಿಯನೆ ಒಹುದಿವಸ ಚೀಪಿ ಬೇಸರಬಟ್ಟು
ಅಪ್ಪನಲಿ ಹೊಸಹಣ್ಣು ಪಡೆಯಹೋಗಿಹರಿತು
ತಪ್ಪದೇ ತಿರಗುತಿಹರೆಂದು ತಿಳಿಯಲಿ ಜನರು
ಬೆಳವೊಲದ ನಾಡಿಗಾಗಿ.

ತಿರುಕ

ನಾಡಾಡಿ ಕತ್ತಿಗೆ
ಹಾಳುಗೋಡೆಯ ನೆರಳು
ಬೀಡಾಡಿ ನಾಯಿಗೆ
ಬೀದಿಗಾವಲಿ ನೀರು
ಕಾಡುವ ಕಾಗಿಗೆ
ತಿವ್ವೆಯೆಂಜಲು ಕೂಳು
ಹಾದಿಯ ಹಕ್ಕಿಗೆ
ಬರಡುಮರದಲಿ ಜೊಂಪು
ತಿರುಕಾ—ಎ ತಿರುಕಾ!
ಮನುಜನಾದರೆ ಎನು
ಮರುಕವಿಲ್ಲದ ಜಗವೆ ನರಕಾ!
ಕಾಣೊ ನರಕಾ!
ಗತಿಗೆಟ್ಟ ವಿಧವೆಗೆ
ನೀರಿನ ತಳ ತವರು
ಪರದೇಶಿ ಕೂಸಿಗೆ
ಅತ್ತರೆ ಔಷಧವು
ಪಾಪಿಗಜ್ಞಾನಿಗೆ
ಕೊರಳ ಗಂಟೆ ನಂಟು
ನೋವ ಸುಂಗಿದವಗೆ
ಹಸಿವುಂಟು ವಿಷವುಂಟು
ತಿರುಕಾ— ಎ ತಿರುಕಾ!
ಕರುಳು ಇದ್ದರೇನು
ಕಣ್ಣು ಇಲ್ಲದ ಜಗವೆ ನರಕಾ!
ಕಾಣೊ ನರಕಾ!

ಪರಾಗ

ಬಾ ಭೃಂಗವೆ ಬಾ, ವಿರಾಗಿಯಂದದಿ
ಭ್ರಮಿಸುವಿ ನೀನೇಕೇ?
ಕಂಪಿಸ ಕರೆಯಿದು ಸರಾಗವಾಗಿರೆ
ಬೀರೆಯ ಕರೆ ಬೇಕೇ?

ಬರಲಿಹ ಕಾಯಿಯ ಪಾಡಿನ ರುಚಿಯೂ
ಇದರೊಳು ಮಡಗಿಹುದು.
ನಾಳಿನ ಹಣ್ಣಿನ ರಸವಿಲ್ಲಿಯ ಮಕ-
ರಂದದೊಳಡಗಿಹುದು.

ಕವನ ಕೋಶದೀ ಕಮಲ ಗರ್ಭದಲಿ
ಪರಾಗವೊರಗಿಹುದು.
ನಿನ್ನ ಮುಖಸ್ಪರ್ಶವೂ ನಾಕು; ಹೊಸ
ಸೃಷ್ಟಿಯೆ ಬರಬಹುದು || ಬಾ, ಭೃಂಗವೆ, ಬಾ

ನಸಂತಮುಖ

ಉದಿತ ದಿನ! ಮುದಿತ ವನ
ವಿಧವಿಧ ವಿಹಗಸ್ಪನ
ಇದುವೆ ಜೀವ, ಇದು ಜೀವನ
ಪವನದಂತೆ ಪಾವನ

ಎನೊ ವಿಧ! ಎನೊ ಹದ
ಗಾಳಿಗೊಡೆದ ಬುದ್ಬದ
ಬೆಳಕೆ ಬದುಕು ಎಂಬ ಮುದ
ಜೀವಹೊಮ್ಮಿ ಚಿಮ್ಮಿದ

ನೂರು ಮರ! ನೂರು ಸ್ವರ
ಒಂದೊಂದು ಅತಿ ಮಧುರ
ಬಾಧವಿರದೆ ಬಂಧುರ
ಸ್ವಚ್ಛಂದ-ಸುಂದರ

ಶ್ರಾವಣದ ವೈಭವ

ಏನು ಹಸಿರು! ಏನು ಹಳದಿ!
ಸುತ್ತುಮುತ್ತೂ ನೋಡು ಕೆಳದಿ! || ಪಲ್ಲ ||

ಹುಲ್ಲು ಹೂವು ಆದರೇನು,
ಹಬ್ಬದುಬ್ಬಿನಲ್ಲಿವೆ;
ದಿಬ್ಬಗಳನು ತಬ್ಬಲೆಂದು
ಎಲ್ಲ ನೆಲಕು ಹಬ್ಬಿವೆ.

ಮಳೆಯ ಬಿಲ್ಲು ಮುರಿದು ಹತ್ತು-
ಕಡೆಗೆ ಹಂಚಿದಂತಿದೆ,
ಹುಲ್ಲು ಕಸವು ಬಣ್ಣ ಬಡೆದು
ಹೂತು ಹಿಗ್ಗಿ ನಿಂತಿದೆ.

ನೆಲದ ಬಸಿರ ರತ್ನ ರತ್ನ
ತನ್ನ ಸೊಬಗ ಕಳಿಸಿದೆ;
ಬಣ್ಣದೊಂದು ಜಾತ್ರೆಗಾಗಿ
ತನ್ನ ಪಯಣ ಬೆಳೆಸಿದೆ.

ಮಣ್ಣು ಹುಡಿಯ ಕಣಕಣವೂ
ಕಣ್ಣು ಪಡೆದ ಹಾಗಿದೆ;
ಬಾನಿನಂಚಿನಲ್ಲಿ ಮೋಡ
ನೋಡಲಿದನೆ ಬಾಗಿದೆ.

ಮುಗಿಲು ನೆಲಕೆ ಮುಕ್ಕು ಚಿಕ್ಕೆ
ಕಾಳುಗಳನು ಬಿತ್ತಿದೆ;
ನೆಲವು ಮುಗಿಲಗರ್ತಿಯಿಂದ
ಆರತಿಯನ್ನೆತ್ತಿದೆ.

ಬಸಿರೆ ಹೊಲಕೆ ಹೂವು ಮುಡಿಸ-
ಲೆಂದು ಬಂದ ಸಂಭ್ರಮ;
ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣುತಿಹುದು
ಮನುಜನೆತ್ತಿದೀ ಕ್ರಮ.

❖ ❖ ❖ ❖
ರಂಗು ಇಹುದು, ರೂಪವಿಹುದು,
ಗಂಧ ಒಳ್ಳೆತಿಲ್ಲವು;
ನಯವು, ನುಣುವು, ಇದ್ದು ಏನು?
ವ್ಯರ್ಥವಾಯಿತೆಲ್ಲವು!

ಚದುರು ಹೂ ಲವಂಗ ಮತ್ತೆ
ಇದಕೆ ಹೆಸರು ಹೇಸಿಗೆ;
ಹೆಸರು ಪಡೆದ ಹೂವೆ ನಿನಗೆ
ಇಲ್ಲ ಮಳೆಯು ಬೇಸಿಗೆ.

ರಂಗವಲ್ಲಿ ಹಸೆಯ ಹಾಗೆ
ಏನು ರಂಗು ರಂಗಿದೆ!
ಗುತ್ತನಾಗಿ ಒತ್ತಿ ಬೆಳೆದು
ತಂಗಿದಲ್ಲಿ ತಂಗಿದೆ!

ಡೊಂಕು ಇಲ್ಲ, ಬಿಂಕವಿಲ್ಲ,
ಮುರಕ ಮಾಟವಿಲ್ಲದೆ,
ಹೊಲದ ಹೂವು ನೆಲದ ಹಾಗೆ
ನಿಂತ ಕಡೆಗೆ ನಿಲ್ಲದೆ?

ಗಾಳಿ ಬೀಸಿ ಹಾಸಿ ಹೋಗಿ
ಗಾಸಿ ಮಾಡಬಂದರು
ವಾಸಿಯಾಯಿತೆಂಬುವಂತೆ
ಇಹುದು ನೋಡು ನೊಂದರು.

❖ ❖ ❖ ❖
ಹುಡಿಯು ಅರಳಿ ಹೂವು ಆಗಿ,
ಹುಳಕೆ ರೆಕ್ಕೆ ಒಡೆದವು;
ಮುಸುಕು ಹರಿದು ಪಕ್ಕ ತೆರೆದು
ಚಿಟ್ಟಿ ಮುಕ್ತಿ ಪಡೆದವು.

ಮುಕ್ತಿ ಪಡೆದ ಹರ್ಷವೆನಲೊ!
ಸರೆಯ ಬಿಟ್ಟ ಹುಚ್ಚಿದು.
ಏನು ಆದರೇನು ಇಹುದು
ಅಚ್ಚ ಅಚ್ಚ ಮೆಚ್ಚಿದು.

ಪಾತ್ರದವಳು ನೂರು ನಾಟ್ಯ
ಆಡುವಂತೆ ಆಡುವ-
ಹುಡುಗನಂತೆ ಹುಡುಗಿಯಂತೆ
ಸಿಕ್ಕಕಡೆಗೆ ಓಡುವ-

ನಯವೆ ರೆಕ್ಕೆ ಪಡೆದು ಚಿಲ್ಲ-
ವರಿದು ಪಾರುತಿರುವದು;
ಹುಚ್ಚು ಹಿಗ್ಗಿ ಗೆಗ್ಗು ಇಲ್ಲ
ಎಂದು ಸಾರುತಿರುವದು.

ರೆಕ್ಕೆ ಹುಳುಗಳಲ್ಲ ಇವೂ
ಚಿಕ್ಕ ರೂಪ ತಾಳಿದ
ಚೊಕ್ಕ ಅಸ್ಪರಸಿಯರೇ
ನಕ್ಕು ನಲಿಯುತಿರುವರು.

‘ ಇಂದ್ರಜಾಲದಿಂದ ಬಂದ
ಸುಂದರಿಯರು ’ ಎಂಬುದು
ಊಹೆ ಕೂಡ ಊಹಿಸಿಯೂ
ತನ್ನ ತಾನೆ ನಂಬದು;

ಒಂದನೊಂದು ಅಟ್ಟುತಿಹವು
ಒಂದನೊಂದು ಮುಟ್ಟಲು,
ಅಲ್ಲ ಇಲ್ಲ ಎಲ್ಲ ಚಿಟ್ಟಿ
ಸಾಲು ಸಾಲು ಮೆಟ್ಟಲು.

ಪ್ರಣಯಭಂಗ ಪಂಕ್ತಿ ಪಂಕ್ತಿ
ಸ್ವರ್ಗಸೋಪಾನವು !
ಎದೆಯಲಿದ್ದ ತನನ ತಾನ
ಮೌನವೆತ್ತ ಗಾನವು !

ಹೂವು ಪಕಳೆ ಪ್ರಾಣ ತುಂಬಿ
ಚಿಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಕಾಂಬವೋ !
ಕುಣಿದು ದಣಿದ ಚಿಟ್ಟಿ-ಪಕ್ಕ
ಹೂವು ಎನಿಸಿಕೊಂಬವೋ !

ಒಂದನೊಂದು ತಬ್ಬಿ ಮುತ್ತು
ಏಕಜೀವವಾಗಿವೆ.

ಜಡವು ಜೀವವೆಂದು ಸುಳ್ಳೆ
ಎರಡು ರೂಪವಾಗಿವೆ.

ಎಂಟು ಹತ್ತು ಗುಂಪುಗುಂಪು
ಒಂದನೊಂದು ಬಳಸುತ
ಒಂದನೊಂದು ಎಳೆದು ಎಳಸಿ
ಹಿಂದೆಮುಂದೆ ಕಳಿಸುತ

ಚಿಟ್ಟಿದುಂಬಿ ಒಟ್ಟಿಲಾಗಿ
ದೊಂಬಿಯಾಡುತ್ತಿರುವವು;
ಗೊಂಬೆ ಬರೆದ ಹಾಗೆ ಹೂವು
ಆದನು ನೋಡುತ್ತಿರುವವು.

❖ ❖ ❖ ❖
ಹಾಳು ಬೀಳು ಪಡವು ಬಂಜೆ
ಹಕ್ಕುಲೊಕ್ಕುಲೆಲ್ಲವೂ
ವ್ಯಾಪ್ತವಾಯ್ತು ಹೂವ ಹೂವ
ರಾಸಲೀಲೆಗೆಲ್ಲವೂ.

ಹೂವ ಹಡಲಿಗೆಯನು ಹೊತ್ತು
ಭೂಮಿತಾಯಿ ಜೋಗಿತಿ,
ಮೈತ್ರತುಂಬಿ ಕುಣಿಯುತಿಹಳ-
ನಂತಕಾಲವೀಗತಿ.

ಎಷ್ಟು ಹೋಲಿಕೆಯನು ಕೊಟ್ಟು
ಹೊಗಳಿ ಮನವು ತಣಿಯದು;
ರೂಪಗಳಿಗೆ ಚಿತ್ರಗಳಿಗೆ
ಉಪಮೆಗಳಿಗೆ ಗಣಿಯಿದು.

ಹೂತಢದ ಹುಣಸಿ

ಹೂತಢದ ಹುಣಸಿಯಾ ಚಿಗುರು
ಮದರಂಗಿ ಬಣ್ಣದುಗುರು
ರುಚಿಗೆ ಹುಳಿಯೊಗರು
ನೋಡೈ ಜೀವಕ್ಕನಿಸಿತಢ ಹಗರು || ಹೂತಢದ

ಉಗುರೈಂವು ಹಸಿರು ಬಿಳಿನಿಂಬಿ
 ಹುಣಸಿಯಾ ರೆಂಬಿ
 ಚಿಗತೀತೇನೊ ಎಂಬಿ
 ಕಾಮನ ಬಿಲ್ಲಿನ ಕೊಂಬಿ || ಹೂತದ
 ಬ್ಯಾಸಿಗಿ ಹೊಡೆದದ ಬಿಸಿಲಿನ ಡೇರೆ
 ಮಧ್ಯಾನ್ಹದ ಸಾಹರೆ
 ಯಾರಿಗಿಲ್ಲ ಹ್ವಾರೆ
 ಸದ್ದು ಸುಳಿವು ಇಲ್ಲ ಬ್ಯಾರೆ || ಹೂತದ
 ಸುಳ್ಳು ಸುಳ್ಳು ಗಾಳಿ ಹಾಕಿತ ಸಿಳ್ಳು
 ಕಾಗಿ ಚುಂಚಿನ ಹಳ್ಳು
 ಬಿದ್ದು ಅಂತ್ಯ 'ಹೊಳ್ಳು'
 ಮೈ ಚಾಚ್ಯದ ಹುಣಸಿಯ ನೆಳ್ಳು || ಹೂತದ
 ಅಡ್ಡಾಗತೇನಿ ನೆಳ್ಳಾಗ ಹೀಂಗ
 ಹೂವು ಚಿಗುರು ಹ್ಯಾಂಗ
 ಅವನ ಹಾಸಿಧಾಂಗ
 ಹುಳಿ ಚಿಗುರು ನುರಿಸಿ ನಾ ದಂಗ || ಹೂತದ
 ಬಿಸಿಲ್ಲದರಿ ಕುಣಿಯಲಿ ದೂರ
 ಯಾರಿಗೆ ಬೇಕು ನೀರ
 ಹೀಂಗ ನನ್ನಿ ದಿರ
 ಕಣ್ಣುಳತಿಯೊಳಗ ನಿ ಬಾರ || ಹೂತದ
 ಹಾರತಿರಲಿ ಗಾಳಿಗೆ ಬಿಚ್ಚಿ ದ್ವೈರಳು
 ವಾರಿಯಿರಲಿ ಕೊರಳು
 ಬಾಚತಿರಲಿ ಬೆರಳು
 ನೋಡ್ತೇನಿ ನಿನ್ನ ಕವನರಳು || ಹೂತದ

ಸಖೀಗೀತ

ಕಣಕಣ್ಣ ಚಕಮಕಿ ಇತ್ತು

ಕುಡಿಗಣ್ಣಿನತ್ತು

ತಾಕಿ ಹಾರಿತ್ತು

ಗಾಳಿ ಸವಾರಿಗೊೞಿರಬಿತ್ತು ಚಿತ್ತು || ಹೂತದ

ಅಗೊ ಗಾಳಿ ಧೂಳಿಯಾ ಬಂಬಾ

ನಿಂತಾಂಗ ಅದ ಬಂಬಾ

ಅಲ್ಲಿ ರೌದಿ ತುಂಬಾ

ಗಣಿ ಕುಣಿಧಾಂಗ ಡೊಂಬರ ರಂಭಾ || ಹೂತದ

ಮ್ಯಾಲೆ ಅಲ್ಲಿ ಪಾರಿವಾಳ ಜೋಡಿ

ಬಂದಕ್ಕೊಂದ ನೋಡಿ

ಬಿಸಿಲ ತೆರೆ ದೂಡಿ

ಹಾರ್ತದ ನೀಲಿಮುಗಿಲ್ಕೂಡಿ || ಹೂತದ

ಕಂಡಂಗಾತು ನೀರಿನ ಕೊಳ

ನೀಲಿ ಮುಗಿಲ ಜಳಾ

ಎಂಥ ಝಳ ಝಳಾ

ಮುಳುಮುಳುಗಿ ಹೋತು ಮನದ ಧೂಳಾ|| ಹೂತದ

ಕಾಲ ಹೋಗತಿತ್ತು ಹಿಂದ ಸರಿದು

ಮನಸು ಆತ ಬರಿದು

ಮಧ್ಯಾನ್ ಬ್ಯಾಸರ ಮುರಿದು

ಬಿಸಿಲ ತಾನೆಹೋಗತಿತ್ತು ಹರಿದು || ಹೂತದ

ಕವಿ ಜೀವದ ಬ್ಯಾಸರ ಹರಿಸಾಕ

ಹಾಡ ನುಡಿಸಾಕ

ಪೆಚ್ಚಿ ಗೇನು ಬೇಕ ?

ಬಂದು ಹೂತ ಹುಣಿಸಿಮರ ಸಾಕ || ಹೂತದ

ಚಿತ್ತಿಯ ಮಲೆಯ ಸಂಜೆ

ಕುರುಡು ಪ್ರಿತಿಯ ಹಾಂಗ
ಕುರುಡು ಚಿತ್ತಿಯ ಮಲೆಯೆ
ಮುಗುಳು ನಗಿ ಸುತ್ತುರುಳಿಸಿ
ಸುರದತ್ತ ಸುರದಾವ.

ಎತ್ತನೋ ಬತ್ತನೋ
ಮಿಂಚಿನ ಮುತ್ತನೋ
ಕಣ್ಣುಚ್ಚಿ ತೆರವುದರಾಗ
ಹರದಾಸರಿಗೆ ಹರದಾವ.

ಇದಿರು ಗುಡ್ಡದ ತಲೆಗೆ
ನೋಡ ಮುಸುಕೆಳೆವಾಗ
ಬದಿಯ ಗುಡ್ಡದ ಮ್ಯಾಲೆ
ಬಿಸಿಲು ಮೈ ಚ್ಯಾಚಾವ.

ತೋಪು ತೋಟದ ಗಾಳಿ
ನುಗ್ಗಿ ನುಸುಳಿ ಬಂದು
ಹುಲ್ಲುಗಾವಲಾ ಸವರಿ
ಬೈತಲಾ ಬಾಚ್ಯಾವ.

ಗಿಡಬಳ್ಳಿ ಎಲಿ ಎಲಿ
ತೊಯ್ದ ತೆಂಗಿನ ಗರಿ
ಬೆಳ್ಳಿಸುಳಿ ಬರೆದಾಂಗ
ಮಿತಿಮೀರರಿ ಮಿಂಚ್ಯಾವ.

ಪಡುವಲಕ ಮುಗಿದ ಕಿರಣ
ಮೂಡಲಕ ಚೆಮ್ಮಿಕೊಂಡು
ಅರಿಸಿಣ ಕುಂಕುಮ ತಂದು
ಮರದ್ದಣಿಗೆ ಹಂಚ್ಯಾವ.

ಸಂಜೆ ಸೂರ್ಯಾನ ಹೆಗಲ
ಬರದ ಸೆಲ್ಲೇದ ಸೋಗಿ
ಸವಲಗೊರಳಿನ ಮುಗಿಲ
ಸೆರಿಗ್ಗೆ ಬೀಸ್ಯಾವ.

ಹೊಲದಂಚಿನ ಹಸಿರ ಬಯಲು
ಮುತ್ತಿನ ಸೇಸೆ ತಳೆದು
ದುಡಿದವರ ಪಾದಕ್ಕಂತ
ಹಡದಿ ಪಾಸ್ಯಾವ.

ದಿನಗೂಲಿಗೆ ದುಡಿದು ದಣೆದು
ತಣೆದು ಹೊರಟವರ ಮಾರಿ
ಎದಿಯೆತ್ತರ ಬೆಳೆಗೆ ಕಳಸ
ಇಟ್ಟಾಂಕ ಮೆರೆದಾವ.

ಹದಕ್ಕ ಹವಣಾಗಿ ಬಂದ
ಮಳೆಗೆ ನೆನೆನೆನೆದು ನೆನಿಸಿ
ಬರುವ ಸುಗ್ಗಿಯ ಚಿತ್ರ
ಆವರ ಚಿತ್ತ ಬರೆದಾವ.

ಗದ್ದ ಗಲ್ಲದ ಹಂಚಿ
ಕಣ್ಣೋಗಿ ಹಸಿರ ಹಣಿ
ಇಳಿದ ಬೆವರಿನ ನಡುವೆ
ತೊಳೆದು ಎದ್ದಾವ.

ಸಿಂಗಾರಿಲ್ಲದಿ ಸೊಬಗು
ಸೊಗಸಿ-ಜೀವಕೆ ಮುದ್ದು;
ಸೋತ ದಾರಿಗರ ಕಣ್ಣು
ಮನಸು ಕದ್ದಾವ.

ಚವರಿ ಜೋಳದ ತೆನೆಯೆ
ಎರಡು ಬದಿಗೆ ಸರಿದು
ಅವರ ಮುಖರೇದ ಮುಖಕೆ
ಚವರ ಹಿಡಿದಾವ.

ಹಗಲು ಮಲ್ಲಾಡಕೆ ಕಳೆದು
ಇರುಳು ವಸತಿಗಂತ
ಬೆಳ್ಳಕ್ಕಿ ತೋರಣಗಟ್ಟಿ
ಬೆಳವಲಕ್ಕೆ ನಡೆದಾವ.

ಬಯಲು-ಗುಡಿಸಲದ ಜೀವ
ಕಾಡು-ಗೂಡಿನ ಹಕ್ಕಿ
ತಮ್ಮ ಸರಿಜೋಡಿ ಮಾಡಿ
ಸೋಬಾನೆ ಹೇಳ್ಳಾವ.

ಮುಚ್ಚಂಜೆ ಮುಗಿದಾಗ
ಸೀಗಿಗೊರಿಯ ದಸೆಯೆ
ತೇಲಿ ಬರುವಂತೆ ನಾಡು
ಕಿವಿಯಾಗಿ ಕೇಳ್ಳಾವ.

ರಾಧೆಯ ಪಾಡು

(ಸಖಿ) 'ಮುಂದೇನೆ? ಸಖಿ | ಮುಂದೇನೆ? || ಪ ||'

(ರಾಧೆ) 'ರೂಪ ಗುಣಕೆ ಮೆಚ್ಚಿ
ಬಂದನೆಂದೆನು ಹುಚ್ಚಿ
ಅಂದೆನೇ | ಮನದಿ ? ಅಂದೆನೇ'

' ಸಖಿ ಮುಂದೇನೆ ? | ಸಖಿ . . . . '

' ಕಾಣುವಂತಹನಲ್ಲ
ಕಾಣದಾದನು ಗೊಲ್ಲ
ಚಿಂದೇನೆ? | ಇದು ಚಿಂದೇನೇ ?

' ಸಖಿ | ಮುಂದೇನೆ? | ಸಖಿ . . . . '

‘ ಇವನ ಪಂಥವ ತೊಟ್ಟು
ಬಳಗವೆಲ್ಲವ ಬಿಟ್ಟು
ಬಂದೆನೇ | ಅಲ್ಲಿ ಬಂದೆನೇ ’

‘ ಸಖಿ | ಮುಂದೇನೇ? ಸಖಿ.... ’

‘ ಬರೆದಸಂಗಸಲಾಚಿ
ಕರೆದೆ ಜೀವವ ಚಾಚಿ
ನೊಂದೆನೇ | ಬಹಳ ನೊಂದೆನೇ ’

‘ ಸಖಿ | ಮುಂದೇನೇ? ಸಖಿ.... ’

‘ ಬರನು, ಕೂತಿತು ಧನಿ
ಕಣ್ಣೆಲ್ಲ ಕಂಬನಿ
ತಂದೆನೇ | ಕರಗಿ ತಂದೆನೇ ’

‘ ಸಖಿ | ಮುಂದೇನೇ? ಸಖಿ.... ’

‘ ಕರಣ ಕಳವಳಿಸೀವೆ
ಹರಣ ತಳಮಳಿಸೀವೆ
ಒಂದೇನೇ? | ಸ್ಥಿತಿ ಒಂದೇನೇ? ’

‘ ಸಖಿ | ಮುಂದೇನೇ? ಸಖಿ.... ’

‘ ಒಗೆದು ಹೂ ದಂಡಿಗೆ
ಯಮುನೆಯ ದಂಡಿಗೆ
ನಿಂದೆನೇ | ದುಃಖಿ ನಿಂದೆನೇ ’

‘ ಸಖಿ | ಮುಂದೇನೇ? ಸಖಿ.... ’

‘ ಹೊಳೆಯೊಳು ಹೊತ್ತಾರೆ
ಧುಮುಕಿ ನಾ ಸತ್ತಾರೆ
ಹೊಂದೆನೇ? | ಅವನ ಹೊಂದೆನೇ? ’

‘ ಸಖಿ | ಮುಂದೇನೇ? ಸಖಿ.... ’

‘ ನಲ್ಲ ತೋರಿಸಿ ಕೊಡು
ಬೇಕಾದ ವರ ಬೇಡು
ಅಂದೇನೇ ? । ಸಖಿ ಅಂದೇನೇ ’

‘ ಸಖಿ । ಮುಂದೇನೇ ? ಸಖಿ . . . . ’

ಬಂತು ಚೆಲ್ವಿನ ತಿರುಳು
ಕೃಷ್ಣರಾಯನ ನೆರಳು
ನೋಡಿ ಅವಳ ಕರುಳು
ತೀಡಿ ಅವಳ ಕುರುಳು
ಪಿಡಿಯೆ ಅವಳ ಬೆರಳು
ಹೊಡೆಯೆ ಕಾಮನ ಸರಳು

‘ ಇಂದೇನೇ । ಎಂದಳು ಎಂದೇನೇ ’

‘ ಸಖಿ । ಮುಂದೇನೇ ? ಸಖಿ । ಹಿಂದೇನೇ ? ’

ಮನೆಗೆ ಹೋಗವ್ವಾ !

ಬಂದೆವ್ವಾ ಕಾಮ ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಿಟ್ಟು
ನಿಂದೆವ್ವಾ ನೀರೆ, ನಾಚಿಕೆ ಬಿಟ್ಟು
ಮುಂದವ್ವ ನೀನು ಇಂದಿನ ತೊಟ್ಟು
ನೀಗವ್ವಾ ! ಅದನ ನೀಗವ್ವಾ
ಹೇ ! ಹೋಗವ್ವಾ ! ಮನೆಗೆ ಹೋಗವ್ವಾ !

ಕಣ್ಣವ್ವಾ ! ಎಂಥ ಕ್ರೋಧಾ ತಳೆದೆ
 ಮಣ್ಣವ್ವಾ ! ಮಿಂಚು ಮೈಯಾ ಬೆಳೆದೆ
 ಹೆಣ್ಣವ್ವಾ ! ನೀನು ಹೆಣ್ಣೊಳು ಹೊಳೆದೆ
 ಸಾಗವ್ವಾ ! ಮುಂದೆ ಸಾಗವ್ವಾ
 ಹೇ ! ಹೋಗವ್ವಾ ! ಮನೆಗೆ ಹೋಗವ್ವಾ !
 ಬೇಡವ್ವಾ ಒಳಗೆ ಮತ್ಸರವೆಂಬೀ
 ನೋಡವ್ವಾ ಕಾಳವಿಷವು ತುಂಬೀ
 ಕೋಡವ್ವಾ ಇಲ್ಲಿ ಒಡೆಯಿತು, ನಿಂಬೀ-
 ಸಾಗವ್ವಾ ! ನೀನು ಸಾಗವ್ವಾ
 ಹೇ ! ಹೋಗವ್ವಾ ! ಮನೆಗೆ ಹೋಗವ್ವಾ !
 ಬೇಕವ್ವಾ ದೈನ್ಯ ಬಿಂಕದ ತಾಯಿ
 ಯಾಕವ್ವಾ ತೆರೆವಿ ತೊಂಡಿಲಬಾಯಿ
 ಸಾಕವ್ವಾ ಮನವು ಮಾವಿನಕಾಯಿ
 ಮಾಗವ್ವಾ ! ಇನ್ನು ಮಾಗವ್ವಾ
 ಹೇ ! ಹೋಗವ್ವಾ ! ಮನೆಗೆ ಹೋಗವ್ವಾ !
 ಎರವ್ವಾ ಬೇಡ ಈಗಿನ ನಡಿಗೆ
 ಕಾರವ್ವಾ ಡಂಭ ಕಾರುತ ಕಡೆಗೆ
 ಸೇರವ್ವಾ ನೀನು ಪ್ರಭುವಿನ ಅಡಿಗೆ
 ಬಾಗವ್ವಾ ! ಅದಕ ಬಾಗವ್ವಾ
 ಹೇ ! ಹೋಗವ್ವಾ ! ಮನೆಗೆ ಹೋಗವ್ವಾ !
 ಆರವ್ವಾ ಕಡೆಯ ಮೋಹವ ಹಿಡಿದು
 ಬೇರವ್ವಾ ಎಲ್ಲ ಕೂಡಲೆ ಕಡಿದು
 ಆರವ್ವಾ ಪರಮಪದವ ನುಡಿದು
 ಬೇಗವ್ವಾ ! ಬಾರೆ ಆಗವ್ವಾ
 ಹೇ ! ಹೋಗವ್ವಾ ! ಈಗ ಹೋಗವ್ವಾ !

ನಲ್ಲನಲ್ಲಿಯರ ಲಲ್ಲಿ

ನಲ್ಲಿ ! ನಿನ್ನ ಲಲ್ಲಿವಾತು
ಮುಗುಳುಸಗೆಯಲಲ್ಲಿ ಹೂತು
ಸೋತು, ಓತು, ಬಂತು, ಹೋ'ತು
ನಲ್ಲಿ, ನಿನ್ನ ಲಲ್ಲಿವಾತು.

ನಲ್ಲ ! ನಿನ್ನ ಲಲ್ಲಿವಾತು
ವೊಸೆಕುಡಿಯಲಲ್ಲಿ ಹೂತು
ಕುಣಿದು, ಮಣಿದು, ಬಂತು, ಹೋ'ತು
ನಲ್ಲ, ನಿನ್ನ ಲಲ್ಲಿವಾತು.

ನಲ್ಲಿ ! ನಿನ್ನ ಲಲ್ಲಿವಾತು
ಕಣ್ಣಕಿರಣದಲ್ಲಿ ಸೂತು
ನೇತು, ಜೋತು, ಒಂತು, ಹೋ'ತು
ನಲ್ಲಿ, ನಿನ್ನ ಲಲ್ಲಿವಾತು.

ನಲ್ಲ! ನಿನ್ನ ಲಲೈವಾತು
ಹುಬ್ಬು-ಬಿಲ್ಲಿನಲ್ಲೆ ಆತು
ಸಿಡಿದು, ಮಿಡಿದು, ಬಂತು, ಹೋ'ತು
ನಲ್ಲ, ನಿನ್ನ ಲಲೈವಾತು

ನಲ್ಲೆ! ನಿನ್ನ ಮಾತಿನಲ್ಲೆ
ಹುಟ್ಟಿಬಂತು ಹುಟ್ಟು-ಲಲ್ಲೆ;
ಹೂಂಗುಟ್ಟಿ ಹುದುಗಬಲ್ಲೆ,
ಒಲ್ಲೆಯೆಂದು ಒಲಿಸಬಲ್ಲೆ.

ನಲ್ಲ! ನಿನ್ನ ಮಾತಿನಲ್ಲೆ
ಎದೆ ಮೃದಂಗದೊಂದೆ ಸೊಲ್ಲೆ
ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿಸಿ ನುಡಿಸಬಲ್ಲೆ;
ಹಿಡಿದ ಹುಚ್ಚು ಬಿಡಿಸಬಲ್ಲೆ.

ನಲ್ಲೆ! ನೀನು ಮಲೆಯ ಮೊಲ್ಲೆ
ನಿನ್ನ ಮೃದು ಸುಗಂಧ ಲಲ್ಲೆ;
ಅದರ ಸವಿಯ ಧ್ಯಾನದಲ್ಲೆ
ಏಕತಾನಮಾನವಲ್ಲೆ ?

ನಲ್ಲ! ನಿನ್ನ ಉಸಿರಿನಲ್ಲೆ
ಗಾನದೊಂದು ಗಮಕವಲ್ಲೆ?
ಆ ಪ್ರಾಣವಿಲ್ಲದಲ್ಲೆ
ಗಾಳಿಮಾತು ಜೊಳ್ಳು ಲಲ್ಲೆ !

ಬಾನು ಬೆಳಕ ಹೂಡಿದಲ್ಲೆ
ಕಡಲಿನಲ್ಲಿ ಮೂಡಿದಲ್ಲೆ;
ನಲ್ಲ ನಲ್ಲೆ ಕೂಡಿದಲ್ಲೆ
ಹಿಗ್ಗಿ ಗುಂಟಿ ಮೇರೆ ಎಲ್ಲೆ ?

ಚಿರಂತನ

ಆ ಮುಖಾ—ಈ ಮುಖಾ

ಯಾವ ಗಂಡೊ

ಯಾವ ಹೆಣ್ಣೊ

ಪ್ರೀತಿಯೆಂಬ ಚುಂಬಕಾ

ಕೂಡಿಸಿತ್ತು

ಆಡಿಸಿತ್ತು

ಕೂಡಲದೊಲು ನೋಟವಾ

ಮೂರು ದಿನದ ಆಟವಾ

ಸಖೀಗೀತ

ಆ ಮುಖಾ—ಈ ಮುಖಾ
ಹೆತ್ತುದೊಂದು
ಹೊತ್ತುದೊಂದು
ಎಂಥ ಹಾಸ್ಯದೀ ಸುಖಾ
ಬೆರೆಕೆಯಿಂದೊ
ಎರಕದಿಂದೊ
ಬಂತು ಬೇರೆ ಬೇವನಾ
ಕೃಪೆಯೊ ಕಾಮದೇವನಾ

ಆ ಮುಖಾ—ಈ ಮುಖಾ
ಒಂದು ಸತ್ತು
ಒಂದು ಅತ್ತು
ಒಂದಕೊಂದು ಸಮ್ಮುಖಾ
ಬೇರೆ ಬತ್ತಿ
ದೀಪ ಹತ್ತಿ
ಬೆಳಗುತಿಹುದು ಸ್ನೇಹವಾ
ತುಂಬಿ ಬೇರೆ ದೇಹವಾ

ಆ ಮುಖಾ—ಈ ಮುಖಾ
ಇದ್ದು ಅಂತ
ಆಯ್ತುನಂತ
ಒಗೆತನದೀ ಒಮ್ಮುಖಾ
ಅಂಟಿಗಂಟು
ಚಿಗಿತು ನಂಟು
ಇದುವೆ ನಿತ್ಯನೂತನಾ
ಸಂತತಿಯೆ ಚಿರಂತನಾ

ಪುಟ್ಟ ವಿಧವೆ

ಅಕೆಯಿದ್ದಳು ಕೂಸು; ಈತನನ್ನೂ ಹುಡುಗ.
ಅವರ ತಾಯ್ತಂದೆಗಳ ಹಿಗ್ಗು ಎಷ್ಟು !
ಧರ್ಮದಾ ಹೆಸರಿನಲಿ ಅವರ ಕೈಕೂಡಿಸಲು
ಇವರಿಗೆನಿಸಿತು ಹರ್ಷ ಹಬ್ಬದಷ್ಟು.

ಕೊರಳ ಕರಿಮಣಿ, ಗಲ್ಲದರಿಷಿಣವು ಮುಗಬೊಟ್ಟು
ಆ ಮೇಲೆ ಉದ್ದು ಕುಂಕುಮದ ಅಂದ !
ಆ ಪುಟ್ಟ ಮುತ್ತೈದೆ ಪುಟಪುಟನೆ ನೆಗದಾಡೆ
ಅಷ್ಟೆ ಕಂಡಿತು ಕಣ್ಣಿಗೆಷ್ಟೊ ಚಂದ.

ಆಕೆ ದೊಡ್ಡವಳಾಗಿ, ಈತ ಚಿಕ್ಕವನಿದ್ದು
ಶೋಭನವ ಮಾಡಿದ್ದು ಊರಿಗಾಟ !
ಪೆಚ್ಚು ನೋರೆಯ ಅಳಿಯ-ದೇವರಿದಿರಲಿ ಜನಕೆ
ಕಡಿಮೆ ಸಿಹಿಯನಿಸಿತ್ತೆ ಪ್ರಸ್ತದೂಟ ?

ವರ್ಷವೆಂಬುದರೊಳಗೆ ಚೊಚ್ಚಿಲದ ಸಂಭ್ರಮವು !
ದೈವದಾಟವು ಎದಿಕ್ಕಿಡಿಯ ಊರು.
ಮಗನು ಬಂದಿರೆ ಇಹಕೆ, ತಂದೆ ಎರಿದ ಪರಕೆ;
ಕ್ಷೀರಸಾಗರವಾಯ್ತು ಉಪ್ಪುನೀರು.

ತಂದೆ ಹಿಡಿದಿಹ ಹಾದಿ ಬಂದೆರಡು ದಿನದಲ್ಲಿ
ಕೂಸು ಹಿಡಿದಿತು; ತಾಯಿಗುಳಿದಿತೇನು ?
ಮೈ-ಗೋರಿಯಲಿ ಮಡಗಿ ಜೀವ ಜೀವನವಾಯ್ತು
ಜೀನುಹುಳ ಉಳಿದಂತೆ ಕಳೆದು ಜೀನು.

ಸತ್ತೆನೆಂದಳು ಕೂಸು-ತಾಯಿ ಅಯ್ಯೋ ಎಂದು
ಭೋರೆಂದು ಗೋಳಿಟ್ಟು ಹೊಟ್ಟೆ ಹೊಸೆದು
ಹುಚ್ಚಿ ದ್ದು ಹಾಹಾರಿ ಹುಯ್ಯಲಿಟ್ಟಳು ಆಕೆ
ತನ್ನ ತಾ ಶಪಿಸಿದಳು ಹಲ್ಲು ಮಸೆದು.

ಹತ್ತು ದಿವಸಕೆ ಹಾಳುಮುತ್ತೈದೆತನ ಹೋಗಿ
ವೈಧವ್ಯಸಂಪತ್ತು ಪಡೆದಳಾಕೆ;
ಮನೆಯವರು ವೈದಿಕರು, ಊರು ಧರ್ಮದ ತವರು;
ಶಾಸ್ತ್ರವಿರೆ ಬೇರೆಯ ವಿಚಾರವೇಕೆ ?

ತಲೆಭಾರ ಇಳಿದಿತ್ತು, ಅಂಗಾರ ಬೆಳೆದಿತ್ತು;
ಮೈಯನ್ನು ಮುಚ್ಚಿತ್ತು ಕೆಂಪು ನೀರೆ.
ಆದರಯ್ಯೋ ಪಾಪ ! ಆಕೆಯಿನ್ನೂ ಮಗುವು
ಸಿಂಗಾರವಿರದೆ ? ಆ ಮಾತೆ ಬೇರೆ.

ಹಿಟ್ಟು ಅವಲಕ್ಕಿಗಳ ಮೂಲಕ್ಕೆ ಹುಟ್ಟಿದಳೊ,
ಹೂಬತ್ತಿ ಹೊಸೆಯಲಿಕೆ ಮೈತೆಳೆದಳೊ,
ಎಂಬಂತೆ ಬಾಳ ಕಳೆದಳು ಬಾಲೆ; ಹೂಮಾಲೆ
ಮುಳ್ಳುಕಂಟಿಯ ಮೇಲೆ ತಾನೆಳೆದಳೊ !

ನಿಟ್ಟುಸಿರ ಸರದಲ್ಲಿ ಕಂಬನಿಯ ವೋಣಿಸುತ
ಪುಟ್ಟ ವಿಧವೆಯು ಪುರಾಣಕ್ಕೆ ಬರಲು
ಗುಡಿಯ ಮೂರ್ತಿಗೆ ಮಂಕುಹಿಡಿದು, ಆಚಾರ್ಯರಿಗು
ಉರುಲಿಕ್ಕಿದಂತೆ ಬಿಗಿದಿತ್ತು ಕೊರಲು.

ಕುರುಡುಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಸ್ಮಾರಕವು ನಿಂತಂತಾಕೆ
ಮೈಮರೆತು ನಿಂತಾಗ್ಗೆ ಗೂಗೆ ಹಾಡಿತ್ತು.
ಮುದ್ರೆಯೊತ್ತುವ ಕಣ್ಣು ಮೋರೆ ನೋಡಿತೊಮ್ಮೆ
ಜಾರ ಕ್ಷಣನ ಕಥೆಗೆ ಕೋಡು ಮೂಡಿತ್ತು !

ಚಿಗರಿಗಂಗಳ ಚೆಲುವಿ

ಚಿಗರಿಗಂಗಳ ಚೆಲುವಿ ಚೆದ್ವರಿ ನಿಂತಾಳ ನೋಡೋ
ಬೆದ್ವರಿ ನಿಂತಾಳ ಪಲ್ಲ ||

ಹೊಳಿಹಳ್ಳ ತೊರೆದಾವೋ
ಗೆಣೆಹಕ್ಕಿ ಬೆರೆದಾವೋ
ಆಗದವರ ಹೊಟ್ಟೆ ಉರದಾವೋ
ಗೆಣೆಯಾ ಉರದಾವೆ

ಅಂಥವರ ದಿಟ್ಟಿ ಮನಿಮುರದಾವ;
ಅದನ ತಾ ಕಂಡು ಕೊರಗ್ಯಾಳೊ
ಮರುಗ್ಯಾಳೊ
ಸೊರಗ್ಯಾಳೋ

ಹೂ ಕಾಯಿ ಹಣ್ಣು ತುಂಬಿದ ಬನದಾತಗ || ಚಿಗರಿಗಂಗಳ. .

ಬ್ಯಾಟಿ ನಾಯೊದರ್ಯಾವೋ
ಹಸುಜೀವ ಬೆದರ್ಯಾವೋ
ಗಳಗಳನೆ ಗಿಡದೇಲಿ ಉದರ್ಯಾವೋ
ಗೆಣೆಯಾ ಉದರ್ಯಾವೆ

ದಿನ್ನಿ ಮಡ್ಡಿ ಗುಡ್ಡ ಅದರ್ಯಾವ;
ಅದನ ತಾ ಕಂಡು ನೊಂದಾಳೊ
ಬೆಂದಾಳೊ
ಅಂದಾಳೊ

‘ಇದು ಎಂಥಾ ಜೀವದ ಬ್ಯಾಟಿ ಹಾಡೇ ಹಗಲನ || ಚಿಗರಿಗಂಗಳ. .

ಸಖೀಗೀತ

ಅಳುಗಳ ಹೋರಾಟ

ಅಳುವವರಿಗೆ ಆಟ

ಗಾಳಕ್ಕು ಸಿಕ್ಕು ಮೊನದ ಗೋಳಾಟೋ

ಗೆಣೆಯಾ ಗೋಳಾಟೋ

ಗಿದ್ದವರ ಇದ್ದವರ ಹಾರಾಟ;

ಅರೆಸತ್ತ ಜೀವಾ ಕೊಳೆತಾವೊ

ಹುಳತಾವೊ

ಆಳತಾವೊ

ಹಸುಗೂಸು ತಿರುಗಿ ಹೊಟ್ಟಾನ್ನಿಗ ಹುಗಿಧಾಂಗ || ಚಿಗರಿಗಂಗಳ. .

ತನ್ನ ತಾ ಸುತ್ತಾಳೊ

ಹೊತ್ತಿನ ಬೆನ್ನತ್ತಾಳೊ

ತಿಂಗಳನ ಬಗಲಾಗೆತ್ತಾಳೊ

ಗೆಣೆಯಾ ಎತ್ತಾಳೊ

ಉಕ್ಕುಕ್ಕುವ ದುಃಖ ಒಳಗೊತ್ತಾಳೊ;

ನಿಂತ ನೆಲವೆಂದು ಕಡಿಲಾಕೊ

ಬಡಿಲಾಕೊ

ಒಡಿಲಾಕೊ

ಒಡವ್ಯಲ್ಲೋ ಮಗನೇ ಉಸಿರಿದ್ದೊ ಡಲಂತಾಳೋ|| ಚಿಗರಿಗಂಗಳ. .

ಬೈರಾಗಿಯ ಹಾಡು

ಇಕೋ ನೆಲ—ಅಕೋ ಜಲ
ಅದರ ಮೇಲೆ ಮರದ ಫಲ
ಮನದೊಳಿದೆ ಪಡೆವ ಛಲ
ಬೆಳೆವಗೆ ನೆಲವೆಲ್ಲ ಹೊಲ
ಜಲಧಿವರೆಗು ಒಂದೆ ಕುಲ
ಅನ್ನವೆ ಧರ್ಮದ ಮೂಲ
ಪ್ರೀತಿಯೆ ಮೋಕ್ಷಕ್ಕೆ ಬಲ
ಇದೇ ಶಿಲ ಸರ್ವಕಾಲ || ಇಕೋ ನೆಲ..

ಧಾರವಾಡದ ತಾಯಿ

ನಿನ್ನ ಕಣ್ಣು-ಕಡೆಗೋಲಿಂದ
ನನ್ನ ಹೃದಯ ಕಡೆಯೇ ತಾಯಿ
ಎನ್ನ ಹೃದಯ ಕಡೀ..
ಬೆಣ್ಣೆ ಮೇಲೆ ತೇಲಿಸಿ ತಂದು
ನಿನ್ನ ಬಾಯ್ಗೆ ಹಿಡಿಯೆ ತಾಯಿ
ನೀನೆ ಬಾಯ್ಗೆ ಹಿಡೀ || ಪಲ್ಲ ||

ಧಾರವಾಡದ ತಾಯೇ | ನನಗಾ- | ಧಾರ ನಿನ್ನ ದಲ್ಲದಿಲ್ಲ
ಧಾರ ನಿನ್ನ ಮೇಲೆ ಇರಲು | ಯಾರಿಗಾರು ಎಂಬರೇನೇ ?
ಎನ್ನ ಹೃದಯ ಕಡೀ..

ಕಾಮಮೆತ್ತಿ ಬತ್ತಿದ ಮನಕೆ | ನೇಮ ನಿತ್ಯ ಬಂತೆಲ್ಲಿಂದ
ಪ್ರೇಮವಾಹಿನಿ ನೀ ಹರಿಯದಲೆ | ತಾಮಸ ತಾ ಹರಿದೀತೇನೇ ?
ಎನ್ನ ಹೃದಯ ಕಡೀ..

ಗಂಗೆ ನೀಸು ಗೌರಿ ನೀಸು- | ತುಂಗ ದುರ್ಗದ ದುರ್ಗೆ ಮತ್ತೆ
ತುಂಗಭದ್ರೆ ಶಾಲ್ಮಲೆ ನೀನು- ಭಂಗವಾಗಿ ಹರಿ ನನ್ನಲ್ಲಿ
ಎನ್ನ ಹೃದಯ ಕಡೀ..

ಅಂಬಿಕಾತನಯನು ನಿನ್ನ | ನಂಬಿ ಇನ್ನೂ ವರೆಗೂ ಇರುವ
'ಜಂಘ ನೀನೆ ಕಾಯಿ' ಎಂದು | ತುಂಬಿ ನಿನ್ನ ಡಿಡಾವರೆಗಾದಾ
ಎನ್ನ ಹೃದಯ ಕಡೀ..

ಸಖೀಗೀತ

★

(ಕುಣಿತದ ಹಾಡು)

★

ಪೂರ್ವಾನುರಾಗ

ಮೊದಲ ನೂತು

ಈ ಗೀತದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಜೀವನಕಥೆಯ ಹಂದಿರದ ಮೇಲೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಂಸಾರದ ಸುಖ-ದುಃಖದ ಹಂಬನ್ನು ಹಬ್ಬಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಹಿಂದೀಯರ ಜೀವನದಲ್ಲಿಯೂ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ದಾಂಪತ್ಯ-ಪ್ರಣಯಕ್ಕೆ ಸ್ಥಾನವಿಲ್ಲ. ಕಾವ್ಯದಂತೆಯೇ ಜೀವನದಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಣಯದ ಸಖೀಗೀತ ವಿಲಾಸವು ವೇಶ್ಯಾವಾಟದ ಅವರಣದಲ್ಲಿ ಮಿಂಚಾಡುವದು. ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯರ ಜೀವನದಲ್ಲಿಯೂ ಅವರ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಣಯಾರಾಧನವಿಧಿಗೆ ನಿಶ್ಚಿತವಾದ ಕ್ರಮವಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವದುಂಟು. ಆದರೆ ಈ ವಿಧಾನವು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸತ್ಯವಲ್ಲ. ಯಾವ ವಿಧಿ, ಕ್ರಮಗಳು-ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ-ಇರಲಿ ಬಿಡಲಿ, ಮಾನವನ ಅವಿನೇಕ ಸುಳಿದಾಡಿದಲ್ಲಿಲ್ಲ ಪ್ರೇಮದ ಕೊಲೆಯು ಅಯಾಚಿತವಾಗಿ ನಡೆಯುವದು. ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯರ ಪ್ರಣಯ-ಲೀಲೆಯ ಕೊನೆಗೆ ಬರುವ ಮದುವೆಯಲ್ಲಿ ವಿಯೋಗದ ಲಕ್ಷಣವು, ವಿರಹದ ಚಿತ್ರವು, ಪ್ರೇಮದ ಸಮಾಧಿಯು ಕಟ್ಟಿಹೋಗಿದ್ದುಂಟು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ವಿವಾಹ-ಪೂರ್ವ-ಪ್ರಣಯದ ಸಂಚಾರಿ-ಭಾವಗಳಿಗೆ ಎಡೆಯಿಲ್ಲ; ಮದುವೆಯ ಸ್ಥಾಯಿಯಲ್ಲಿ, ಅನುದ್ವೀಪಕ ಏಕಾಂತ ಗುಹೆಗಳಲ್ಲಿ ರತಿಯು ರಸಾಪೇಕ್ಷೆಯಿಂದ ನವೆಯಬೇಕು. ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯರಲ್ಲಿ ಕುರುಡು

ಕಾಮನಿಗೆ ಸ್ವೈರಸಂಚಾರವಿದ್ದರೂ ರತಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಋತು-ಋತು ವಿಗೂ ಮರಣಭಯ ತಪ್ಪಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಮನು ಅನಾವಿಕಾಲ ದಿಂದ ಅನಂಗನಾಗಿರುವದರಿಂದ ರತಿಯ ವಿಲಾಸಾಶ್ರುಗಳಿಂದಲೇ ಪ್ರೇಮವಲ್ಲರಿಯು ಕಮರಬೇಕು, ಇಲ್ಲವೆ ದೈವಕೃಪೆಯಿಂದ ಚಿಗುರ ಬೇಕು. ಅಥವಾ ಪತಿಯೊಲವಿಗೆ ಪಣ ತೊಟ್ಟ ಸತಿಯ ಪ್ರಣಯ ಸಾಹಸವೆಲ್ಲ ತಪದ ವೈರಾಗ್ಯ-ವಿಲಾಸವಾಗಿ, ಬೂದಿಯೊಳಗಿಂದಲೇ ಅಡಗಿದ ಬೆಂಕಿಯೆದ್ದಂತೆ ಕೊನೆಗೆ ಏಳಬೇಕು. ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯರ ಸರಸವು ವಿರಸದ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ; ನಮ್ಮ ರಸವೇ ನೀರಸ. ಹೀಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ತೋರಿದರೂ ಹಿಂದೀಯರ ವೈವಾಹಿಕ-ಜೀವನವೇ ಸಂಸ್ಕಾರವಂತರ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಜೀವಮಾನದುದ್ದಕ್ಕೂ ಪ್ರಣಯ ಪರಿವಾಹದ ರೀತಿಯಾಗಿಯೇ ಇದೆ. ಅಗ್ನಿ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ, ದಾಸವಾಗಿ ಬಂದ ಕನ್ನೆಯನ್ನು ಸ್ನೇಹದ ಅಭ್ಯಾಸದಿಂದ, ಸುಖದುಃಖಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಭಾಗಿಯಾಗುವ ಸಹಾನುಭೂತಿಯ ಅಂತಃಕರಣದಿಂದ ಸಖಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವ ಕ್ರಮವೊಂದು ಎಡೆಬಿಡದೆ ಸಾಗಿರುವದು. ಆ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಸ್ನೇಹದ ವಿವಿಧ ರೂಪಗಳೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಪಾತ್ರವನ್ನಾಡಿ ನಾಯಕಪಾತ್ರಕ್ಕೆ ರಸಭಾವಗಳ ಪ್ರಭಾವಲಯವನ್ನು ಕಟ್ಟುವವು. ಅಂತಹ ಚಿತ್ರವೊಂದು ಸಖೀಗೀತದಲ್ಲಿದೆ.

ಕಾವ್ಯನಾಯಕನು ತನ್ನ ಸಖಿಗಾಗಿ ತಮ್ಮ ಜೀವನ-ಪೂರ್ವ-ಭಾಗದ ಸ್ಮೃತಿಗಳನ್ನು ಹಾಡಲುದ್ಯುಕ್ತನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಮದುವೆಯ ದಿನದ ಸಂಜೆಯ ಸ್ಮೃತಿಯಿಂದ ಗೀತವು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವದು.

ಪ್ರಾರಂಭದ ಹುಮ್ಮಸ್ಸು, ಹೊಸದರ ಹೊಸಹೊಸತನ, ಕಥೆಯ ಹಂದಿರ ಶೋಭನದ ಶುಭಾವರಣಗಳಲ್ಲಿ ವಿವಾಹಿತ-ಪ್ರಣಯವು ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯನ್ನು ಹಾಕುವದು. ಅಕಲ್ಪಿತ

ವಾದ ಜೊಚ್ಚಿಲ ಸಂಭ್ರಮ, ಅದು ಕಳೆದುದರಿಂದ ಕಾವ್ಯನಾಯಕನ ತಾಯಿಗೇ ಆದ ಸಂಕಟ, ಸೊಸೆಯ ಮರುಚಲವನ್ನು ಮಗುವಾಗಿ

ಕಾಣುವ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿಯೆ ಆ ತಾಯಿಯ ಸಾವು, ಅದರಿಂದ ದಂಪತಿಗಳು ಎಲ್ಲಿಲ್ಲೋ ಇದ್ದುದು ವಿರಹಸಂಚಾರದ ಸೂಚನೆಯಾಗುವದು. ಹೊಸ ಮಗುವಿನ ಕೂಡ ದಂಪತಿಗಳು ಅಡಿದ ಆಟ, ಕಲಿತ ಪಾಠಗಳು ಕೆಲಕಾಲವನ್ನು ಹೊಸಯಿಸುವವು. ಅದರ ಬೇಸರವೂ ಬರುವದು; ಜೀವನದ ರನ್ಮುತೆ ಎಕೋ ಮಸಕಾಗುವದು. ಕಥೆ ಕಾದಂಬರಿಗಳ ವಾಚನದಿಂದ ಜೀವನವನ್ನು ದ್ವೀಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಹವಣಿಕೆ ಬಹಳ ಫಲಕಾರಿಯಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಈ ಮಧ್ಯೆ ಮಕ್ಕಳ ಆಗು-ಹೋಗು ಇವರ ವೃತ್ತಿನೀಣೆಯ ಮೇಲೆ ಕೈಯಾಡಿಸುವದು. ಆಗೀಗ ಕಷ್ಟ ಕೆಣಕುವದು; ಆದರೆ ಸುಖವು ಬಂದಾಗ ಅನೇಕಮುಖವಾಗಿ ಬರುವದು. ಮಕ್ಕಳು, ಮನೆ, ಕೆಲಸ, ಗೆಳೆತನ ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಕಳೆಯೇರುವದು. ಹೊಸ ಮನೆಯ ಹೊಸ ಸೃಷ್ಟಿ ಈ ಸಂಸಾರಕ್ಕೆ ತನ್ನ ಸಂಸ್ಕಾರ ಕೊಡುವದು. ಚಿತ್ತ ಚಿಗುರುವದು; ಕಾವ್ಯವಾಗುವದು. ಆದರೂ ಬಿಗುಮಾನದ ಮೌನವು ಹೃದಯ-ದುರ್ಗದ ದುರ್ಗಮತೆಯನ್ನು ಸಾರುವದು. ಇದೇ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಗಾಂಧಿ-ಚಳವಳಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಹೋಗಿ, ಬಂದಿವಾಸ ವನವಾಸಗಳಾಗಿ, ಉಳಿದ ಕಾರ್ಯಗಳೂ ಹರಿದು ಹಂಚಿ ಹೋಗುವವು. ದೇಶಾಂತರವಾಗುವದು. ದಂಪತಿಗಳಲ್ಲಿ ಮನೋವೃಥೆಯ ಒಂದು ಸತ್ತಪರೀಕ್ಷೆಯ ಕಾಲವೇ ಒಂದು ಹೋಗುವದು. ಈ ಕಷ್ಟಕ್ಕೂ ಒಂದು ಸುಖದ ಮುಖವಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅದು ಬಹಳ ಕಾಲ ಬಾಕಿಲ್ಲ. ಹಾದಿಯೇನು? ಎನ್ನುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ದೈವವು ಸಹಾಯಕವಾಗಿ ಬಂದಿತು. ಕನ್ನಡ ದೇಶಕ್ಕೆ ನಾಯಕ ಬಂದನು. ಮುಂದಿನ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಸಖ್ಯವು ಫಲಿಸುವದೆಂಬ ಆಸೆಯಲ್ಲಿ ಸಖೀಗೀತದ 'ಪೂರ್ವಾನುರಾಗ'ವು ಸಮಾಪ್ತವಾಗುವದು. ಹೀಗಿದೆ ಕಥೆಯ ಸಂಚಾರ.

ಈ ಗೀತವನ್ನು ಹೇಳಿ, ಹಾಡಿ, ಕೋಲು ಹಾಕಿ, ದಂಪತಿಗಳು ರಿಂಗಣಗುಣಿತ ಮಾಡಿದಾಗ ಅದರ ಸ್ವಾರಸ್ಯವು ಇನ್ನೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ

ಮೊದಲ ಮಾತು

ತಿಳಿಯುವದೆಂದು ತೋರುವದು. ಮಾತುಗಳನ್ನು ಉದ್ದಕ್ಕೂ ತಾಲಲಯಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ದ್ರುತ ಏಲಂಬಿತವಾಗಿ ಸುಡಿಸಬೇಕು.

ಗೀತವು ಅರ್ಥಕ್ಕೆ ನಿಂತಿದೆ. ಮುಂದಿನ ಭಾಗವನ್ನು ಂದು ಬರೆಯಲಾಗುವದೋ, ಬರೆಯುವೆನೋ ಹೇಳಲಾರೆ. ಪ್ರೇಮಪರಮಾತ್ಮನಿಗೆ ಈ ಮಾತಿನ ನೈವೇದ್ಯವು ನಿವೇದಿತವಾಗಿ ಪ್ರೀತಿಯ ಪ್ರಸಾದವು ನನಗೆ ದೊರೆತರೆ ಜೀವಿತಕ್ಕೆ ಧನ್ಯತೆಯ ಮುದ್ರೆ ಬೀಳುವದೆಂದು ನನ್ನ ಹಂಬಲ. ಇದರ ಮೇಲೆ ದೇವರ ಚಿತ್ತ....

ಅಂಬಿಕಾತನಯ ದತ್ತ

ಸಖೀಗೀತ

ಸಖಿ ! ನಮ್ಮ ಸಖ್ಯದ ಆಖ್ಯಾನ ಕಟು ಮಧುರ
 ವ್ಯಾಖ್ಯಾನದೊಡಗೂಡಿ ವಿವರಿಸಲೇ
 ಕರುಳಿನ ತೊಡಕನು ಕುಸುರಾಗಿ ಬಿಡಿಸಿಟ್ಟು
 ತೊಡವಾಗಿ ತಿರುಗೊಮ್ಮೆ ನಾ ಧರಿಸಲೇ
 ಇರುಳು ತಾರೆಗಳಂತೆ ಬೆಳಕೊಂದು ಮಿಸುಗುವದು
 ಕಳೆದ ದುಃಖಗಳಲ್ಲಿ ನೆನೆದಂತೆಯೆ
 ಪಟ್ಟ ಪಾಡೆಲ್ಲವು ಹುಟ್ಟು-ಹಾಡಾಗುತ್ತ
 ಹೊಸವಾಗಿ ರಸವಾಗಿ ಹರಿಯುತ್ತಿವೆ.

ಗಂಗೆ ಸಾಗರಜಿದ್ದು ಸಾಗರವಸಪ್ಪುತ
 ಅರೆಬೆರೆತ ನೆರೆಬೆರೆತ ತಾಣದೊಲು, ೧೦
 ಸುಖದುಃಖ ಸಂಗಮವಾದ ಹೃದ್ರಂಗವು
 ಪಾವನವೆಂಬೆನು ಯಾವಾಗಲು
 ಬಾ ಅಲ್ಲಿ ಕಡಲಲ್ಲಿ ತೆರೆ ತೆರೆಯನೊಡೆವಲ್ಲಿ
 ನೀರ್ ಬುರುಗು ಜಡುವಲ್ಲಿ ಮೀಯೋಣ ಬಾ
 ತೆಪ್ಪವೊ ತಾರಿಯೊ ಹರಗೋಲೊ ಹಡಗವೊ
 ತೆರೆ-ತೊಡೆ-ತೊಟ್ಟಿಲನೇರೋಣ ಬಾ.

ಸಪ್ಪೆ ಬಾಳುವೆಗಿಂತ ಉಪ್ಪುನೀರೂ ಲೇಸು
 ಬಿಚ್ಚು ಸ್ತೃತಿಗಳ ಹಾಯಿ ಬೀಸೋಣ ಬಾ
 ಬೀಸೋಣ ಈಸೋಣ ತೇಲೋಣ ಮುತ್ತಿನ
 ತವರ್ಮನೆ ಮುಟ್ಟನು ಮುಳುಗೋಣ ಬಾ ೨೦
 ತಾಂಡವ ನಡೆಸಿದ ಝಂಝಾವಾತದ
 ಕಾಲಿನ ಹುಲುಗೆಜ್ಜೆ ನಾವಾಗಿರೆ
 ನನಗೂ ನಿನಗೂ ಅಂಟಿದ ನಂಟಿನ
 ಕೊನೆ ಬಲ್ಲವರಾರು ಕಾಮಾಕ್ಷಿಯೇ!

“ಮಾಂದಳಿರ ತೋರಣ ಹೂಮಿಡಿ ಗುಡಿಗಟ್ಟಿ
ಮಧುಮಾಸ ಹೊರಟಿತ್ತು ನಿಬ್ಬಣಕೆ
ಚಂದಿರದೇವನ ಮುಗಿಲ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ
ಕಣ್ಣಿ ದಿರು ಕೌಮುದಿ ಕುಣಿಯುತ್ತಿರೆ
ಮಂತ್ರದ ತಂತ್ರದ ಮಂದಿವಾಳದ ಮದುವೆ
ಸಂದಣಿಯಲಿ ಹೇಗೊ ಮೆರೆಯುತ್ತಿರೆ
ಅಂತಃಪಟದಾಚೆ ವಿಧಿ ತಂದ ವಧು ನೀನು
ಮಾಲೆಯ ಸಾವರಿಸಿ ನಿಂತಿದ್ದೀಯೆ.

೩೦

ಮುತ್ತಿಗು ಮಿಗಿಲಾಗಿ ಹೂವೀಗು ಹಿರಿದಾಗಿ
ಬೆವರನ್ನಿ ಬಾಸಿಂಗ ತುಳುಕುತ್ತಿರೆ
ನತ್ತನು ಸಾಚಿಸಿ ಬೆವರಿನ ಹನಿಯೊಂದು
ಮೂಗುಬಟ್ಟಿನ ಅಂದ ಮನುಗುತ್ತಿರೆ
ಆಟದ ಕನ್ನಿಕೆ ಮಂಗಳ ಲಗ್ನಕೆ
ಮಾಲೆಯನಿಕ್ಕುತ್ತ ಮಡದಿಯಾದೆ;
ನಾಟಿಸಿ ಕಣ್ಣೊಟ ಸೂರಿಕಿಸಿ ಕೈಬಿರಳು
ಮರವಟ್ಟ ಮನ-ಬನ ಚಿಗುರಿಸಿದೆ.

೪೦

ದೈವದ ಪುತ್ಥಳಿ ಮನ ತೆತ್ತ ಮೈವೆತ್ತ
ಮೈಮೆಯ ನಿನ್ನೊಡ ತಂದಿರುವೆ
ಜೀವದ ಭೂಮಿ ನೀ ಮರಿಮಕ್ಕಳನು ಪಡೆದು
ಮನೆತನ ಮುಂದರಿಸ ಬಂದಿರುವೆ
ತನುಮನಧನದಲ್ಲಿ ಪಾಲುಗಾರತಿಯಲ್ಲ
ನೀನೇನೊ ಹಿಗ್ಗಲಿಸ ಬಯಸಿರುವೆ
ನನಗೂ ನಿನಗೂ ಅಂಟಿದ ನಂಟಿನ
ಕೊನೆ ಬಲ್ಲವರಾರು ಕಾಮಾಕ್ಷಿಯೇ!

ಹಸೆಯಲ್ಲಿ ಹುಸಿಯಾಟವಾಡಿಸಿ ನೋಡುತ್ತ
ಹಿರಿಯರು ನಲಿನಲಿದಾಡುತ್ತಿರೆ
ಮಸೆದಿದ್ದ ಮರುಕವು ಮಿಂಚುತ್ತಲಿದ್ದಿತು
ಹೊಂಚಲಿ ಒಳಸಂಚು ಮಾಡುತ್ತಿರೆ
ನೀನು ದೊಡ್ಡ ವಳಾದೆ ಮೈಸಲಿಗೆ ಬೆಳೆಸಿದೆ
ಏಕಾಂತಕೆಳೆಸಿದೆ ಎಳೆ-ಕೆಳೆದಿಯೆ
ಏನು ಸಂಭ್ರಮವದು ! ಹರೆಯದ ಹಬ್ಬವು
ಕನಸು ಮನಸೂ ಹೆಣೆದು ಬೆಳೆಬೆಳೆದವೇ.

೫೦

ಹೆರಳಿನ ಮಾಲೆಯು ಕಣ್ಣಿನ ಕಾಡಿಗೆ
ತುಟಿಯ ತಂಬುಲ ಉಗುರ ಮದರಂಗಿಯೇ
ಕೊಳಲ ನುಡಿಸುತ್ತಿತ್ತು ರಾಗ ಮಿಗುತ್ತಲಿತ್ತು
ನಿಂತ ನಿಲುವೆಲ್ಲವೂ ತ್ರೀಭಂಗಿಯೇ
ಕಿವಿಮಾತ ಸೊಗಸೇನು ಆಡಿದ್ದಾಡುವದೇನು
ಹಳೆಸದ ಮುದ್ದಾಟ ಒಸಗುತ್ತಿರೆ
ಸವಿ ಬಂತು ಮುನಿಸಿಗು, ಕಳೆ ಬಂತು ಕನಸಿಗು
ಮೋಹದ ಮಾಟವನೆಸಗುತ್ತಿರೆ.

೬೦

ಹಗಲೆಲ್ಲೊ ಹಾರಿದವು ಇರುಳೆಲ್ಲ ಜಾರಿದವು
ಋತು ಸಿದ್ಧೆಯಾದಿದವು ಬಗುರೆಯೊಲೇ
ನಗೆಯ ನೊರೆಯ ಕೆಳಗೆ ಮೊರೆವ ಬಯಕೆಯ ಕಡಲು
ತೆರೆತೆರೆ ತೆರನಾಗಿ ತೆರೆಯುತ್ತಿರೇ
ನನೆಕೊನೆ ಕಾತಿತು ಅತ್ತೆಯ ಸೊಸೆ-ಮುದ್ದು
ಚೊಚ್ಚಿ ಲಬಸಿರಿ ನೀ ಎದೆ ತೆರೆದೆ
ನನಗೂ ನಿನಗೂ ಅಂಟಿದ ನಂಟಿನ
ಕೊನೆ ಬಲ್ಲವರಾರು ಕಾಮಾಕ್ಷಿಯೇ !

೭೦

ಬಡವರ ಸಿಂಗಾರ ಬಯಕೆಗೆ ಮೂಲವು
 ನವಮಾಸ ಅಲಸಿಕೆಯಲಿ ಕಳೆದೇ
 ಹುಡುಗನ ಜೋಗುಳ ಮುಗಿಲ ಮುಟ್ಟುವದಿತ್ತು
 ಮಿಂಚಿತು ಕಾರ್ಯವು ನೀನುಳಿದೇ
 ಏಕಾಕಿ ಸಿಡಿಲಾದೆ ತಾಯಿಯು ಕಂಗೆಟ್ಟು
 ಅವಳ ಕನಸಿನ ಕಳಸ ಹೊಡೆದುರಳಿತೇ
 ನೂಕಿದೆ ಕಾಲವ ಮಾಗಿಯ ಮಂಜಿಗೆ
 ಮಂಜರಿ ಬಾಡಿದ ಮಾವಿನೋಲೇ.

೮೦

ಮೊದಲಿನ ಫಲವೊಂದು ಮೊಸಲು ಮಣ್ಣಿಗೆ
 ಎಂಜಲುಗೊಳುತಿತ್ತೊ ಮುದ್ದಿಸಿರೆ
 ತುದಿಕಳಿಸಿ ಬಂದಿದ್ದ ಕಣ್ಣೀರ ತಳಿಯಿಂದ
 ಕಣ್ಣೆಂಜಲು ಮಾಡಿ ಮಸಣನೊಳೆ
 ಮರುಳೆದೆ ಮನೆಯತ್ತ ಮರುಳಂತೆ ನೆರಳಂತೆ
 ಕರುಳೆಲ್ಲ ಕಡಲೊಲು ಕುದಿಯುತಿರೆ
 ಬೆರಗಾದೆ ಬೆಪ್ಪಾದೆ ನಿಮ್ಮಿಬ್ಬರ ಅಳಲು
 ಮಾನ ಮೊಟಿದ ಹಾಗೆ ನರಳುತಿರೆ.

ಅಸಿವಸಿಯಲಿ ಕುಸಿದ ತಾಯಾಸೆ ಕತ್ತೆತ್ತಿ
 ಕಣ್ಣೆತ್ತಿ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಕುದುರದಿರೆ
 ಬಿಸಿಗೆ ಬೆಚ್ಚಿದ ಎದೆಯು ಮರುಚಲ ಬಸಿರಿಯ
 ಬಯಕೆಗೆ ತಗುಬಗೆಯಾಗುತಿರೆ
 ಕನಸಿಗು ಹೊಳೆಯದ ಬರಸಿಡಿಲೆರಗಿತು
 ತಾಯಿ-ಗಿಡವು ಮಾಯವಾಯಿತೆಲೇ
 ನನಗೂ ನಿನಗೂ ಅಂಟಿದ ನಂಟಿನ
 ಕೊನೆ ಬಲ್ಲವರಾರು ಕಾಮಾಕ್ಷಿಯೇ!

೯೦

ನೆಲೆ ತಪ್ಪಿದ ಹಕ್ಕಿ ಅಲೆವಂತೆ ಮುಗಿಲಲ್ಲಿ
ಹತ್ತು ದಿಕ್ಕಿಗೆ ನಾನು ಹಾರಾಡಿದೆ
ಬಲವಿಗೆ ಹುಡುಕಾಡಿ ಬಾಳಿಗೆ ಮಿಡುಕಾಡಿ
ಷಡ್ರಸ ನವರಸ ರುಚಿ ನೋಡಿದೆ.

೧೦೦

ಕೂಸಿನ ಹೊಸ ತಾಯಿ ನಸು ಮಾಯೆ ಬೀಸುತ್ತ
ನೀನು ನನ್ನೊಡನಿಂತು ಒಲೆ ಹೂಡಿದೆ
ಮೊಸಲು ಮುರಿಯದ ಒಲವಿಗೆ ಬಾಯ್ಬಿಡದೆ
ಕಣ್ಣೊಡ್ಡಿ ಹುದುವಿನ ಸವಿ ಬೇಡಿದೆ.

ಸಿಟ್ಟಿಷ್ಟೊ ಸೆಡವೆಷ್ಟೊ ತಿಳಿದೆಷ್ಟೊ ತಿಳಿಯದೆ
ತವ್ವು ಆಗುವದೆಷ್ಟೊ ದಿನಬಳಕೆಗೆ
ಬಿಟ್ಟೊಬಿಡದೆ ಬೇಟೆ ಸಾಗುತ್ತಿತ್ತು
'ಬೇಟೆ ಆಡಿದ ಹಾಗೆ ದಣಿದಣಿದೆವೆ
ಹುಸಿನಗುವ ಕೂಸಿನ ಹೊಸ ಹೊಸ ಆಲಿಕೆ
ಮನಸೋತು ಮುಸಿಸನ್ನು ಅರೆಮರೆತೆವೆ

೧೧೦

'ಬೆಸೆದಿದ್ದ ಜೀವದ ಬೆರಕೆಯಾಗಲುಬೇಕು
ಪಡೆದ ಜೀವವ ಕಂಡು ' ಎಂದರಿತೆವೆ.

ಬಾಳಿನ ಬೆಂಕಿಗೆ ಮೈ ಬೆಂದು ಮನ ನೊಂದು
ಬಲುಮೆಯ ಬಲುಮೆಯ ಕುಲುಮೆಯಲೇ
ತಾಳಿಕೆ ಬರುವಂಥ ಉಕ್ಕಾಗ ಬರುತಿರೆ
ಮುಕ್ಕಾದ ಮೊನೆಯೇಗ ಮಸೆಯುತ್ತಿದೆ
ಮನುಗುವ ಮಿಂಚಾಗಿ ಮುಂಚಿನ ಕೈಧಾರೆ
ಕಣ್ಣೀರಲಾಗಾಗ ತೊಳೆಯುತ್ತಿರೆ
ನನಗೂ ನಿನಗೂ ಅಂಟಿದ ನಂಟಿನ
ಕೊನೆ ಬಲ್ಲವರಾರು ಕಾಮಾಕ್ಷಿಯೇ!

೧೨೦

ಭಟ್ಟೇ ಮುಂದಿನ ಬಿಟ್ಟ ಮೋಡವು ಒಂದೊಂದು
 ಗಳಿಗೆಯ ನೆರಳಾಟ ಹೂಡುವೊಲೆ
 ಬಿಟ್ಟಿಗೆ ಒಂದನು ಹೊಸದೊಬ್ಬ ಕಂದನು
 ಅತಿಥಿಯೋ ಎಂಬಂತೆ ತೆರಳಿದನೇ
 ಈಗಿತ್ತು ಈಗಿಲ್ಲ ಎಂಬೀ ಬಾಳೋ ಹಾಳೋ
 ಗತಿಯೆತ್ತೊ ಗುರಿಯೇನೊ ಎನ್ನುತ್ತಲೇ
 ಹಾಗಿದ್ದ ಬಾಳುವೆ ಹೇಗಾರೆ ಸಾಗಿಸಿ
 ಎಡಹುತ್ತ ತಡವುತ್ತ ನಡೆದಿದ್ದೆವೆ.

ಇದ್ದಷ್ಟು ದಿನವಾರೆ ಇರುವಷ್ಟು ಪ್ರೀತಿಯ
 ಇನ್ನಷ್ಟು ರುಚಿ ನೋಡಿ ಹೋಗುವದೇ
 'ಬಿದ್ದ ಕಾಲಕೆ ಹಾದಿ ಹಿಡಿದದ್ದೆ ನಡುವಿದಿ'
 ಎನ್ನುವಂತೆಯೇ ಸಾಗಿದ್ದೆವೇ
 ಮಗುವಿನ ನಗುವೊಂದು ನಮಗಿದ್ದ ನೆಚ್ಚೊಂದು
 ಬಾಳಿನ ಹುಚ್ಚೊಂದು ಮೆಚ್ಚಿ ದೆವೇ
 ಹಗಲಷ್ಟು ಹುಡುಗಾಟ ಇರುಳಿಗೆ ಬೆಡಗಾಟ
 ಕಹಿಯಾಗದಿದ್ದದ್ದೇ ಹೆಚ್ಚಿ ದೆವೇ.

೧೩೦

ನಿನ್ನೆಡೆ ಕರೆಯುವೀ ನೀ ನನ್ನ ಮತ್ತೆನ್ನ
 ಕನ್ನಡ ಕರೆವುದು ತನ್ನೆಡೆಗೆ
 ಚಿನ್ನಾಟ ನನಗಿದು ನಿನಗದು ಅಗಲಿಕೆ
 ಮೌನದರಣ್ಯಕೆ ನೀ ಬೆದರಿದೇ
 ನನಗಿತ್ತು ಹಳಿವಾತು ಸವಿಸುಡಿ ನಿನಗೇನು
 ನಾನೊಂದು ಮಗುವೊಂದು ರಂಜನೆಗೆ
 ನನಗೂ ನಿನಗೂ ಅಂಟಿದ ನಂಟಿನ
 ಕೊನೆ ಬಲ್ಲವರಾರು ಕಾಮಾಕ್ಷಿಯೇ

೧೪೦

ಹೊಸದೊಂದು ಹಸಿವಿಗೆ ಒಗೆ ಬಾಯಿದೆರೆದಿತ್ತು
 ತಿಳಿಯದೆ ನಿನ್ನೊಳಗಷ್ಟೈರೊಳೆ
 ಹಸುಮಗು ಹಾಲಿನ ರುಚಿ ಸಾಕು ಎನುವಂತೆ
 ಸಪ್ಪನೆಯ ಬದುಕಿಗೆ ನೀ ಹೇಸಿದೆ
 ಗೊಂಬೆಯಾಟದೊಳಿದ್ದ ತನ್ಮಯ ಮಾಯೆಯು
 ನಿಜ ಬಾಳಿನೆಲ್ಲೆಲ್ಲ ಕಾಣದಲೆ
 ರಂಜಿಸಿಕೊಳಲೆಂದು ಚಿಕ್ಕಂದು ಕೇಳಿದ್ದ
 ಕಥೆ ಪಾಡುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ನೆನೆನೆಸಿದೆ.

೧೫೦

‘ಹಿಂಗೊಬ್ಬ ಆರಸಿದ್ದ’ ಎನ್ನುತ್ತ ಎಂದೆಂದು
 ಕಾಲಿಲ್ಲದ ಕಥೆ ಸಾಗುತ್ತಿರೆ
 ಹ್ಯಾಂಗಾರೆ ಕಥೆ ಮುಗಿದು ಕಾಡಿಗೆ ಹೋಗಲು
 ಬೆರಗಿಲೆ ಮೊಗವಗಲಾಗುತ್ತಿರೆ
 ಮಾಜಲಿ ಮೊಗ ಮೊದಲು ಎಡರೆಷ್ಟೇ ಬರುತಿರಲಿ
 ಮುಗಿತಾಯ ಸಿಹಿಸಕ್ಕರೆಯಾಗುತ್ತಿರೆ
 ರಾಜಪುತ್ರಿಗೆ ಕೊನೆಗೆ ಕಟ್ಟಿಟ್ಟ ಹಾಗೆಯೆ
 ರಾಜಪುತ್ರನು ಬರುವ ಹೇ ಸುಖವೇ !

೧೫೦

ಅಟ್ಟಂಬಟ್ಟಾರಣ್ಯದೊಳು ರಾಕ್ಷಸನು ಒಂದು
 ಹೊಸನಾತ ಎನ್ನುತ್ತ ತಿನ್ನಲಿರೆ
 ಸತ್ತರೇನತ್ತರೇನಲ್ಲಿಗೈತರುವರು
 ಶಿವಸಾರ್ವತಿ ಅನರನೆಬ್ಬಿಸಲೇ
 ಗೊನೆಗೊಂದು ಸವಿಹಣ್ಣು ಬಿಟ್ಟರೆ ಒಟ್ಟಿಗೆ
 ಬದುಕಿನ ಮರವೆಲ್ಲ ಚೆಲುವಲ್ಲವೇ ?
 ನನಗೂ ನಿನಗೂ ಅಂಟಿದ ನಂಟಿನ
 ಕೊನೆ ಬಲ್ಲವರಾರು ಕಾಮಾಕ್ಷಿಯೇ !

‘ ನವಿಲೇ ನವಿಲೇ ನುಳೆ ಬಂದಾಗೆಲ್ಲಿದ್ದೆ ? ’

‘ ತಿರುಮಲೆರಾಯನ ತೋಪಿನೊಳೇ ! ’

೧೭೦

ಕವಿದಿರೆ ಕತ್ತಲು ಮನವೊಂದು ಇತ್ತಲು

ಕೇಕೆ ಹಾಕಲುಬೇಕು ಕೇಳಿಯೊಳೆ

‘ ಮೂಗಿಯ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಹೇಗಿದ್ದೆ ಕೋಗಿ ? ’

‘ ಹೋಗಿದ್ದೆ ಬಸವಾಸಿ ಪನವಿನೊಳೆ ’

ಸೊಗಕೊಂದು ಶಾವಂತು, ಋತುಬದಲಾದರೇ-

ನೆನುಗೆಮ್ಮ ಬಿತ್ತರದ ಭೂಮಿಯೊಳೇ.

‘ ತಾಯಿಕಾಣದ ಜೀವ ತಾವೂರಿ ಬಾವೂರಿ ’

ಎಂದೆನಲು ಕಂಬನಿ ಒಡೆಯುತ್ತಿರೆ

ಹಾಯಾಗಿ ಹಾಡಿದೆವು ‘ ಆಡಿ ಬಾ ಎನ ಕಂದ ’

ಬೇರೊಂದು ತಂತಿಯು ಮಿಡಿಯುತ್ತಿರೆ

೧೭೧

ಹುಡುಗನ ಒಡ ನಾವು ಹುಡುಗಾಟವಾಡಿದೆವು

ಹುಡುಗತನವು ಮರಳಿ ಬಂದಿತೆನೆ

ಒಡಕು ಕಣ್ಮರೆಗಾಗಿ, ಮಿಡುಕು ಮರೆತಂತಾಗಿ

ಹುಡುಕಿದೆವು ಇನ್ನೊಂದು ಲೋಕವನೆ.

‘ ಗುಜುಗುಜು ಮಾವುರೆ ’ ಎನುತಿತ್ತು ಎದೆಯಲ್ಲಿ

ಗುಜುಗುಜು ಕಿವಿಮಾತು ಆಡಿದೊಲೆ

ಗಜಗ ತೂರಿದ ಹಾಗೆ ತಿರುತಿರುಗಿ ಹಾರಿದವು

ಹಳೆ ನೆನವು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಹಾಡಿದೊಲೆ

ಮನದಾಡುಂಬೊಲದಲ್ಲಿ ಮೈಮರೆತು ಕೂಡಿದೆವು

ಚಿತ್ರಗಳಾದೆವು ಚಿತ್ತದೊಳೆ

೧೭೨

ನನಗೂ ನಿನಗೂ ಅಂಟಿದ ನಂಟಿನ

ಕೊನೆ ಬಲ್ಲವರಾರು ಕಾಮಾಕ್ಷಿಯೇ !

ಯವನಯಾಮಿಸಿ-ಕಥಾ-ಕೌತುಕದ ಕಡಲಲ್ಲಿ
 ಕೌತೂಹಲಿಯಾಗಿ ನೀ ಧುಮುಕಿದೆ
 ಕವನ-ಕಾಮಿಸಿಯರ ಕಳ್ಳರ ಕುಡುಕರ
 ಒಳ್ಳೆಯವರ ಬೀವನವ ಕದುಕಿದೆ
 ಆ ವೀರಶೃಂಗಾರ, ಸಸ್ತೃತ ವಿಸ್ಮಯ,
 ದುದ್ರಭಯಾನಕವನು ನೋಡಿದೆ
 ನಾನೀಗ ಉಣುತಿರುವ ಕರುಣದ ಹಾಸ್ಯದ
 ಪರಿಯನೆ ಅಲ್ಲಿಯೂ ನೀನೋದಿದೆ.

೨೦೦

ಬಗೆ-ಬಾನ ತುದಿಯಿಂದ ನಡುನಡುವೆ ಮುಗಿಲೊಂದು
 ಕಿಡಿಗೇಡಿಯೊಲು ಏಕೋ ಗುಡುಗುತಿರೆ
 ನಗೆಯಾಟ ಹೊಗೆಯೇರಿ ನುಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಿಡಿ ಹಾರಿ
 ನಮ್ಮೆದೆ ತಾನಾಗಿ ನಡುಗುತಿರೆ
 ಹಳವಂಡ ಕನಸನ್ನು ಕಂಡವನು ನೆನೆನೆನೆಸಿ
 ಯಾಕೇನೊ ತಬ್ಬಿಬ್ಬ ಲಾಗುವೊಲೆ
 ಎದೆ ಹೊಕ್ಕು ಕಂಡರೂ ತಳ ಕಾಣದಾಗಲು
 ಕಂಗೆಟ್ಟು ಮನ ತಣ್ಣಗಾಗುತಿರೆ.

ಬಸಿರೆಂಬ ಕುತ್ತೊಂದು ತುತ್ತಲಿರುವ ಹಾಗೆ
 ಆಗ ಕಂಡಿತು ನಿನ್ನ ಮುಖದ ಕಳೆ
 ಗ್ರಹಣದ ಮುಂಭಾಯೆ ಬಿದ್ದ ಬಿಂಬದ ರೀತಿ
 ವೇಧವು ಹಿಡಿದಿತ್ತು ತಾ ತನ್ನೊಳೆ
 ಜನುಮಕು ಮರಣಕು ಒಳಸೂತ್ರ ಇರುವದ
 ಕಂಡಾಗ ಇತಿಮಿಯಾಯ್ತೆನಗೆ
 ನನಗೂ ನಿನಗೂ ಅಂಟಿದ ನಂಟಿನ
 ಕೊನೆ ಬಲ್ಲವರಾರು ಕಾಮಾಕ್ಷಿಯೇ!

೨೦೧

ಸುಗ್ಗಿಯು ಬರುವಾಗ ತರುವುದು ಸಂಗಡ
ಮಾಂದಳಿರ ಮಲ್ಲಿಗೆ ವೊಗ್ಗುಗಳ
ಅವು ತರುವವು ಗುಂಗಿ ಗುಂಜಾರವವನು
ಕೋಗಿಲೆಯ ಪಂಚಮದಿಂಚರವ
ಹೊಂಗೆಯು ಹೂವಿನ ರಂಗವಲ್ಲಿಯ ಬಿಡಿಸಿ
ನೆರಳನು ನೀಡುತ ನಿಲ್ಲುವುದು
ಮುತ್ತುಗ, ಬೂರಲ, ದೀಪಮಾಲೆಯ ಕಂಬ
ಗಗನದ ಬಯಲೊಳಗಿತ್ತುವುದು.

೨೨೦

ಸುಖ ತಾನು ಬರುವಾಗ ಗುಳೆ ಎತ್ತಿ ಬರುವುದು
ಬಂದಲ್ಲ ಎರಡಲ್ಲ, ಪರಿವಾರವೆ:
ಕಂದನ ಕಿರಿಕಿರಿ ಕಿಲಿಕಿಲಿ ನಗುವಾಗಿ
ಹೊಸಮನೆ ಗಮಗಮ ಎನ್ನುತಿರೆ
'ಜಯಕರ್ನಾಟಕ'ವೆನ್ನುತ ಗೆಳೆಯರ
ಕನ್ನಡದಾಸೆಯು ಗುಡಿಕಟ್ಟಿತು
ಮುಂದಿನ ಏನೇನೋ ಕನಸಿನ ಕಳಶ ಗೋ-
ಪುರಗಳ ಕಲ್ಪನೆ ಮೆಲಿಟ್ಟಿತು.

೨೨೧

ಜೀವದಾಸೆಗಳೆಲ್ಲ ಹೊಸೆದು ಹುರಿಗೊಳ್ಳುತ್ತ
ನಮ್ಮ ಮನೋರಥವೆಳೆಯುತ್ತಿರೆ
ಗರುಡನ ಹಕ್ಕಿಯು ಗರಿಗೆದರಿ ಹಾರಿತು
ಬಾನಾಗ ಕರೆದಿತು ಬರಿ ಹಾಲನೆ
ಗಾಳಿಯು ಊದಿತು ಹೊಡೆಯು ಹಡೆದೂಗಿತು
ದಿಕ್ಕೆಲ್ಲ ನಮ್ಮನೆ ನೋಡುತ್ತಿವೆ
ನನಗೂ ನಿನಗೂ ಅಂಟಿದ ನಂಟಿನ
ಕೊನೆ ಬಲ್ಲವರಾರು ಕಾಮಾಕ್ಷಿಯೇ

೨೨೨

ಮಲೆನಾಡ ಸೆರಗಿನ ನೆರೆಗಿದ್ದ ಮನೆಯೊಂದು
 ಮನುತೆಯ ಕುರುಹಾಗಿ ತಾ ದೊರಕಿತು
 ಅಲ್ಲಿ ಸಂಸಿಗೆಯತ್ತು ಪಾರಿಚಾತಕವಿತ್ತು
 ಮಾವು ಮಲ್ಲಿಗೆಯಿತ್ತು ಮನೆಯದಿರು
 ಮುಂಗಿಲ-ಮಲ್ಲಿಗೆಯಿತ್ತು ತೆಂಗಿತ್ತು ಹಲಸಿತ್ತು
 ನಂಬಿಯ ಇಂಬಿತ್ತು ಎಡೆಎಡೆಗೆ
 ಹೊಂಗೆಯ ಸಾಲಿತ್ತು ಕಣ್ಣಿಂದ ಕೆರೆಯಿತ್ತು
 ಗುಡ್ಡದ ನೆರೆಯಿತ್ತು ಅದರಾಚೆಗೆ.

ವೃಕ್ಷವಾಟಿಕೆಗಳಲಿ ಒಳಬಳಸಿ ಹೋಗುವ
 ಹಾದಿಬೀದಿಗಳುಂಟು ನಾಲ್ಕೈಡೆಗು
 ತೋವು ತೋಟಗಳುಂಟು ಜೋಳದ ಹೊಲವುಂಟು
 ಭತ್ತದ ಗದ್ದೆಯ ಬದಿಬದಿಗು
 ಬಸದೇವಿಯೆಡೆಯಾಟಕೆಡೆಗೊಡುವ ಗುಡ್ಡದ
 ಸಾಲಿನ ತೋಳುಂಟು ಪಡುವಲೊಳು
 ಶಬರಿ ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರ ಸುಳಿದಾಟ ನಲಿದಾಟ
 ಸುಗ್ಗಿ ಸುಗ್ಗಿ ಗು ಉಂಟು ಅದರದರೊಳು.

೨೫೦

ಋತುಗಳ ಏರಿಳಿತ ಕಾಳ ರಿಂಗಣಗುಣಿತ
 ಬಿಡಿಬಿಡಿಸಿ ಬರೆದಂತೆ ಚಿತ್ರದೊಳು
 ಬಡವರ ಅಲೆದಾಟ, ಹೊಟ್ಟೆಯ ಬೆಂಬತ್ತಿ
 ಗುಳಿಯೆತ್ತಿ ಹೊರಟವರ ಹೋರಾಟವು
 ದುಡಿವರ ತಿರುಕರ ಕೂಲಿ ಕುಂಬಳಿಯವರ
 ಜೀವನ ಮೂಡಿದ ಹಾದಿಯೊಳೆ
 ನನಗೂ ನಿನಗೂ ಅಂಟಿದ ನಂಟಿನ
 ಕೊನೆ ಬಲ್ಲವರಾರು ಕಾಮಾಕ್ಷಿಯೇ!

೨೬೦

ಅಲ್ಲಿರುತಿರುಲಾಗಿ ಸಹಜವಾಗಿಯೆ ನನ್ನ
 ದೃಷ್ಟಿಯು ಸೆಳೆತು ಸೃಷ್ಟಿಯೊಳು
 ಮಳೆಯಾಕೆ ಚಳಿಯಾಕೆ ಭೂಮಿಯ ಬೆಳೆಯಾಕೆ
 ಬಿಸಿಲಾಕೆ ನನ್ನಾಕೆ ನೆರೆಯಾದರು
 ಇರುವಳು ಹಗಲವಳು ಬೆಳಕು-ನೆಳಲಿನವಳು
 ಬೆಳದಿಂಗಳವಳು ಸಮೃದ್ಧವಳಾದಳು
 ಗಿಡಮರದ ತೂಗಾಟ ಹಸುಹಕ್ಕಿ ಕೂಗಾಟ
 ಚಿನ್ನಾಟ ನನ್ನಾಟ ಒಂದಾದವು.

೨೭೦

ಗಾಳಿಯ ಹಾರಾಟ ಏರಾಟ ಚೀರಾಟ
 ಭೋರಾಟ ಕುಣಿದಾಟ ತುಳಿದಾಟವು
 ಎಳೆದಾಟ ತೂರಾಟ ಎಲೆಗಳ ಕಳೆವಾಟ
 ಸುಟ್ಟುರೆಯ ಗಾಳಿಯ ಹುಡಿಯಾಟವು
 ಛಂದೋಗತಿಯ ಚೆಂದ, ತಾಳ-ಲಯದಾನಂದ
 ಸ್ವಚ್ಛಂದ ಬಂಧವ ಕಲಿಸಿದವು
 ನಾಡ ಬಳಕೆಯ ನುಡಿಗಿ ಸೋತಿದ್ದ ಮನವನ್ನು
 ಹಾಡಿನ ಮೋಡಿಗೆ ಒಲಸಿದವು.

೨೮೦

ಹಾವುಗಳರಮನೆ ಹೂವಿನ ತವರ್ಮನೆ
 ಸಮ್ಮನೆ ನೆರೆಹೊರೆಯವರೆನ್ನಲು
 ನರಿನಾಯಿ ಇದಿರಾಗಿ ವಾದಿಸಿ ಬೆಚ್ಚಿಸಿ
 ಎಚ್ಚರಿಸಿ ನಿದ್ರೆಗೆ ನೆರವಾದವು
 ಕುರಿಯಾಡು ದನಕರು ಓಡಾಡಿ ಕೂಡಾಡಿ
 ನಾಡಾಡಿಗಳು ನಾವು ಜೋಡಾದೆವೇ !
 ನನಗೂ ನಿನಗೂ ಅಂಟಿದ ನಂಟಿನ
 ಕೊನೆ ಬಲ್ಲವರಾರು ಕಾಮಾಕ್ಷಿಯೇ !

ಎಳ್ಳ ಅಮಾಸಿಗೆ ಎಳ್ಳಷ್ಟು, ಅವರೆಯ
ಕಾಳಷ್ಟು ಬೆಳೆದಿತ್ತು ಅವರಾತ್ರಿಗೆ
ಬಿಸಿಲಲ್ಲ, ಬೇಯಿಸುವ ಬೆಂಕಿಯು! ಜೀಗೆಯು
ಶಿವಶಿವ ಎನಿಸಿತ್ತು ಶಿವರಾತ್ರಿಗೆ
ಕಾಮನ ಸುಟ್ಟಿತ್ತು ಬಾನೆದೆ ನುಟ್ಟಿತ್ತು
ಸುರಿಬೆವರು ಹುಟ್ಟಿತ್ತು ಜನದೆದೆಗೆ
ಪಾನಕವೆಂದಿತು ಪ್ರಾಣ ನಿತ್ರಾಣಿಸಿ
ಸ್ನಾನಕೆ ಹಸಿದಿತ್ತು ಮೈ ಧಗೆಗೆ.

೨೯೦

ಬೇಸಿಗೆಯುಟ್ಟಲು ಬೀಸಣಿಗೆ ಬೀಸಾಡಿ
ಮರುಳಾಟದಲಿ ಜನ ತೊಳಲುತಿರೆ
ಬೋಲ್ದೆವೆ ಇಳಿಸುತ ಅರನಿದ್ದೆ ಮರೆಯಲ್ಲಿ
ಹಗಲುಗನಸಿಗೆ ಬೇವ ಬಳಲುತಿರೆ
ಮಣ್ಣೆದೆಯಲಿ ಝರಿಸುವ ನೀರ ಸೆಲೆಯಂತೆ
ಮಾಂಸದ ತೊರೆಯುವ ಹಾಲಿನೊಲು
ಬಿಸಿಲೆದೆಯನು ಬಿರಿದು ಬಯಸಿದ ಸುಳಿಗಾಳಿ
ಒಳಬಳ ಮೈಬಳಸಿ ಸುತ್ತಾಡಿತ್ತು.

೩೦೦

ಬೇವೇನು ಮಾವೇನು ಸರುಗಂಪ ನೆರಳಿಗೆ
ನಿದ್ರಾಂಗನೆ ಮನವೆಳೆಯುವಳು
ಜಂದನ ಗಂಧವ ಬೇಡಿತ್ತು ಕೊರಳೆದೆ
ನಂದನ ನೆನೆಸಿತ್ತು ಉಸಿರಾಟವು.
ಬಾಳದ ತಂಪಿನ ಕವ್ವುರಗಂಪಿನ
ನೀರೆ ಜೀವನವೀಗವೆನಿಸುತ್ತಿದೆ
ನನಗೂ ನಿನಗೂ ಅಂಟಿದ ನಂಟಿನ
ಕೊನೆ ಬಲ್ಲವರಾರು ಕಾಮಾಕ್ಷಿಯೇ!

೩೧೦

ಹೋಳಿಹುಣ್ಣೆವೆ ಜಿಸಿಲು ಕಾಮನ ಸುಡಲೆಂದು
ತೆರೆದಿದ್ದ ಉರಿಗಣ್ಣು ತೆರೆದಲಿರೆ
ಬೇಳುವೆಯೊಳಗಿಂದ ಬೆಳಕಿದ್ದು ಒಂದಂತೆ
ಬಾಳುವೆಯ ಸುಳಿಯೊಂದು ಸೀಳಿಬರೆ
ಸತಿಯರ ಹೃದಯಸ್ಥ ಸುಪ್ತರತಿಯು ತಾನು
ತಿಳಿದಿದ್ದ ನಂಗನಾಲಿಂಗಿಸಿರೆ
ಮತಿ-ಮಥನದಿಂದಾದ ಮನ್ಮಥನನಿರುದ್ಧ
ಉಷೆಯ ಕನಸಿನ ಕೂಡ ಕೂಡುತ್ತಿರೆ.

೩೨೦

ಮಾವೆಲ್ಲ ಕಾತಿತ್ತು ಮಲ್ಲಿಗೆ ಹೂತಿತ್ತು
ಕೋಗಿಲೆ ಕೂತಿತ್ತು ಕಾಣದೊಲೆ
ಕಾವಿನ ಕಾಹುರಕೆ ಸುಗ್ಗಿಯ ನೇವುರವ್ವೆ
ಮೈ ಜುಮ್ಮು ರುಮಜುಮು ಎನ್ನುತಿರೆ
ದಿಕ್ಕುದಿಕ್ಕಿಗೆ ನುಗ್ಗಿ ಪಂಚಮದಿಂಚರ
ಮುತ್ತಿಟ್ಟು ಮರುಮರುಳೆ ಒರುತಲಿರೆ
ಮಲಮಲ ಎನ್ನುವ ಮಲ್ಲಿಗೆಯಂದದಿ
ಚಿಗುರು-ಪ್ರಾಯದ ಮನ ಮಲರುತಿದೆ.

ಜೈತ್ರ ಮೈಶಾಖಗಳು ಜೈತ್ರಯಾತ್ರೆಗೆ ಹೊರಟು
ಪ್ರಾಯವ ಕೈಸೆರೆಗೊಳುತಲಿರೆ
ಮೈತ್ರಿಯ ಬೀಜವು ಮದುವೆ ಮುಹೂರ್ತಕೆ
ಆಗಾಗ ಕಲ್ಲೊಳು ಬೀಳುತ್ತಿದೆ
ಹೋಮ-ಧೂಮಗಳಲ್ಲಿ ಉರುಳಿದ ಕಂಬನಿ
ಗಲ್ಲದಲ್ಲಿಯೆ ಆರಿಹೋಗುವೆ
ನನಗೂ ನಿನಗೂ ಅಂಟಿದ ನಂಟಿನ
ಕೊನೆ ಬಲ್ಲವರಾರು ಕಾಮಾಕ್ಷಿಯೇ!

೩೨೦

ಅಷಾಢದ ಮುಗಿಲು ಬೀಸಾಡಿ ಬಂದವು

ಈಸಾಡಿ ಬಂದಂಥ ಆನೆಗಳೇ

ರೋಷದ ತೋಷದ ಬೆಡಗು ಬಿನ್ನಾಣವ

ಬೀರುವ ಬಿಂಕದಿ ಮೆರೆಯುವೊಲೇ

೩೪೦

ಎಚ್ಚತ್ತು ಕಾಮಗೆ ಪಚ್ಚೆಯ ಪಸದನ

ಕಾಣಿಕೆಗೊಡುವಂತೆ ನೆಲವೆಲ್ಲವೆ

ಹಚ್ಚು ಹಸಿರಾಯಿತೊ ಹುಚ್ಚು ಹಸಿರಾಯಿತೊ

ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿಸಿತು ನೋಡೆ ಲೋಚನಕೆ.

ಬಂದಿತು ಶ್ರಾವಣ ಹೃದಯ ವಿದ್ರಾವಣ

ಕಾಸನ ಕಾವಣವಾಗುತ್ತಿರೆ

ಪಡುಗಾಳಿ ಹಾಡಿತು ಗಿಡಬಳ್ಳಿ ಆಡಿತು

ಹೊಲ-ಹುಲ್ಲು ನೋಡಿತು ಲೀಲೆಯೊಳೆ

ನಿರ್ವಕ್ಕಿ, ಬಾನಕ್ಕಿ, ಬೆಳ್ಳಕ್ಕಿ ಹಾಲಾಗಿ

ಸಾಲಾಗಿ ಮೇಲಾಗಿ ಹಾರುತ್ತಿರೆ

೩೪೧

ಮಿಂಸುಳು, ಮಿಂಬುಲಿಗ, ಮಿಂಚುಮುಳ ಮಿಂಚಿನ

ಬಳಗವೊ ಎಂಬಂತೆ ತೊಳತೊಳಗಿರೆ.

ಮೋಡದ ದುರ್ದಿನಕೆ ಮಾರ್ದನಿ ಬರಲಿಲ್ಲ

ಎದೆಯೆಲ್ಲ ಘನನೀಲ ವ್ಯಾಪಿಸಿರೆ

ಗುಡುಗಿಗೆ ನಡುಗದೆ ಆಡಗಿದ ದುಂದುಭಿ-

ರವವೊಂದು ಒಳಗಿವಿ ಕೇಳುತ್ತಿರೆ

ಗಕ್ಕನೆ ಸಿಲ್ಲಲು, ಹೌಹಾರಿ, ಹಗಲಲ್ಲೆ

ಇರುಳಾಗೆ, ಧ್ವನಿಯೊಂದು ಎಳುತಿದೆ

ನನಗೂ ನಿನಗೂ ಅಂಟಿದ ನಂಟಿನ

ಕೊನೆ ಬಲ್ಲವರಾರು ಕಾಮಾಕ್ಷಿಯೇ!

೩೪೨

ನರ್ಷಾಕಾಲದ ಭಾಷೆಗೆ ಭಾಷ್ಯಕೆ
 ಬರೆದ ವಾರ್ತಿಕದಂತೆ ಕಾರ್ತಿಕವು
 ತಿರುಳೆತ್ತಿ ಹುರುಳೆತ್ತಿ ತೆನೆತೆನೆ ತೋರುವದು
 ಬೆಂಡಿಗು ಸವಿಯಿತ್ತು ನೆಲಹೊಲವು
 ಬರ್ಚಿಗಾರರ ಬಲನೆ ಬೀಡಾರ ಬಿಟ್ಟಂತೆ
 ಒಟ್ಟಿಲದಲಿ ಜೋಳದ ನೆಲುವು
 ಆಳೆತ್ತರವಾಗಿ ನಿಂತಿದೆ ಕಾಳಾಗಿ
 ಬಯಲಿಗೆ ತಾನರಸನೆನ್ನುವೊಲು.

ಕೃತ್ತಿಕೆಯ ಮಣಿಹಾರ ಕೊರಳಿಂದ ಬಿಡಿಸಲು
 ಬಿಳಿಮುಗಿಲ ಬೆಡಗನ್ನೆ ಇರುಳುಟ್ಟಿತ್ತು
 ಮೃಗಶಿರದ ಮಂಚಕೆ ಚಂದಿರ ಬರುವಾಗ
 ಚಂದ್ರಿಕೆಯ ವಾತ್ಸಲ್ಯ ತೊರೆಬಿಟ್ಟಿತ್ತು
 ಲೋಕದ ಅನ್ನವು ಲೋಕದಂತೆಯೆ ತಾನು
 ಹಂಪುಗಾಲದ ಬೆಳೆಯು ಹಾಲುಂಡಿತ್ತು
 ಬಾಂದಳದ ಬೆಳ್ಳಿಗೆ ಭೂಮಿಯ ಬಂಗಾರ
 ಸಿಂಗಾರ ಮೊಗವೆತ್ತಿ ಮುದ್ದಿಟ್ಟಿತ್ತು.

೩೭೦

ಶಾರದ-ಶುಭ್ರಾಭ್ರ-ಶಾರದೆ ರಸದುಂಬೆ
 ನಡೆಸಿದ ನವಿಲಿನ ಸರ್ತನವೊ
 ಕಾರ್ತಿಕಸ್ವಾಮಿಯು ತಾರಕನ ಗೆದ್ದಾಗ
 ತಾರಗೆ ಹಚ್ಚಿದ ಕಾರ್ತಿಕವೋ
 ಎಂಬಂತೆ ನೆಲಮುಗಿಲು ಕಾಲವಿದ್ದರು ಕೂಡ
 ನಂಜು-ಗಾಳಿಗೆ ಬೆದರಿ ಜನರಿಹರೇ
 ನನಗೂ ನಿನಗೂ ಅಂಟಿದ ನಂಟಿನ
 ಕೊನೆ ಬಲ್ಲವರಾರು ಕಾಮಾಕ್ಷಿಯೇ!

೩೮೦

ಹೊಸ್ತಿಲ ಹುಣ್ಣಿವೆಗೆ ಹೊಸ್ತಿಲ ನಡುಗಿತ್ತು
 ಬನದ ಹುಣ್ಣಿವೆಗೆಲ್ಲ ಬನ ನಡುಗಿದೆ
 ಮನೆ ನಡುಗಿ ಮನ ನಡುಗಿ 'ಎ ಹುಡುಗ, ಎಲೆ ಹುಡುಗಿ'
 ಎನ್ನುವ ಸಲಗೆಯ ಬೆಸುಗೆ ಬರೆ
 ಮೈ ತಾಗಿ ಮನ ಬಾಗಿ, ಒಳೆತಾಗಿ, ಇಂಬಾಗಿ,
 ನಾವಾಗಿ, ಈ ಮಾಗಿಗೊಳಗಾಗಿರೆ ೩೯೦
 ಕೊಡುಕೊಳೆ ಎಂಬುದು ಇಮ್ಮುಖದಲಿ ಕೂಡ
 ಒಮ್ಮುಖವೆಂಬಂತೆ ಆಗುತ್ತಿದೆ.

ಕಂಕ ವಿಶ್ವಂಖಲ ಬಿಂಕದ ಬಿನ್ನೇರಿ
 ಭಾನೆಲ್ಲ ತಾನೊಂದೆ ಆಳುವೊಲೆ
 ತೇಲುತಲೇರುತ ತೇರುತ ಸಾಗರೆ
 ಏಕಾಕಿ ಸಾಕಾಗಿ ನೆನಪಾಗಿರೆ
 ಕಿಂಖೀಲಿ ಲಿಲಿಲೀಲಿ ಉಲಿದುಲಿದು ನಲಿನಲಿದು
 ಕೆಳದಿಯ ಕೆಳೆ ಬಯಸಿ ಕರೆಯುತ್ತಿದೆ
 ಆಕಾಶವುಷ್ಪವು ಅರಳಿತ್ತು ಹೊರಳಿತ್ತು
 ತೆರಳಿದ ದಿಟ್ಟಿಯು ಒಂದುಕಡೆ. ೪೦೦

ಕಾಲ್ಪಿದ್ದು ಕೈಹಿಡಿದು ಮುತ್ತಿಟ್ಟು ಮುಗಿಬಿದ್ದು
 ಮೈವರಿ ಮೈಹೊಕ್ಕು ಮಾಗಿ ಬರೆ
 ಮೈಮೈಯಡರುವ ಮಾಗಿಯ ಮೈಮೆಯು
 ಬೆಳಗು ಮುಸುಕಿನಲ್ಲು ಒಗ್ಗು ತಿರೆ
 ಮಕರಸಂಕ್ರಾಂತಿಗೆ ಮೈತುಂಬ ತುಟಿತುಂಬ
 ಎದೆತುಂಬ ಕುಸುರೆಳ್ಳು ಮೂಡುತ್ತಿದೆ
 ನನಗೂ ನಿನಗೂ ಅಂಟಿದ ನಂಟಿನ
 ಕೊನೆ ಬಲ್ಲವರಾರು ಕಾಮಾಕ್ಷಿಯೇ!

ಕಾಮನ ಹುಣ್ಣಿವೆ ಹಣ್ಣಾಗಿ ಹರಿವಂತೆ
ತೊರೆಯಾಗಿ ನೆರೆಯಾಗಿ ಹೊನಲಾಗಿರೆ
ಸೀಮೆಗೆ ಸೀಮೆಯೆ ಹುಚ್ಚು ಬೆಳುದಿಂಗಳದ
ಹಸದನದಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚ ಹಸನಾಗಿದೆ
ಹಲಚಿಕ್ಕೆ ಚಂದ್ರಿಕಾ-ಚಲದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿವೆ
ಕೆಲಚಿಕ್ಕೆ ಹಾಯಾಗಿ ತೇಲುತ್ತಿವೆ
ಮಲಗಿದ್ದ ಕಣ್ಣೆಲ್ಲ ಒಮ್ಮೆಲೆ ಎಚ್ಚ ತ್ತು
ಕಣ್ಣಾರೆ ಕುಡಿದರು ತೀರದಿದೆ.

೪೧೦

‘ ಬಡವ ಬಲ್ಲಿದನೆಂಬ ಭೇದವದಿಲ್ಲದೆ
ಹಾದಿ-ಬೀದಿಗು ಸಂದಿಗೊಂದಿಯೊಳೆ
ಹಿಡಿಸದೆ ತುಂಬಿದೆ ತಗ್ಗಿಲ್ಲ ತೆವರಿಲ್ಲ
ಮಿಣುಕು-ತಾರೆಗಳಲ್ಲಿ ತುಳುಕುತ್ತಿವೆ
ಮೊದ್ದು ಮಾನವರೆಲ್ಲ ನಿದ್ರೆಯೊಳಿದ್ದಾಗ
ಸದಿಲ್ಲದೆ ಕದ್ದು ಮುದ್ದಿಡುವೆ
ಮುಗ್ಧ ಮಾತೆಯ ಹಾಗೆ, ಎದೆಹಾಲ ಎರೆಯುವೆ
ಚಂದ್ರಲೋಕದ ತಾಯಿ ಬೆಳುದಿಂಗಳೇ ! ’

೪೧೨

ಭರತ ಇಳಿತದಲ್ಲಿ ತೊಟ್ಟಿಲಾಡಿಸುತ್ತಿರೆ
ಚಂದ್ರಿಕೆ ತಿಂಗಳು ತಿಂಗಳಕೆ
ಇರುಳ ಹಡಗಿನಲ್ಲಿ ಮರುಳು ಜೀವಗಳೆರಡು
ಧ್ರುವನಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣೆಟ್ಟು ಸಾಗುತ್ತಿವೆ
ಅನುವಿರಲಿ ತಣಿವಿಗೆ ಎಂದೆಂದು ಕೌಮುದಿ
ಕಿಲುಬೇರದಿರಲೆಂದೆ ಕನನರಿಕೆ
ನನಗೂ ನಿನಗೂ ಅಂಟಿದ ನಂಟಿನ
ಕೊನೆ ಬಲ್ಲವರಾರು ಕಾಮಾಕ್ಷಿಯೇ !

೪೧೦

ಖುತುಗತಿಯ ತತಿಯಲ್ಲಿ ಹದಬೆದೆ ಕಂಡುಂಡು

ಹವಣಾಗಿ ನಡೆದಿತ್ತು ಬಾಳುವೆಯು

ಕಾಲಮಾನದ ಹಾ? ತಾಲಮಾನವ ಪ-

ಲ್ಲಟಿಸುತ್ತ ಹೆಜ್ಜೆಯ ಹಾಕುವೊಲು

ಪಾದ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಪದ ಕೂಡಿ ಒರುವಾಗ

ಯಾರಾರೆ ಗುರು-ಲಘು ಎಣಿಸುವರೆ ?

ಯಾ ರಾಗವೆಂದರು ಯಾರಾಗ ಕೇಳುವರು

ಅನುರಾಗವನುರಣಿಸಿ ತಣಿಸುತಿರೆ ?

೪೪೦

ಶಿವನ ಕುದುರೆಯನೇರಿ ಶ್ರಾವಣದ ಹಸರಾಣಿ

ಹೂಗಣ್ಣ ತೆರೆದಾಡಿ ಕುಣಿಯುವೊಲು

ನನ್ನ ಚಿತ್ರಕ-ಶಕ್ತಿ ಉತ್ತೇಕ್ಷೆಯನೇರಿ

ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣದ ಬಣ್ಣನೆಗೆ ಬಲೆದಿತು

ಯಾವುದಕೆ ಯಾವುದು ಸರಿದೊರೆಯೆನ್ನುತ

ತನ್ನ ಗೆರೆಬಣ್ಣಗಳನ್ನೊರೆ ಹಚ್ಚಿತು

ಮನದಲ್ಲೆ ಮೂಲೋಕ ರಚಿಸುವ ಊಹೆಯು

ತನ್ನ ಚಿಂತನದಲ್ಲೆ ತಾ ಮುಳುಗಿತು.

ಕೊಟ್ಟದ್ದೆ ರೂಪವು ಇಟ್ಟದ್ದೆ ನಾಮವು

ಕಟ್ಟಿದ್ದೆ ಹುರುಳೆಂಬ ಮದದೊಳೆರೆ

೪೪೧

ಬ್ರಹ್ಮಪಟ್ಟವನೇರಿ ರೂಪಕ-ಶಕ್ತಿಯು

ಸೃಷ್ಟಿಯನಳೆದಿತು ದೃಷ್ಟಿಯೊಳೆ

ಕಾದು ಕೆಂಪಾಗಿತ್ತು ದುಃಖದ ಕೆನೆ ಕೂಡ

ಮನೆಮಠ ಮನ-ಮೈಗಳರೆಮರೆತಿರೆ

ನನಗೂ ನಿನಗೂ ಅಂಟಿದ ನಂಟಿನ

ಕೊನೆ ಬಲ್ಲವರಾರು ಕಾಮಾಕ್ಷಿಯೇ!

ಹೆಣ್ಣು ಗಂಡಿಗೆ ಚೆಲುವು, ಗಂಡು ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಬಲವು
 ಇದುವೆ ಹೆಣ್ಣಿಗೆಯ ಬಲವು ಮೂಲೋಕಕು
 ಎಂಬಿನೇ ನಂಬೆನು ? ಕೂಗೀತು ಕೋಗಿಲ
 ಕೇಕೆ ಹಾಕುತ ಕೇಕಿ ಕುಣಿದಾಡಿತು
 ಗಂಡುಗಾಡಿಗೆ ಮರುಳು, ಹೆಣ್ಣಿನ ಹೆಂಗರುಳು
 ನಿಜ ಧೀರರ ನಿಲುವೇ ಚೆಲುವು
 ಗಾರುಡಿಗರ ಮೋಡಿ ನಾಗಮೋಡಿಯ ಜೋಡಿ
 ಹೆಣ್ಣಿನ ಮೋಡಿಯು ಒಲೆದೊಲವು.

೪೬೦

ಸೌಂದರ್ಯವೆಂಬುದು ಕಣ್ಣಿನ ತುತ್ತಲ್ಲ
 ಕಣ್ಣಿಗು ಕಣ್ಣಾಗಿ ಒಳಗಿಹುದು
 ರೂಪ-ಲಾವಣ್ಯಕ ಅಳಿಯಲುಬಾರದು
 ಅವುಗಳೆ ಇದರೊಂದು ಕಣವಿಹವು
 ಇದಿರಿಗೆ ಚೆಲುವಾಗಿ ಇದುವೆ ತಾನೆನುವಾಗ
 ಬಲವಾಗಿ ಒಳಗಿಂದ ಹೊಮ್ಮುತ್ತಿದೆ
 ಅಲ್ಲಿತ್ತು ಸ್ವಾನಂದ, ಇಲ್ಲಿದೆ ರಸರಂಗ
 ಎಲ್ಲೆನು ಒಂದೆಂದೆ ಚಿಮ್ಮುತ್ತಿದೆ.

೪೭೦

ಎಲ್ಲಿಂದೊ ಬಂದೊಂದು ಸೌಂದರ್ಯ-ಝರಿಯಿಂದ
 ಎದೆ ಎದೆಗು ಕಾರಂಜಿ ಪುಟಿಯುತ್ತಿದೆ
 ಯಾರಿಂದೊ ಚಲಿಸುವ ಪ್ರಾಣದ ಸೂತ್ರವು
 ಪುರುಷ-ಪ್ರಕೃತಿಗಳೆನು ಕುಣಿಸುತ್ತಿದೆ
 ಘನರಸ ಆನಂದ; ಆನಂದದ್ರವ ರಸ
 ಯಾವದೊ ಕಾವಿಗೆ ಆಗುತ್ತಿದೆ
 ನನಗೂ ನಿನಗೂ ಅಂಟಿದ ನಂಟಿನ
 ಕೊನೆ ಬಲ್ಲವರಾರು ಕಾಮಾಕ್ಷಿಯೇ!

೪೮೦

‘ ಕುಣಿಯೋಣು ಬಾ ’ ಎಂದು ಪ್ರಣಯದೋಲೆಯನೊಂದು
 ಎದೆವಾತಿನಿಂದೆದೆಗೆ ನಾನಟ್ಟಿದ್ದೆ
 ಪ್ರತಿಭೆಯ ಗರ್ಭದ ವಿಶ್ವಕರ್ಮನ ಕರೆಸಿ
 ಗಾಳಿಗೋವುರವೊಂದು ನಾ ಕಟ್ಟಿದ್ದೆ
 ವಾಗಿಂದ್ರ-ಚಾಲದ ಮಾಲೆಮಾಲೆಯ ಬೀಸಿ
 ಸಪ್ತ-ಸ್ವರ್ಗದ ಶಿಖರವನು ಮುಟ್ಟಿದ್ದೆ
 ನನ್ನ ಪಾಲಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಹೇ ಪ್ರೇಮದೇವತೆ !
 ಮೌನಮುದ್ರೆಯನಲ್ಲ ನೀ ತೊಟ್ಟಿದ್ದೆ.

ಅಪರಂಪಾರದ ಪಾರವಾರವು ಕೂಡ
 ಎದೆಯ ತೆರೆತೆರೆ ತೆರೆದು ಹಾರುವುದು
 ಎಷ್ಟಾಳವಿದ್ದರು ಗಂಭೀರ ಕಾಸಾರ
 ಸೂರ್ಯಕಿರಣಕ್ಕೆ ತಳ ತೋರುವುದು
 ಕೋಟಿ ಕ್ರೋಶಗಳಾಚೆಯಿಂದ ಗಗನೋದರದ
 ಚಿಕ್ಕ ಹಾಸ್ಯದ ಕಿರಣ ಬೀರುವುದು
 ದುರ್ಭೇದ್ಯವೆನಿಸುವ ಮೌನ-ದುರ್ಗಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಗ
 ತೋರದು ಎಂತಾರೆ ಸೇರುವುದು.

೪೯೦

ಮಾತಿಗು ಮೌನಕ್ಕು ಯಾತರ ಭಗತನ?
 ನೀರಿಗು ಕಲ್ಲಿಗು ಏನು ಜತಿ?
 ಬಯಲಲ್ಲಿ ಭೋರಾಡಿ ಬವಣಿಗೊಳ್ಳುವ ಗಾಳಿ
 ಭಣಗುಟ್ಟಿ ಬರುವುದು ತಿರುತಿರುಗಿ
 ಒಳಗಿದ್ದ ಪ್ರಕೃತಿಗೆ ಒಳದನಿಯೊಂದಾಗ
 ಅಂತರ್ಮುಖವಾಗಿ ಕರೆಯುವುದೇ
 ನನಗೂ ನಿನಗೂ ಅಂಟಿದ ನಂಟಿನ
 ಕೊನೆ ಬಲ್ಲವರಾರು ಕಾಮಾಕ್ಷಿಯೇ!

೫೦೦

ಮೌನದಲ್ಲಿಯು ಕೂಡ ಮಾತಿನ ಧ್ವನಿಯಿರಲಿ
 ಮೂಕ-ಮೌನವು ಒಂದು ಶಾಪದೊಲು
 ತಾಪವ ಕೊಡುವುದು, ತಾ ಪರಿಹರಿಸದು
 ಜೀವ ಯಾತನೆಯನ್ನು ಅದು ಎಂದಿಗು
 ಮಾತಿನಲ್ಲಿರುವಂಥ ಮೌನದ ಧ್ವನಿಯಿಂದ
 ವಿವ್ಧಲತೆ ಬೆಳೆಯುವದಿಬ್ಬರಲಿ
 ಇಬ್ಬರ ಮನವಾಗ ಇಬ್ಬಗೆಯಾಗುವುದು
 ಒಬ್ಬಗೂ ಸುಖವಿಲ್ಲ ಬದುಕಿನಲಿ.

೫೧೦

ಪ್ರಣಯದ ವಾಣಿಯು ವೀಣಾ-ಪ್ರವೀಣನು
 ನುಡಿಸುವ ಮಿಡಿಸುವ ತಂತಿಯೊಲು
 ಮನದೊಲ್ಲ ಮಾತನ್ನು ಮೌನದಿ ನೆನೆವಂತೆ
 ಎಳೆಯೆಣಿಸಿ ಗುಂಗುಣಿಸಿ ಬಿಡಿಸುವುದು
 ಚಿಗುರಿಸಿ ಹೂವಿಸಿ ಕಾಯಿಸಿ ಪಣ್ಣಿಸಿ
 ಬಣ್ಣಿಸುವೊಲು ಜೀವ-ವಲ್ಲಕಿಯಾ
 ಬಲ್ಲವ ಬಲ್ಲನು ಏಕತಾನದ ನಾದ
 ಜೀವನದುನ್ಮಾದ ಅನುಭವಿಯಾ.

೫೨೦

ನನ್ನ ಚಿತ್ತದೊಳಿರುವ ಚಿತ್ರಗಾರನು ಬರೆದ
 ಚಿತ್ರಕ್ಕೆ ಬಹದೆಂದೊ ಜೀವಕಳೆ?
 ಅದು ಬಂದ ದಿನದಿಂದ ಮಾತು ಮೌನಗಳಲ್ಲಿ
 ಹಾಸಾದ ಹೊಕ್ಕಾದ ಉಸಿರಿನೆಳೆ
 ವಾಣಿಯ ವೀಣೆಯ ತನನನದ ತಾನವು
 ಆ ವರೆಗು ತಂತನದ ಮನನವಿದೆ
 ನನಗೂ ನಿನಗೂ ಅಂಟಿದ ನಂಟಿನ
 ಕೊನೆ ಬಲ್ಲವರಾರು ಕಾಮಾಕ್ಷಿಯೇ!

‘ ಅಕ್ಕೈಕ್ಕಿ ಭೋರಂಗಿ ಆಡಿಸಲು ಬೇಕೆಷ್ಟು ?

ನೂಲಿನ ಎಳೆಯೊಂದು ಸಾಕಿಲ್ಲವೇ ?

೫೩೦

ಕಣ್ಣಿನರಳಿನೆ ಒಂದು ಕಿರಣವು ಸಾಕಿದೆ

ಜೀವಾಳ-ನುಡಿ ಜೀವನವ ಸಾಕಿದೆ

ಮುಖದ ಮುದ್ದಿಗಷ್ಟು ಮಂದಸ್ಥಿತ ಸಾಕು

ಸಾಕು ಗಾಳಿಯ ಸುಳಿಯು ಬೆಂದವಗೆ

ಇಲ್ಲದಿರೀ ಬಾಳು ಸಾಕು ಸಾಕೆನಿಸೀತು—

ಸಾಕು ಈ ಹಕ್ಕಿ; ಬಿಡು ಬೇಕಾದರೆ.

ಮಾಟವಿಲ್ಲದ ಆಟ, ಏನಾಟ ? ಎಳೆದಾಟ !

ಮಾಯಾ-ಸಂಸಾರಕ್ಕೆ ಮಾಯೆ ಬೇಕು

ಮಾಯಾಬ್ರಹ್ಮಗಳಂತೆ ಮುಖ ಬಯಲು, ಕಣ್ಣಯಲು

ಎದೆಬಯಲು, ಮೊದಲೆ ಉಸಿರು ಬಯಲು.

೫೪೦

ಬರಿ ಅಂತರಿಕ್ಷದಿ ಪಕ್ಷಿ ಹಾರೀತೆಷ್ಟು ?

ಬೇಕು ತಂಗಲು ಮುಂಗೈಯಾಸರೆಯು.

ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯ ಸೃಷ್ಟಿ ಬೇಡುವ ಕವಿ ಒಂದು

ಗವಿ ಹೊಕ್ಕಂತಾಯಿತೇ ಸಹವಾಸವು ? ’

ವುಟುಗುಟ್ಟುತ್ತಿರಲೆದೆ ತುಟಿ ಕಚ್ಚಿ ಹಿಡಿದಿದ್ದೆ

ನನ್ನಲ್ಲೆ ನಾನಿಲ್ಲ ಎಂಬಂತಿರೆ

ಹೊಸ ಪಟ್ಟಣವ ಹೊಕ್ಕು ಹಾದಿ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡ

ಎಬಡ ಹಳ್ಳಿಗನಂತೆ ನಿನಗಾಗಿರೆ

ನಡುಗಿತ್ತು ಧರ್ಮವು, ಅಡಗಿತ್ತು ಇಷ್ಟವು

ಕಷ್ಟವೆ ಬಾಳೊಳು ಕರುವಿಟ್ಟಿರೆ

೫೫೦

ನನಗೂ ನಿನಗೂ ಅಂಟಿದ ನಂಟಿನ

ಕೊನೆ ಬಲ್ಲವರಾರು ಕಾಮಾಕ್ಷಿಯೇ !

ಮೋಹನದಾಸನ ಉಸಿರಿಗೆ ಬೀಸಿದ
 ಬಿರುಗಾಳಿಯಾಗ ಸುಟ್ಟುರೆ ತಂದವು
 ಒಣ-ಎಲೆ ಹುಡಿ-ಮಣ್ಣು ಸೊಪ್ಪು-ಸವದಿಗಳೆಲ್ಲ
 ಮೋಡಗಳಾಡುವ ಎಡೆ ಕಂಡವು
 ಹುಡುಗರು ಹುಚ್ಚಾಗಿ ತರುಣರು ಮೆಚ್ಚಾಗಿ
 ಮುದುವರು ಸೆಚ್ಚಾಗಿ ನೋಡಿದರು
 ಹಲಕೆಲವರು ತಾನೆ ಪುಕ್ಕ-ಹಕ್ಕಿಗಳಂತೆ
 ದಿಕ್ಕುಸಾಲಾಗುತ್ತ ಓಡಿದರು.

೫೬೦

ಆಳುವರ ಸಂಶಯ-ಚಾಲವು ನಾಡಿಗೆ
 ಕಂಡಂತೆ ಸಿಕ್ಕಲ್ಲಿ ಬಲೆಬೀಸಿತು
 ಯಾರಾರೊ ಎಂತೇನೊ ಸೆರೆಸಿಕ್ಕುಬಿದ್ದರು
 ಪುಣ್ಯವ ಪಡೆದವರೊಲು ಗೆದ್ದರು
 'ನರಬಲಿ' ಕವನವು ಬಲಿಮಾಡಿತೆನ್ನನು
 ಹೆಳವನಿದ್ದಲ್ಲಿಗೆ ಹೊಳೆ ಬಂದಿತು
 ಮನೆಯನು ಮುರಿದಿತು ಹಾರು ವಿಹಂಗಮ !
 ಜಂಗಮ-ದೀಕ್ಷೆಯು ನಿನಗೆಂದಿತು.

ಪ್ರಾಣದ ಒಗರಷ್ಟು ಹಿಂಡಿತು ಹಿಂಡಲಿಗೆ
 ಮುಗದದ ಮಲೆಗಾಳಿ ಮುಂದೆಳೆದಿತು
 ಆಳುವರ ಮೇಲೊಬ್ಬ ಆಳುವನಿರದಿರೆ
 ಹಾಳಾಗಿ ಹೋಗಿತ್ತು ಈ ಜಗವು
 ದಿಕ್ಕಿಲ್ಲದವರಿಗೆ ದಿಕ್ಕಾಗಿ ನಿಂತವನ
 ಧ್ರುವನೊಡೆಯನ ನಿಲ್ಲು-ನೆಲೆ ಮಿಂಚಿರೆ
 ನನಗೂ ನಿನಗೂ ಅಂಟಿದ ನಂಟಿನ
 ಕೊನೆ ಬಲ್ಲವರಾರು ಕಾಮಾಕ್ಷಿಯೇ !

೫೭೦

‘ ಹರಿವ ನೀರಿಸ ಮೇಲೆ ಹರಗೋಲ-ಮನೆ ಕಟ್ಟಿ
ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೆ ನಲ್ಲೆ ಹೊರಟಿಹವು ?
ನೆಲವೆಂದು ಸ್ಥಿರವೆಂದು ಅಸ್ತಿವಾರವ ಹಾಕಿ
ನಾಡಾಡಿ ಜನ, ಮನೆ ಕಟ್ಟಿ ಕುದು
ಪರಿಣಾಮಕ್ಕೆ ಡೆಗೊಟ್ಟು ಪರಣತಿಗೊಳ್ಳುವ
ಸೃಷ್ಟಿಗೆ ಸರಿ ನಮ್ಮ ಬಾಳುವೆಯು
ಕುದಿ ಎಸರು ಬರದರೆ, ಚಳಿ ಬಿಸಿಲು ಉಣದಿರೆ
ಪರಿಪಾಕವೆಂಬುದು ಎಂತಹುದು ? ’

೫೮ :

‘ ಅವರವರ ಕೆಚ್ಚಿಗೆ ಸರಿಯವರ ನೆಚ್ಚಿಗೆ
ನಿಮ್ಮಂತೆ ನನಗಿಲ್ಲ ಆ ತ್ರಾಣವು
ತೊಟ್ಟಿಲ-ಜೀಕವ ತೂಗಿ ಕೈಬಿಟ್ಟರೆ
ಗಾಳಿಯ ರಾಟಾಲದೊಳು ಪ್ರಾಣವು
ತಿರುತಿರುಗಿ ಬಂದರು ತೆಗಳೆ ನೋಲೆಂದರು
ಮುಂದಿಲ್ಲ ಹಿಂದಿಲ್ಲ ಹಾಗೇ ಇದೆ
ಈ ಬಾಳ-ಬವಣಿಗೆ ಹವಣಿಲ್ಲ ಹತಿಯಿಲ್ಲ
ಕಂಗಳು ಏಕೋ ಕತ್ತಲಿಸುತ್ತಿವೆ. ’

ಜೋಡಿ ಇಲ್ಲದ ಎತ್ತು ಎಳೆದಾಡುವ ಗಾಡಿ
ನಡೆದಂತೆ ತತ್ತರಿಸಿ ಒಗೆತನವು
ಹಗೆಯಾಗದಿರಲೆಂದೆ ಇಬ್ಬರೂ ಹವಣಿಸಿ
ಒಬ್ಬರನೊಬ್ಬರ ತೂಗಿದೆವು
ತ್ರಾಸು-ತಕ್ಕಡಿ-ಮುಳ್ಳು ಏಕಾಗ್ರವಿರುವಂತೆ
ಧಾರಣೆಯಲಿ ಕೆಲದಿನ ಕಳೆದೆವೆ
ನನಗೂ ನಿನಗೂ ಅಂಟಿದ ನಂಟಿನ
ಕೊನೆ ಬಲ್ಲವರಾರು ಕಾಮಾಕ್ಷಿಯೇ !

೬೦೦

ಬೆಳಕಿನ ಕೆಚ್ಚ ನು ಕತ್ತಲೆಯ ಕಿಚ್ಚ ನು
 ಮುಗದದ ಗವಿಯಲ್ಲಿ ನೆರೆ ಕಂಡೆವು
 ಹುಚ್ಚಾಗಿ ನಕ್ಕೆವು ನಚ್ಚಿಗೆ ಸಿಕ್ಕೆವು
 ನೆಚ್ಚಿ ಗಿಯಾತರದಿದೆ? ಎಂದೆವು
 ಕೋಪದ ತಾಸದ ಪಾಸದ ಶಾಸದ
 ಶ್ವಾಸದಗಳಿಗಂಜಿ ಒಳಹೂತೆವು
 ನೂತೆವು ಯಾಚಾನ ಆಸೆಯ, ನೇಯದ
 ನೂಲಿಗೆ ಜೋತೆವು ಮನಸೋತೆವು.

ಮಾರನೆ ಬೆಳಗಿಗೆ ಕೃತಯುಗ ಬಂತೇನೊ
 ಎಂತೇನೋ ಎಸುವಂತೆ ಕುಣಿದಾಡುತ್ತ
 ಹಾಡನು ಕಟ್ಟಲು ಏಕನಾದನ ಹಿಡಿಯೆ
 ಪ್ರಳಯಮೇಘದ ದಾಳಿ ಮೇಲೇರುತ
 ಝಂಝುಮಾರುತ ಸಾರುತ ಹಾರುತ
 ನೆಲಸಮಮಾಡಿತ್ತು ತೋಟವನು
 ಕಿಡಿಗೇಡಿ ದೈವವು ನಮ್ಮೊಡನಾಡಿತ್ತು
 ಯಾಕೇನೊ ಸಖಿ, ಹುಡುಗಾಟವನು.

೬೧೦

ಗಾಣೆಗೆಗೆ ಸಿಟ್ಟಾಗಿ ಒಣರೊಟ್ಟಿ ತಿಂದಂತೆ
 ಅಸಮಾಧಾನಕೆ, ರಸವಿಂಗಿಸಿ
 ಹಾದಿಯ ದೆವ್ವನ ಮನೆಯೊಳಗೆ ಕರೆದಂತೆ
 ಒಬ್ಬರನೊಬ್ಬರು ಮುಖ ಭಂಗಿಸಿ
 ಕಣಕಾಡಿ ಅಣಕಕೆ ಕಾದಾಡಿ ತೇದಾಡಿ
 ತಸುಮನ ಮನೆಗಳ ಕುಂದಿಸಿರೆ
 ನನಗೂ ನಿನಗೂ ಅಂಟಿದ ನಂಟಿನ
 ಕೊನೆ ಬಲ್ಲವರಾರು ಕಾಮಾಕ್ಷಿಯೇ!

೬೨೦

ಉರಿವೋರೆ ಬಿರಿಗಣ್ಣು ಮನೆಯ ಹೊತ್ತಿಸುತ್ತಿರಲು
 ಕಾಡ-ಬೀಗೆಗೆ ಸಿಕ್ಕ ಮರಿಗಳೊಲು
 ಪಕ್ಕಗಳು ಬಲೆತಿಲ್ಲ, ಹಾರಿಕೆ ಕಲಿತಿಲ್ಲ
 ಮುಗಿಲನ್ನೆ ಮೊರೆಹೊಕ್ಕು ನೋಡುವವ,
 ಪಿಳಪಿಳನೆ ಕಣ್ಣಿಟ್ಟು ಕಂಡವು ಮಕ್ಕಳು
 ಬೆದರು-ಗಣ್ಣುಗಳಿಂದ ಬೆಸಗೊಂಡವು
 ಎನಿದು ? ಏಕಿದು ? ಸಾಕಿದು ! ಎದೆಗರಗಿ
 ಕಣ್ಣಿನಿ ಉರುಳಿಸಿದವು, ನೋಂದವ.

೬೩೦

ಮುಗ್ಧತೆ ಎಂಬುದು ದುಗ್ಧಸಾಗರವಹುದು
 ಲೋಕಪಾಲನಶಕ್ತಿಯದರೊಳಿದೆ
 ಮಕ್ಕಳ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಹೆಕ್ಕಳಿಸಿ ಹರಿಯುವ
 ಬೀವಕಳಿ ಮುಪ್ಪು ಜಕ್ಕುಲಿಸುತಿದೆ
 ಈ ಮನದ ಮುಪ್ಪಿಗೆ ಇರುವಿಕೆಯ ತಪ್ಪಿಗೆ
 ಮದ್ದೆಂದು ಅವುಗಳ ಮುದ್ದುಂಡೆವು
 ಕತ್ತಲೆಯ ಮನೆಯಿಂದ ಬಿಳಕಂಡಿಯೊಳಗಿಂದ
 ಗಗನದ ನೀಲಿಮೆಯನು ಕಂಡೆವು.

೬೪೦

ದೇವನ ಕರುಣೆಯ ಕರುಳಿನ ತಿರುಳೊಂದು
 ಚಿಚ್ಚಿ ಗುರುತಿರುವಂತೆ ಪ್ರತಿದಿನವು
 ಮಕ್ಕಳ ನೆರೆಯೊಂದು ತೆರೆತೆರೆಯಾಗುತ್ತ
 ಕ್ಷಣಕ್ಷಣಕು ಬರುತಿದೆ ಲೋಕದೊಳು
 ಈ ಸುಗಳು ಸೂಸುವ ಮೊಸಲ-ನಗೆಯಲ್ಲಿ
 ಮಿಂದರು ಮಾಸಲು ಮನವುಳಿದಿರೆ
 ನನಗೂ ನಿನಗೂ ಅಂಟಿದ ನಂಟಿನ
 ಕೊನೆ ಬಲ್ಲವರಾರು ಕಾಮಾಕ್ಷಿಯೇ !

ಸಂಸಾರಯಾತ್ರೆಯು ಸಾಗರದೊಡನಾಟ

ಲವಣೋದಧಿಯಲ್ಲಿ ಜಲ-ಪಯಣ

೬೫೦

ಎಲ್ಲಿಗೈತಂದರು ಬರದೊಂದು ' ಬಂದರು '

ಪೃಥ್ವಿಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆಯೆ ನಿತ್ಯಕ್ರಮ

ಉರಿಗಾಳಿ ಬಿರುಮಳೆಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಎದೆಗೊಟ್ಟು

ತಿಮಿತಿಮಿಂಗಲಗಳನೆದುರಿಸಿಯೂ

ಒಬ್ಬರನೊಬ್ಬರು ಕೊಂದು, ತಂತಮ್ಮವರ ತಿಂದು

ಕೊನೆಗೇನು ಹಡಗೊಡೆಯೆ ಜಲಮುಕ್ತಿಯು.

ಇರುಳ್ಳೆಲ್ಲ ಸುಧೆ ಕುಡಿದು ಬೆಳ್ಳಿಬಟ್ಟಲು ಬೊಕ್ಕು-

ಬರಲಿಕ್ಕಿದೊಲು ಚಂದ್ರ ಪಡುವಲೊಳು

ಬಿದ್ದಾಗ ನಾನೆದ್ದೆ ನೆನಸಿದ್ದು ಕನಸಾಗಿ

ಹೋಗುತ್ತಿರುವುದ ಕಂಡು ಅರಮರುಳು

೬೬೦

ಆವರಿಸಿ ಡಾವರಿಸಿ ಜೀವವು ಹೇವರಿಸಿ

ಆದದ್ದ ಸ್ಮರಿಸ್ಮರಿಸಿ ಎನ್ನುತಿದೆ:

' ಜೀವನವೆ ಹೊಗೆಯಾಗಿ ಉಗಿಯಾಗಿಬೃನ್ದಿಯಾಗಿ

ಮಂಜಾಗಿ ಮಸುಕಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ. '

ಗಾಳಿಗೆ ಗಾಳಿಯು, ಬಯಲಿಗೆ ಬಯಲು ಎಂ-

ದೆನ್ನುವ ಸುಡುಗಾಡಸಿದ್ದರೊಲು

ಗುಡಿ ಹೋಯ್ತು ಹುಡಿಗೂಡಿ ಗಾಳಿಗೋವುರ ಗಾಳಿ-

ಗೂಡಿತು ಮಾಟದ ಆಟದೊಲು;

ಮೂರ್ತಿಯು ಇಂಗಿತ್ತು ಮೈತ್ರಿಯು ಹಿಂಗಿತ್ತು

ಮನ ಕನಸ ಸುಂಗಿತ್ತು ಒಂದಿರುಳೊಳೆ

೬೭೦

ನನಗೂ ನಿನಗೂ ಅಂಟಿದ ನಂಟಿನ

ಕೊನೆ ಬಲ್ಲವರಾರು ಕಾಮಾಕ್ಷಿಯೇ!

ಕೊನೆಗೊಮ್ಮೆ ಬರುವಂಥ ಕಾಳರಾತ್ರಿಯು ಬಂದ,

ಹಗಲಿಗೆ ಇರುಳನು ಹೊದೆಯಿಸಿತು

ತಳ-ಪಾಯ ಅದುರಿತು, ಕೆಲಸವು ಕೆಡರಿತು

ಗೆಳೆತನ ಮುದುರಿತು, ಮನ ಬೆದರಿತು

ಹನ್ನೆರಡು ವರುಷದ ತಪ ವಿಫಲವಾಯಿತೋ!

ಮಾಯೆಯ ವ್ಯಯಸ್ಸುಬಿ ಕಟ್ಟಿದ್ದೆ ವೋ!

ದೈವದ ನಿಕ್ಷೇಪಕೆ ಪೌರುಷವಿಳಿಯದೆ

ನೊಂತಂಥ ನೆಲವೆಲ್ಲ ನೀರಾಯಿತೋ!

೬೮೦

ಮಿಡಿತೆಯ ಉಸಿರಳ ಹೊಲದುದ್ದ ಬರುವಂತೆ

ಬಂದಿತು ದುಃಖವು ದಂಡಿನೊಲು

ತೆನೆಗಳ ಚೆಂಡಾಡಿ, ಕಾಳುಗಳ ಚೆಲ್ಲಾಡಿ

ಕಣವನೆ ರಣ ಮಾಡಿ ನಗೆಯಾಡಿತು

ಸಾವು ಸಂಕಟಗಳು ನೋವು ನವೆದಾಟವು

ಒಟ್ಟಾಗಿ ನಿಂತವು ಬವಣಿಗಳು

‘ಸತ್ತ್ವಪರೀಕ್ಷೆಯ ಯಾವ ಅಧ್ಯಾಯವು

ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತೋ ಇಂದೆಂದೆನು.

ಕೆಲವೊಬ್ಬ ಗೆಳೆಯರ ವಿಶ್ವಾಸ, ಒಬ್ಬಿಬ್ಬ

ಗೆಳೆಯರ ನೆರೆಯೊಲವು ಕಾಯದಿರೆ

೬೯೦

ಅಗೀಗ ಸಖಿ ನೀನು ನಸುನಕ್ಕು ದುಃಖದಿ

ದುಃಖವ ಹಗುರಾಗಿ ಮಾಡದಿರೆ

ಕಾಯುವ ಕರುಳೊಂದು ಬೆಂಗಾವಲಿರೆದೆಯೆ

ದೇಶಾಂತರದಲ್ಲಿ ಬದುಕಿದೆನೇ

ನನಗೂ ನಿನಗೂ ಅಂಟಿದ ನಂಟಿನ

ಕೊನೆ ಬಲ್ಲವರಾರು ಕಾಮಾಕ್ಷಿಯೇ!

ವುಣೆಯಲ್ಲಿ ಕಳೆದಂಥ ಅಜ್ಞಾತವಾಸವ
 ನೆನೆದರೆ ಮೈಯೆಲ್ಲ ಜುಮ್ಮೆಸ್ಸುತ
 ಮುಗದದ ದಿನಗಳ ಮರೆಯಿಸಿ ಬಿಡುವವು
 ನಿನ್ನ ನಿರಾಶೆಯು ಕೊನೆಮುಟ್ಟುತ್ತ
 ಜೀವದ ಬೇಸರ ನೆಲೆಯೂರಿ ನಿಂತಿತು
 ನೀನನ್ನ ಕೈಬಿಟ್ಟೆ ಎಂದೆಸಿಸಿತು
 ಮಾಯಾಸಿದ್ಧಾಂತವು ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಬೇರ್ಬಿಟ್ಟು
 ಕೂಡಿದ್ದು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದು ಒಂದೆಸಿಸಿತು.

೭೦೦

‘ಲಲಿತಾ’ ಎಂದರೆ ನಾಲಿಗೆ ಈಗಲು
 ರಸ ಒಸರುತ ಹಿಗ್ಗ ಬೀರುವದು
 ಆ ಕೂಸ ಕಳಕೊಂಡು, ನೀನೆಂತೊ ಉಳಕೊಂಡು
 ಲಾಲಿತ್ಯವಿಲ್ಲದ ಶೈಲಿಯೊಲು
 ‘ಹೋ! ’ ಎಂದೆ, ಎದೆನೊಂದೆ ಬಿಚ್ಚ ಬರಿಗೈಯಿಂದೆ
 ತೆರವೋ ತೆರವೆಂದೆ ಹಗಲಿರುಳು
 ನನ್ನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಹೆಸರಲ್ಲೆ ನಿಂತಂಥ
 ಸಂತಾನ ಒಂದಿದೆ ಎದೆ-ಮುಳುವು.

೭೦೧

ಬಯಲ ಮಾಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಳುದಿಂಗಳೊಳು ಕೂಡ
 ಖಗ್ರಾಸದ ದಿನದ ಕತ್ತಲೆಯು
 ನುಂಗಿರೆ ಸಂವಾದದ ಹೊಳೆವಾದದ
 ಉಪ್ಪು-ನೀರಿಗೆ ಬಂದು ಹಿಂಗುತಿರೆ
 ಜೀವದ ಪಣ ಸೋತು, ಅಗ್ನಿ ದಿವ್ಯದ ಮಾತು
 ನಾ ನೀನು ಆಡಿದ್ದು ನೆನಪಿದೆಯೇ?
 ನನಗೂ ನಿನಗೂ ಅಂಟಿದ ನಂಟಿನ
 ಕೊನೆ ಬಲ್ಲವರಾರು ಕಾಮಾಕ್ಷಿಯೇ!

೭೦೨

ಅಡ್ಡ ಜಂತಿಯ ಕೆಳಗೆ ಅಡ್ಡದವರಂತೆ
 ಎದೆಭಾರ ಕನಸಲ್ಲ ನಿನಗೆನಿಸಿತ್ತು
 ಸುಸ್ವಪ್ನ-ರಾಕ್ಷಸಿ ದುರುಳತನದಿ ನನ್ನ
 ಚಂಡಿ ಮಾಡುವರಂತೆ ಭಲ ತೊಟ್ಟಿತ್ತು
 ಸೋಡನೋಡುತ ಮುಗಿಲ ರೂಪವೆ ಮುರಿವಂತೆ
 ನಿನ್ನ ಕನಸಿನ ಕಟ್ಟಡವೆ ಕಳಚಿತು
 ಇದ್ದ ಕಿಡ್ನೊಲು ನಿನಗೆ ಮೈಭಾರ, ಮನ ಶೂನ್ಯ
 ಮಾತೆಲ್ಲ ಸೋತವರ ಉಸಿರಾಯಿತು.

ಹೆಣದ ತಂಗೈ ನನ್ನ ಮುಂಗೈಯ್ಯ ಹಿಡಿದಂತೆ
 ನಿನ್ನ ಮಾತಿನ ಪಟ್ಟು ಮನಕೆನಿಸಿತು
 ಎಳೆದಿನು, ಕೊಸರಿದೆ ಜಗ್ಗಾಡಿ ನುಗ್ಗಾಡಿ
 ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳಲು ಬೇವವು ನರಳಿತು
 ಪ್ರೇತದ ತಕ್ಕೆಯಲಿ ಸಿಕ್ಕ ಪ್ರೀತಿಗು ಪಾಗೆ
 ಬಿಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೀತಿ ಬಗೆಹರಿಯದು
 ಕೆಂಡದ ಮೈ-ಬೂದಿ ಅದನಲ್ಲ ಹುಗಿವಂತೆ
 ಉತ್ತಾಹ ಉಸಿರೊಳೆ ನನಗಡಗಿತು.

೭೩೦

ಮುಗಿಯದೆನಿಸಿದ ಹಾಡು ಒಮ್ಮಿಗಿಲೆ ಮುಗಿತಾಯ
 ಬಂದರೆ ಗಕ್ಕನೆ ತಡವರಿಸದೆ
 ನಿಡಿದಾದ ದಾರಿಗೆ ಕಡುಬಂಡೆ ಕಂಡರೆ
 ಬಂಡಿ ಬಂಡಿಯಲ್ಲೆ ಮುಗ್ಗರಿಸದೆ
 ಆ ಕಣ್ಣು ಎಂದಾರೆ ಈ ಕಣ್ಣು ತಾಗಿದರೆ
 ಗೊಂಬೆ ಮೂಡದ ಕುರುಡುಗಾಜಾಗಿರೆ
 ನನಗೂ ನಿನಗೂ ಅಂಟಿದ ನಂಟಿನ
 ಕೊನೆ ಬಲ್ಲವರಾರು ಕಾಮಾಕ್ಷಿಯೇ!

೭೪೦

‘ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗುತ್ತ ಪುರುಷ ಈಕ್ಷಿ ಸಬಹುದೆಮ್ಮ
 ಅಕ್ಷಿ ನಿವೋಲನದೆದೆ ಮರುಳು
 ಪ್ರಿಯಳ ಸಮಾಗಮ ನಿಮಗೊಂದು ನೋಟವು
 ನಮಗದು ಸಮರಸ ಸುಗಮವು
 ನಿಮಗೇನು ರಮ್ಯತೆ ರಸಿಕಗೆ ಕರೆಯುವ
 ನೂಗು ಹಾದಿಯಳೊಂದು ಅದು ಹಾದಿಯು ೭೫೦
 ನಮಗೆ ಜೀವನದಾಟ-ಪಾಟದ ನೋಟದ
 ಬೇಟದ ಕೂಟದ ಸುಸಮಾಧಿಯು.’

‘ ಜೀವನ ರಣರಂಗ ನಮಗದೆ ನವರಂಗ
 ಅಲ್ಲಿ ಸಾವಿನ ಸಂಗ ದಿನದಿನವು
 ಆ ಶ್ರುತಿಗೆ ಜೀವಡೆವ ಪ್ರಾಣ-ಪ್ರಗಾಢಕೆ
 ಆ ಮಹಾತಾಳ ಭಾವದ ಲಯವು
 ನಮ್ಮ ಅಮೃತೇಶ್ವರನ ಗುಡಿ ಅಲ್ಲಿ, ನಮ್ಮಯ
 ಪ್ರೇಮತರಂಗಿಣಿ ಮುಳುಗುವದು
 ಭಂಗಿಗೆ ಭಣಿತಕ್ಕೆ, ಮಾತಿಗೆ ಮೌನಕ್ಕೆ
 ಜನುಮಕ್ಕೆ ಮರಣಕ್ಕೆ, ಅದೆ ಎಡೆಯು.’ ೭೬೦

‘ ನಿಮ್ಮ ಮಾತಿನ ರೀತಿ ಗಹನ ಗೀತಿಯ ಹಾಗೆ
 ಅದರಿಂದಿರು ಈ ಪ್ರೀತಿ ಹುಸಿಗಾಳಿಯು
 ನಿಮ್ಮ ಜೀವನ ರೀತಿ ಬೇಸಿಗೆಯ ಬಿರುಗಾಳಿ
 ಅದರ ಸೆರಗಿಗೆ ನಾನು ಬರಿ ಗಾಳಿಯು ’
 ‘ ಅಹಹಾ! ಜೀವದ ಗೆಳತಿ, ಜೀವನದ ಜೊತೆಗಾತಿ
 ನೀನಿಲ್ಲದಾನಿಲಲು ನೆಲವಿದೆಯೇ ?
 ನನಗೂ ನಿನಗೂ ಅಂಟದ ನಂಟಿನ
 ಕೊನೆ ಬಲ್ಲವರಾರು ಕಾಮಾಕ್ಷಿಯೇ !

‘ ಜೇಡದ ಬಲೆಯಾಗಿ ತೋರುತಿಹುದೀ ಪ್ರೇಮ

ಗಾಳಯ ನೂಲೆತ್ತಿದದರೆಳೆಯು

೭೭೦

ಪ್ರೇಮ-ಪ್ರಸಾರದ ಸ್ನೇಹದ ಸಾರದ

ಅಂಟನಂಟಿಸುವದು, ನುಡಿನೋಟವು

ಯಾರಿಗೂ ತೋರದ ಏತಕೂ ಬಾರದ

ಈ ಬಾಲ ಜಗದಗಲ ಬೀಸಿಹುದು

ಮರುಳಾದ ನೋಣವನ್ನು ನೋಣೆಯೆ ಸಂಭ್ರಮವೆಷ್ಟು!

ಏಕಿಹುದೊ ನೂರಾರು ಕೈ ತೆರೆದು ! ’

ಹೀಗೆಂದು ಹಿಂಬರಿದು ನಿನ್ನೊಳಗೆ ಹುಗಿದಾಡಿ

ಕರುಳನೆ ಬಗೆದಾಡಿ ಕಂಗಡದೆ

ಕಣ್ಣಿಟ್ಟು ಕರುಣೆಯಲಿ ಆರುಣ-ದೃಷ್ಟಿಯ ತೆರೆದು

ನೋಡು ನಸುಕು ಹರಿಯುವದೀಗಳೇ

೭೮೦

ಭೀತಿಯ ಹುಟ್ಟಿಸುವ ಪ್ರೀತಿಯು ಪ್ರೀತಿಯೆ ?

ಪ್ರೀತಿ ಭಕ್ತ ಕನಲ್ಲ, ಅನ್ನವದು.

ರಕ್ತ ಕ ಪ್ರೀತಿಯ ರಾಕ್ಷಸನೆಂಬರೆ ?

ನಂಬದೆ ಪ್ರೀತಿಯ ಬಿಂಬವನು.

ಜೀವನ-ದೀಪಕೆ ಎರೆದ ಸ್ನೇಹವದಾಗಿ

ನೆರೆವುದು ಬೀರೊಂದು ಜೀವನವು

ಬತ್ತಿಯ ಬತ್ತಿಸಗೊಡದಲೆ, ಸುಡುತಿರಲು

ಬೆಳಕಿನ ಕುಡಿಯಾಗಿ ಮೆರೆಯುವದು

ಜೀವನಿಗಾಧಾರ, ಜೀವನಾಮೃತಧಾರೆ

ಪ್ರೀತಿ ಜೀವದೊಳಾರೆ ಜೀವನವೇ ?

೭೯೦

ನನಗೂ ನಿನಗೂ ಅಂಟಿದ ನಂಟಿನ

ಕೊನೆ ಬಲ್ಲವರಾರು ಕಾಮಾಕ್ಷಿಯೇ !

‘ ನಿಮ್ಮ ಜೀವನದ್ವೇಯ ಗೌರಿಶಂಕರದಂತೆ
ಶಿಖರವನೆತ್ತಿದೆ ಮುಗಿಲಿನೆಡೆ
ನನ್ನೆದೆ ತಿರುಗಿದೆ ಗಂಗೆಯು ಹರಿದಂತೆ
ಜನರೀತಿಯಂತೆಯೆ ನೆಲದ ಕಡೆ
ನಿಮ್ಮದೆ ಕರಗಿದರೆ ನನಗೆ ನೀರೆವುದು
ಚಳಿಗಾಳಿ ಬಂದಂತೆ ಕಲ್ಲಾಗಲು
ನಾ ತಣ್ಣಗಾಗುತ್ತ ನಡುಗುತ್ತ ಅಡಗಲು
ಓಡುವೆ ದಿಗ್ವಿಶಾಲದರು.’

೮೦೦

“ ಏನಿಕೆ! ’ ಎಂದೊಮ್ಮೆ ಸಲಿಗೆಯಲಾಡಿದ
ಸಲ್ಲಾಪ ಸರಸಗಳೆಲ್ಲಿ ಇವೆ? ”
‘ ಯಾವುದೊ ಜನುಮದ ಕಥೆ ನೀವು ಹೇಳುವಿರಿ
ಸತ್ಯಯುಗವು ಹೋಗಿ ‘ ಕಲಿ ’ ಬಂದಿದೆ
ನಿಮ್ಮದೆ ಎತ್ತರಕೆ ನಾವೇನು ಬಂದೇವು?
ಕಲಿತವರ ಬೆಡಗಿಲ್ಲ ನಮ್ಮ ಕಡೆ;
ನಿಮ್ಮ ಕಣ್ಣುಂದೆಯೆ ಕಣ್ಣುಚ್ಚಿದರೆ ಸಾಕು
ಗೆದ್ದೆವು ’ ಎಂದೆ ನೀ ಕಣ್ಣುಚ್ಚಿಯೆ.

ಯಾವ ಸಾತಾಳಕ್ಕೆ ಇಳಿದಿತ್ತೊ ಆ ಮಾನ
ವಾತಾಳಗರುಡಿಗು ಹತ್ತದಿದೆ
ಸರಸ ವಿರಸವಾಗಿ ವೌನ ನಿರಸವಾಗಿ
ಒಗಟೆಯಾಗುವ ಬಾಳು ಒಡೆಯದಿದೆ
ಝಲ್ಲೆಂದ ಹೃದಯದ ಜೊಳ್ಳು ನಾದವ ಕೇಳಿ
ಡಿಕ್ಕವಾಯಿತು ಬಾಳು ನಾನೆಂದೆನೇ
ನನಗೂ ನಿನಗೂ ಅಂಟದ ನಂಟಿನ
ಕೊನೆ ಬಲ್ಲವರಾರು ಕಾಮಾಕ್ಷಿಯೇ!

೮೦೧

‘ ನಿಮ್ಮ ಮಾತೇ ಬೇರೆ, ಮನ ಬೇರೆ, ಜನ ಬೇರೆ
 ರಸ ರುಚಿ ಬೇರೆ, ಜೀವನ ಬೇರೆಯೆ
 ನಿಮಗೆಮ್ಮ ಸಹವಾಸ ವನವಾಸದಂತೆಯೆ
 ನಮ್ಮ ಹುಚ್ಚರ ಮಾತು ಹುಡುಗಾಟಿಗೆ
 ಗೆಳೆಯರ ಕೂಡಾಡಿ ಬಂದಾಗ, ನಾ ನಿಮ್ಮ
 ಮುಖದಲುಕ್ಕುವ ಗೆಲುವ ಕಂಡಿಲ್ಲವೆ!
 ಮನೆ ಬೆಳಕು ಮುಂದಿರೆ ಆ ಕಣ್ಣು ಕುಂದಿರೆ
 ನಾನೊಳಗೆ ನೊಂದಿರೆ ನೀವರಿಯಿರಿ.

೮೨೦

ಏಕೆಂದು—ಸಾಕೆಂದು—ಬೇಕೆಂದು—ನೂಕೆಂದು—
 ರಮಿಸಲಾಡಿದಿರಲ್ಲ ನಿಮ್ಮಷ್ಟಕ್ಕೆ
 ಗಂಗೆಯ ಕಷ್ಟವು ಗೌರಿಗೆ ತಿಳಿಯದು
 ಹೆಂಗಸಿನ ಕಷ್ಟವು ಗಂಡಸಿಗೆ
 ಎಂದಿಗು ತಿಳಿಯದು ! ಏತಕೆ ತಿಳಿಯೋದು ?
 ದುಃಖವು ನಮ್ಮದು ನಮಗೆ ಇದೆ '
 ಎಂದು ಸಿಟ್ಟುಸಿರಿಗೆ ಮಿಡಿದ ಕಂಬನಿ ಬಂದು
 ಈ ಗಲ್ಲ ಸೋಕಲು ನಾ ನಡುಗಿದೆ..

೮೨೦

‘ ತಂಪು ತಗ್ಗಿ ಸುತಿರಲಿ ಕಂಪು ಕಮ್ಮಯಿಸಲಿ
 ಬಾಳದ ಬೇರಂತೆ ಬೇಸಿಗೆಗು
 ನಿಮ್ಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಮಂಗಲವಾಗಲಿ
 ಎಂದೆಂದು ' ಕೊನೆಗೊಮ್ಮೆ ನೀನೆನ್ನಲು
 ನನ್ನ ತಾಯಿಯ ನೆನೆದು ನಾ ಸುಮ್ಮನಾದೆನು
 ಒಳಗೊಂದು ಹೊರಗೊಂದು ಜೀವಿಸಿದೆ.
 ನನಗೂ ನಿನಗೂ ಅಂಟಿದ ನಂಟಿನ
 ಕೊನೆ ಬಲ್ಲವರಾರು ಕಾಮಾಕ್ಷಿಯೇ!

೮೪೦

ಅಪ್ಪನಪ್ಪನ ಹಾಗೆ ಅಪ್ಪನೆ ಅಪ್ಪಂತೆ
 ಚಿಕ್ಕಪ್ಪ ನೆರವಾಗಿ ನೆಲೆಗೊಟ್ಟನು
 ಮಡದಿ ಮಕ್ಕಳ ಚಿಂತೆ ತನ್ನದೆ ಇರುವಂತೆ
 ನನ್ನ ಭಾರದ ಪಂಥ ತಾ ತೊಟ್ಟನು
 ವಿದ್ಯೆಯ ಹಸಿವನ್ನೂ ನನಗೆ ಹಿಂಗಿರಲಿಲ್ಲ
 ಅದಕವಕಾಶವ ನನಗಿಟ್ಟನು
 'ಅಯ್ಯೋ ದೇವರೆ!' ಎಂದು ಸಂಕಟಕೆ ಕೂಗಿದ್ದೆ
 ಎನಿಸಿತ್ತು ಆ ದೇವನೋಗೊಟ್ಟನು.

ಎಳೆಗೆಳೆಯರೊಡನಾಟ ಅಲ್ಲಿ ದೊರಕಿತ್ತೆನಗೆ
 ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಮುಂಚೊಮ್ಮೆ ನನಗಾದೊಲು ಲೞಂ
 ಹರೆ ಮರಳಿ ಬಂದಂತೆ ಹುರಿದುಂಬಿತೆನ್ನದೆ
 ಅವರ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಸಮರಸನು
 ನಾನಾಗೆ, ತಾನಾಗಿ ಹುಡುಗ-ಪ್ರಾಯದ ಹುಚ್ಚು
 ಕನವರಿಕೆ ನನವರಿಕೆಗಳ ಕಂಡೆನು
 ಅವರನುಭವದಲ್ಲಿ ನವಭವ ಪಡೆದಂತೆ
 ಮೊದಲು ಕಂಡಿರದನ್ನು ನಾನುಂಡೆನು.

ಗೆಳೆತನದ ಹೊಸ ಹೊಳವು, ನನ್ನ ಕನ್ನಡ ಕುಲದ
 ಕಣಸೊಂದು ಹೊಳೆದಾಡಿ ಸೆಳೆದಾಡಿತು
 ಹೊಸ ಗೆಳೆಯನೊಬ್ಬನ ಎಡೆಬಿಡದ ಸಹವಾಸ
 ಆ ಕಣಸ ಕನ್ನಡಿ ತೊಳೆದಾಡಿತು ಲೞಂ
 ಕಣ್ಣನು ತಿದ್ದೀತು ಮುನ್ನಡೆಯಂದೀತು
 ಮುಂದೆನ್ನುತಿರುವಾಗ ಮುಗ್ಗುರಿಸಿತೇ!
 ನನಗೂ ನಿನಗೂ ಅಂಟಿದ ನಂಟಿನ
 ಕೊನೆ ಬಲ್ಲವರಾರು ಕಾಮಾಕ್ಷಿಯೇ!

ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಂತು ಎರಡು ನಿಮಿಷಗಳಂತೆ

ಕಣ್ಣು ತೆರೆವುದರೊಳಗೆ ತಾ ಕಳೆದವು
ನೆಲೆಯಾದ ದೈವವು ತಪ್ಪಿತೊ ತಪ್ಪಿತು !

ಸಂಜೆ ಕಾವಳ ಕಣ್ಣು ನಣಕಿಸೀತು
ನನ್ನೆದೆಯನಿರಿದಾಡಿ ಮಿದುಳನ್ನು ಅರೆದಾಡಿ
ಜೀವನವ ನೊರೆದಾಡಿ ಬಯಲಾಯಿತು
ಮುಂದೇನು? ಎನುವಾಗ ಮುಂದೊಂದು ಕೈ ಬಂತು
ದೈವದ ಕೈಯೆಂದು ಅದ ತಿಳಿದೆನು.

೮೭೦

ಕತ್ತಲೆಯ ಗರ್ಭದ ತೇಜದ ಕಳೆಯೊಂದು
ದಿನತುಂಬಿ ಪಡೆದಂತೆ ಆ ಬೆಳಕು
ಮುಂದಿನ ಹಗಲಿನ ಮುಂಬೆಳಕಾದಂತೆ
ಅರಳುಮೊಗ್ಗೆಯ ಅಂದದಲಿ ನಿಂದಿತು
' ಪಾಕ ಹೊಂದಿದ ಪ್ರಕೃತಿ ಪ್ರೇಮದಿ ಪರಿಣಮಿಸಿ
ಜೀವನ ದೇವನ ಮಾಡುವುದು
ಕಲಿಕೆಯ ಮಾತಲ್ಲ, ವಾದದ ಫಲವಲ್ಲ
ಅವ್ಯಷ್ಟವಶವಲ್ಲ, ಎದೆಯೊಲವು '

೮೮೦

ಹೀಗೆಂದು ಹೇಳಿತು ಅವನ ನಡೆನುಡಿ ನನಗೆ
ಕತ್ತಲೆಯಲಾಯಿತು ಕೈದೀಪವು
ಮೈತ್ರಿಯ ಲೋಕದ ಮಿತ್ರನುದಯದ ಕಾಲ
ಹೊಸಬಾಳ ಬದುಕಿಗೆ ಕರೆಯುವುದು
ಕೊಂಕಣದ ಕಡಲಲ್ಲಿ ತೇಂಕಾಡಿ ಬಂದೆವು
ನಡೆ ಗೆಳತಿ, ಧೀಂಕಿಟ್ಟು ಕನ್ನಡಕೆ
ನನಗೂ ನಿನಗೂ ಅಂಟಿದ ನಂಟಿನ
ಕೊನೆ ಬಲ್ಲವರಾರು ಕಾಮಾಕ್ಷಿಯೇ !

ಎಂದಿನಿಂದಲೂ ಏನೂ ಒಳಗೊಂಡು ಸಖ-ಜೀವ
 ' ಸಖಿ ! ಬಾತರೆ ಬಾ ! ' ಎಂದು ಕೂಗುತ್ತಿದೆ
 ' ಮುಂದಿನ ಪಥದಲಿ ಸಖಿಯಾಗು ಬಾ ' ಎಂದು
 ನನ್ನ ಮನೋರಥ ನೂಗುತ್ತಿದೆ .
 ಬಾಸಿಂದ ಬಾಸಿಗೆ ಹಾಡಿನ ತಾನೊಂದು
 ಸಖಿ-ಸಖಿ-ಸಖಿಯೆಂದು ತೂಗುತ್ತಿದೆ
 ' ನಾನೂ ನೀನೂ ಸಖ-ಸಖಿ ಸಮ-ಸುಖಿ '
 ಎಂದೆನುತ ಮುಂದಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ.

೮೯೦

ಅನ್ನ ಕೆ ಬಾಳಾಗಿ ಕಾಮಕೆ ಹೋಳಾಗಿ
 ಮಾನಕೆ ಆಳಾಗಿ ಉಸಿರೆಳೆದುದು
 ಬಾಳಲ್ಲ ಬದುಕಲ್ಲ; ಜೀವ ಜೀವಕೆ ಉ-
 ದ್ಧೀಪನವಾದುದೆ ಜೀವನವು.
 ಅದು ಇದೆ ಎದೆಯಲ್ಲಿ, ಬೆಳಕಿನ ಬದಿಯಲ್ಲಿ
 ರಸಗಂಗಾನದಿಯಲ್ಲಿ ಅದರುಗಮ
 ಹೆಸರದಕೆ ಪ್ರೀತಿಯು, ಹಿಗ್ಗಿನ ರೀತಿಯು
 ಆತ್ಮದ ನೀತಿಯು ಮಧುಸಂಗಮ.

೯೦೦

ಕಂಗಳು ಬಂಭ್ರಮಿಸಿ, ಹಮ್ಮುಕ್ಕೆ ಜಂಗಮಿಸಿ
 ಎದೆ-ಮೊಗ ಕೆಳಗಿಳಿಸಿ ನೋಡುತ್ತಿರೆ
 ಭ್ರಮರ ಭ್ರಮರಿಯನೆಳಿಸಿ, ಹಂಸ ಹಂಸಿಯ ಬಳಸಿ
 ಕಮಲ ಕಮಲಿನಿಗೊಲೆದು ಬೇಡುತ್ತಿದೆ
 ನಾಗದ ಸೆಳೆವಿಂಚು, ಸಮತೆಯ ಗೆಳೆಸಂಚು
 ಎಸಳಿನ ಎಳೆಯಂಚು ಎಳೆದೀತೆನೇ
 ನನಗೂ ನಿನಗೂ ಅಂಟಿದ ನಂಟಿನ
 ಕೊನೆ ಬಲ್ಲವರಾರು ಕಾಮಾಕ್ಷಿಯೇ !

೯೧೦

ಒಲ್ಲೆ ಒಲ್ಲೆಂದರು ಲಲ್ಲೆಯ ಮಾತಿವು
 ಲಾಲಿತ್ಯವನುಸರಿಸಿ ಎಲೆ ಲಲನೆ!
 ದೇಸಿಯ ನುಡಿಗೊಪ್ಪು ದೇಸಿಯ ಭಂದದಿ
 ನವನಾಗಬಂಧದಿ ಇವು ಬಿಗಿದಿವೆ
 ನೇತಿಯೆನ್ನುವ ಪ್ರೀತಿ ನೀತಿಯ ಧ್ವನಿದೋರಿ
 ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನು ಬೀರಿ ಹರಿದಾಡಿದೆ
 ಮನದ ಚಾಂಚಲ್ಯದ ಸಂಚಾರ ಚಿತ್ತದ
 ಸ್ಥಾಯಿಗೆ ರಸಭಾವಗಳನೆರಿದಿದೆ.

೯೨೦

ಗರತಿಯರೆದೆವಾತು, ನೆರೆವಾತುಗಳ ಬೆರೆತು
 ಲಾವಣಿಯಲಂಕಾರದಲಿ ಹೊಂದಿದೆ
 ಪಂಡಿತ ಪಾಮರರಿಬ್ಬರ ನಾಲಿಗೆ-
 ಯೊಳು ಒಡಂಬಡುವಂತೆ ರಂಜಿಸಿದೆ
 ನುಡಿನುಡಿಗು ರಸ ಒಸರಿ, ರಸಗಬ್ಬಗಿದು ಸರಿ
 ನುರಿಸಿ ಹೀರಲು ನೀರು ಏರುತಿದೆ
 ಪ್ರೇಮರಸಾಯನ, ಹೃದಯಕಮೃತ-ಪಾನ
 ಜೀವಕಾಪ್ಯಾಯನವಾಗುತಿದೆ.

ಚಿತ್ತದ ಸೂತ್ರಕೆ ಬುದ್ಧಿಯ ಹುರಿಹಾಕಿ
 ಹಮ್ಮಿನ ಮುರಿಹಾಕಿ ಮನ ಹೆಣೆದಿರೆ
 ಅಂತಃಕರಣದ ಗೋಪು ಭಾವದ ಕೋಪು
 ಎಲ್ಲರ ಕೊರಳೆದೆ ಸಿಂಗರಿಸಿದೆ
 ಏಕಾಂತದ ಜಿಸುಗು ಲೋಕಾಂತಕಳೆಯಿತು
 ಜನವು ಜನಾರ್ದನನೆಂದರಿತೇ
 ನನಗೂ ನಿನಗೂ ಅಂಟಿದ ನಂಟಿನ
 ಕೊನೆ ಬಲ್ಲವರಾರು ಕಾಮಾಕ್ಷಿಯೇ!

೯೨೦

